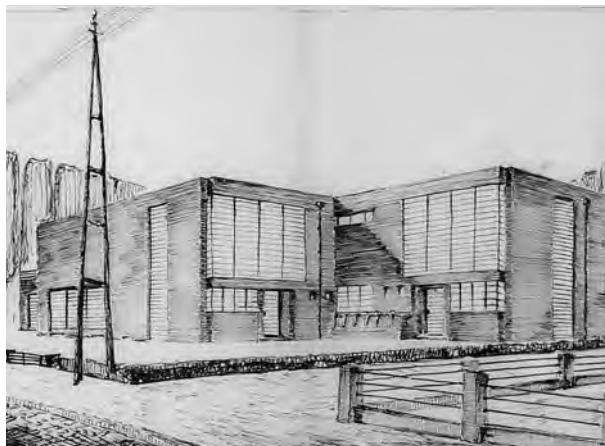

ERF GOED EN VISIE

architectuur- en
adviesbureau voor
erfgoedprojecten

Beheersplan

Architectenwoning Jozef Schellekens versie 06.12.2023

Dubbelwoning Jozef Schellekens
Steenweg op Mol 64-66 . 2300 Turnhout
Bescherminsbesluit: MB 03.04.1995 (ID: 2828)

Opdrachtgever

Steenweg op Mol 64 . 2300 Turnhout

Opgemaakt door

Erfgoed en Visie bv
Lierselei 84 . 2390 Malle

Colofon

Architectenbureau : Erfgoed en Visie bv

Boswachterwoning . Lierselei 84 . B-2390 Malle
Nationale Bank . Frankrijklei 166 . B-2000 Antwerpen
Telefoon : +32 (0)3 309 09 93
E-mail : architecten@erfgoed-en-visie.be
Website : www.erfgoed-en-visie.be

Projectverantwoordelijke: Edith Vermeiren
Projectleider: Birgit Grieten
Projectmedewerker: Silke Hubrechtsen

Geldigheid beheersplan : 2024 tot 2048

Kaftillustratie :

“Schets van het vooraanzicht van de woning.”

(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

“Zicht op de voorgevel van de woning van Jozef Schellekens (nr. 66)”

© Erfgoed en Visie bv

Alle afbeeldingen zijn eigendom van Erfgoed en Visie bv, tenzij anders vermeld. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

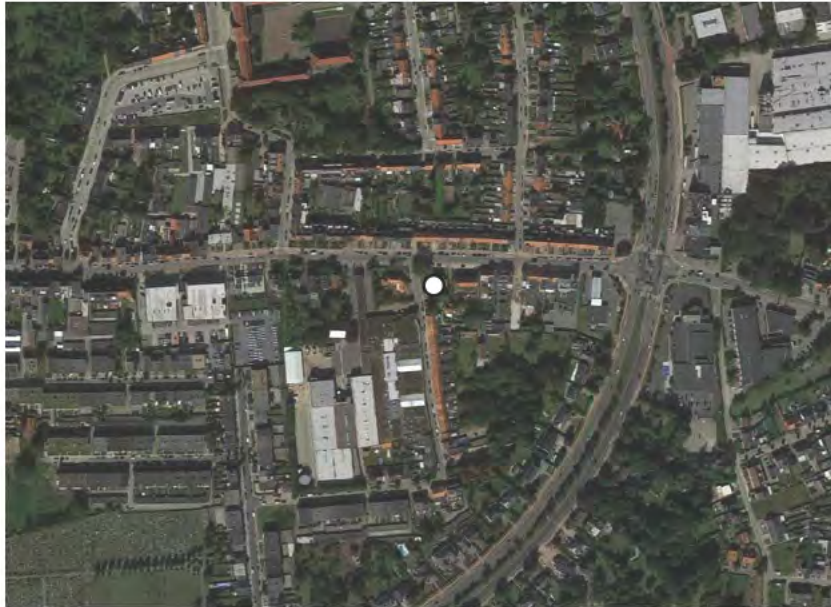
1.	SITUERING EN IDENTIFICATIE VAN HET DOMEIN	7
1.1.	DOEL OPMAAK BEHEERSPLAN	7
1.2.	IDENTIFICATIE EN JURIDISCHE CONTEXT	7
1.3.	AFBAKENING EN EIGENDOM	8
2.	HISTORISCHE NOTA	10
2.1.	ARCHITECT JOZEF SCHELLEKENS (1909-1963)	10
2.2.	HET OEUVRE VAN JOZEF SCHELLEKENS	11
2.2.1.	DE NIEUWE ZAKELIJKHEID	11
2.2.2.	OVERHEIDSGEBOUWEN	12
2.2.3.	PRIVÉOPDRACHTEN	15
2.2.4.	RESTAURATIEOPDRACHTEN	16
2.3.	DE DUBBELWOONST TE TURNHOUT	17
2.4.	BIBLIOGRAFIE	24
3.	INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN	25
3.1.	RUIMTELIJKE CONTEXT	25
3.2.	INVENTARIS	27
3.2.1.	ALGEMEEN	27
3.2.2.	EXTERIEUR	28
3.2.3.	INTERIEUR	39
3.2.4.	CONCLUSIE	60
3.3.	DIAGNOSE	61
3.3.1.	STRUCTUUR	61
3.3.2.	EXTERIEUR	61
3.3.3.	INTERIEUR	65

4.	BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN	67
4.1.	ERFGOEDWAARDEN	67
5.	VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER	68
5.1.	VISIE	68
5.2.	WONINGEN ALS AFZONDERLIJKE GEHELEN	68
5.2.1.	WONING NR. 64 (THEO OP DE BEECK)	68
5.2.2.	WONING NR. 66 (JOZEF SCHELLEKENS)	68
5.3.	BEHEERSDOELSTELLINGEN	69
5.3.1.	BEHOUD VAN DE ERFGOEDWAARDEN	69
5.3.2.	REGELMATIG ONDERHOUD	69
5.3.3.	VERBETEREN VAN DE ENERGIEPRESTATIES	70
6.	OPSOMMING EN VERANTWOORDING BEHEERSMAATREGELEN	71
6.1.	ALGEMEEN	71
6.2.	EENMALIGE MAATREGELEN	72
6.2.1.	GEMEENSCHAPPELIJK	72
6.2.2.	WONING 64 (THEO OP DE BEECK)	72
6.2.3.	WONING 66 (JOZEF SCHELLEKENS)	74
6.2.4.	SAMENVATTENDE TABELLEN	75
6.3.	WEDERKERENDE MAATREGELEN	79
6.3.1.	STRUCTUUR	79
6.3.2.	EXTERIEUR	79
6.3.3.	INTERIEUR	82
6.3.4.	SAMENVATTENDE TABELLEN	84
7.	VOORSTEL VAN OPVOLGING EN EVALUATIE	91

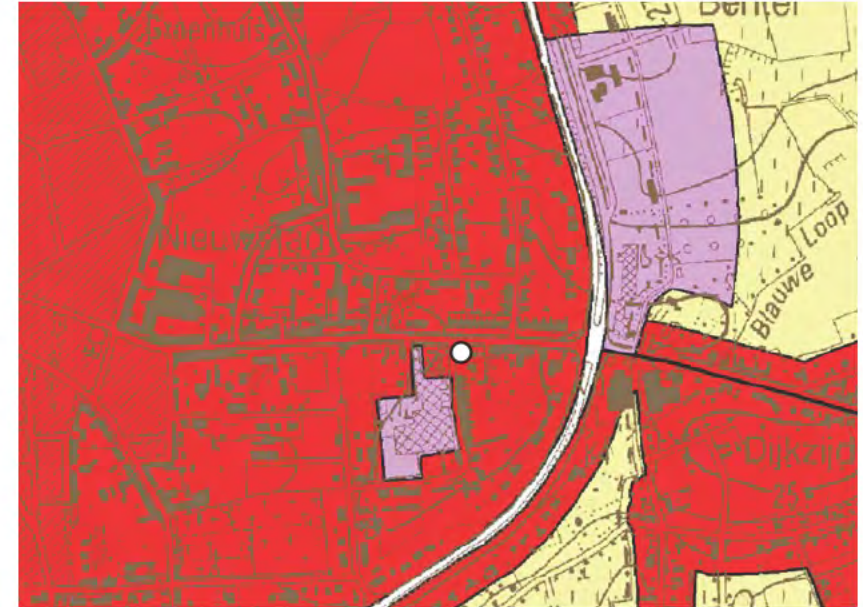
8. BIJLAGEN

1	2
3	4

Afbeelding 1.
Luchtfoto van de omgeving van de architectenwoning (witte bol).
(Bron: www.maps.google.com)

Afbeelding 2.
Gewestplan.
(Bron: www.geo.onroerendergoed.be)

Afbeelding 3.
Afbakening van het beschermde monument.
(Bron: www.geo.onroerendergoed.be)

Afbeelding 4.
Aanduiding van de percelen.
(Bron: Cadgis)

1. SITUERING EN IDENTIFICATIE VAN HET DOMEIN

1.1. DOEL OPMAAK BEHEERSPLAN

Het beheersplan wordt opgemaakt voor de als monument beschermde architectenwoning van Jozef Schellekens te Turnhout. Recent werd één van de twee woningen volledig gerestaureerd naar diens oorspronkelijke staat. De eigenaar (een nakomeling van Jozef Schellekens, de architect van de woning) wenst de volledige dubbelwoning in de toekomst in goede staat te behouden en zo een pronkstuk van het oeuvre van de gerenommeerde architect te bewaren.

Het beheersplan moet een ondersteunend instrument zijn voor een duurzaam behoud en beheer van de site voor de komende 24 jaar. Hierdoor is een langetermijnvisie mogelijk die uitgaat van het behoud en/of versterking van de erfgoedwaarden van het gebouw. Daarnaast kan dit beheersplan tevens worden beschouwd als een concreet 'onderhoudsdraaiboek' waarbij voor een periode van 24 jaar onderhoudsmaatregelen worden geformuleerd zodat grote restauratiewerken in de toekomst vermeden kunnen worden.

Vooraleer een visie kan worden geformuleerd, is het echter noodzakelijk de precieze erfgoedwaarden van het huidige monument te herkennen en te identificeren. Hiervoor wordt vooreerst een historische nota opgesteld die de bouwgeschiedenis van het gebouw onderzoekt. Daarnaast wordt een inventaris van de erfgoedelementen opgesteld. Deze vormen de basis voor een situering en beschrijving van de erfgoedwaarden. Op basis van deze analyse van de bestaande toestand worden vervolgens onderbouwde opties geformuleerd voor de visie, de doelstellingen en maatregelen.

1.2. IDENTIFICATIE EN JURIDISCHE CONTEXT

De architectenwoning is gelegen aan de Steenweg op Mol 64-66 te Turnhout en bevindt zich in een woongebied, met in de buurt enkele gebieden voor ambachtelijke bedrijven (zie afb. 2). De dubbelwoning is als bouwkundig element vastgesteld op de Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed en is beschermd als **monument** bij MB 03.04.1995 omwille van het algemeen belang, gevormd door de **historische** (in casu architectuurhistorische) en **artistieke** (in casu architecturale) waarde.

Naam	Architectenwoning Jozef Schellekens
Adres	Steenweg op Mol 64-66 . 2300 Turnhout
Beschermingsstatuut	Beschermd monument
Beschermingsbesluit	MB dd. 03.04.1995 (ID: 2828)
Beschrijving	De bescherming als monument betreft de modernistische tweewoning, ontworpen door Jozef Schellekens in 1934. Het gebouw is beschermd omwille van het algemeen belang, gevormd door de historische (in casu architectuurhistorische) en artistieke (in casu architecturale) waarde.

1.3. AFBAKENING EN EIGENDOM

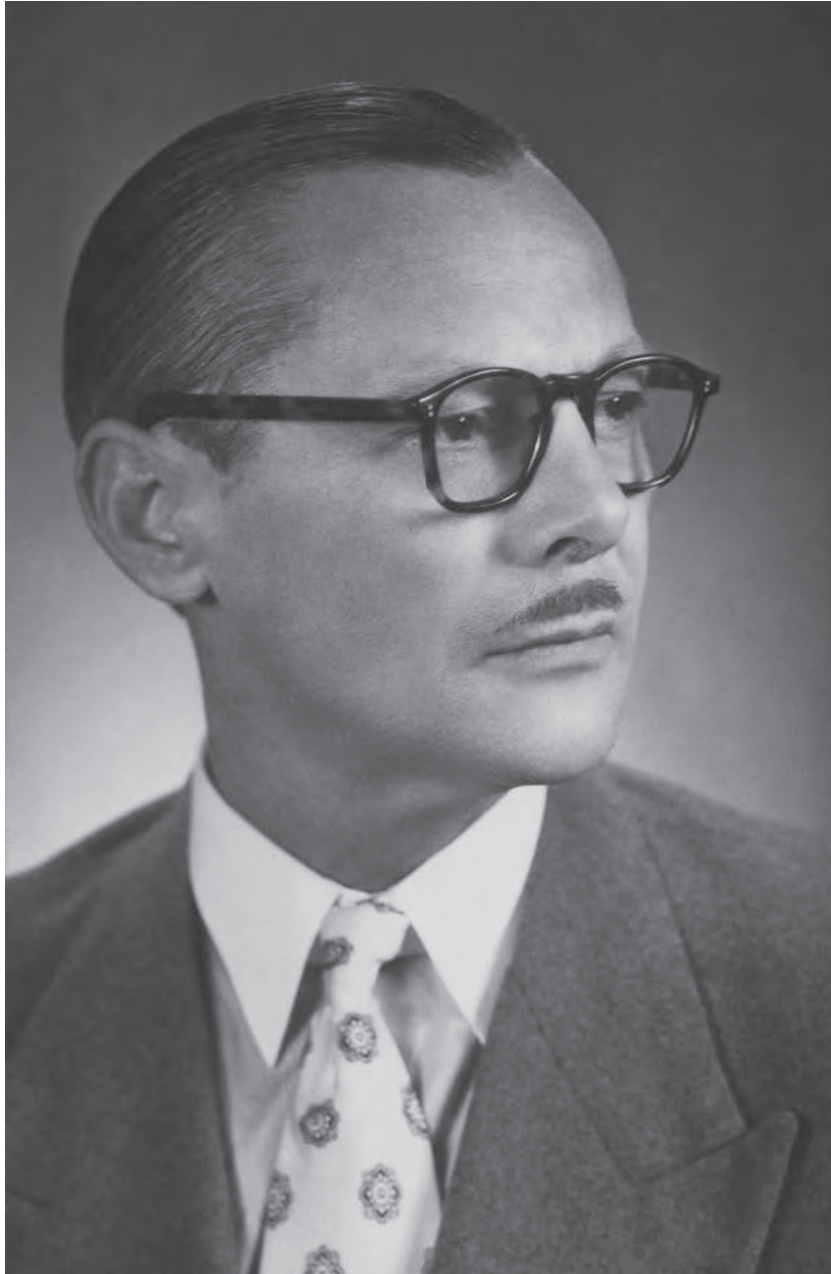
Woning nr. 66 is in eigendom van [REDACTED]; woning nr. 64 is in eigendom van [REDACTED]. In onderstaande tabel worden de percelen, inclusief de werkelijke oppervlaktes, aangegeven die deel uitmaken van het studiegebied te Turnhout.

<i>Kadasternummers</i>		<i>Opp.</i>	<i>Eigenaar</i>
Afdeling 2, sectie N	254 a ³	346,57 m ²	[REDACTED]
	254 r ³	539,86 m ²	[REDACTED]

5	6
---	---

Afbeelding 5.
Portret van Jozef Schellekens.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Afbeelding 6.
Jozef Schellekens en zoon
Peter Schellekens, mei 1961.
(Bron: SCHELLEKENS, P.,
VANSCHOONBEEK, F. en
DECEUNINCK, P., *Jozef
Schellekens 1909-1963 Een
leven*, 2012)

2. HISTORISCHE NOTA

Deze historische nota is een synthese van beschikbare literatuur omtrent het leven en het oeuvre van Jozef Schellekens.

2.1. ARCHITECT JOZEF SCHELLEKENS (1909-1963)

Jozef Schellekens was een gerenommeerd architect die vanaf het midden van de jaren 1930 tot zijn overlijden in 1963 een belangrijke bijdrage leverde aan het oeuvre van de **Belgische modernistische architectuur**. Zijn architecturale vormtaal en ideologie sluiten aan bij de stijlstroming van de **Nieuwe Zakelijkheid**, dat haar oorsprong vond in de Duitse Bauhaus-beweging in de jaren 1920. Het oeuvre van Schellekens bestaat voornamelijk uit overheidsgebouwen zoals schoolgebouwen en gemeentehuizen, al ontwierp hij ook enkele burgerlijke woningen, zoals zijn eigen woonst. De aard van zijn oeuvre is te wijten aan zijn benoeming tot provinciaal architect van het arrondissement van Turnhout, waardoor privéopdrachten eerder beperkt mogelijk waren. Dit verklaart tevens de lokalisering van zijn oeuvre voornamelijk in de omgeving van Turnhout.

Jozef Schellekens werd op 15 mei 1909 te Turnhout geboren als zoon van een meubelmaker en vertoefde zijn gehele jeugd, adolescentie en volwassen leven in de Kempense stad. Hij studeerde aanvankelijk af aan de tekenacademie te Turnhout in 1929 als technisch tekenaar en werd snel daaropvolgend opgepikt door architect Jules Taeymans, die potentieel zag in de jonge Turnhoutenaar.

Jules Taeymans speelde een belangrijke rol bij de start van Schellekens' carrière als architect. Terwijl Schellekens aan het werk was in zijn architectenbureau, moedigde Taeymans de jongeman aan om lessen architectuur te volgen aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, wat Schellekens ook met succes deed. Daarenboven was Taeymans op dat moment provinciaal architect van het arrondissement van Turnhout, een titel die hij met zijn pensioen overdroeg aan zijn poulain Schellekens. Hun architecturale vormtaal verschildte wel enigszins, aangezien Taeymans' architectuur voornamelijk bestond uit neostijlen - hoewel hij bij overheidsopdrachten een modernistische inbreng niet schuwde - terwijl Schellekens al vroeg gewonnen was voor het nieuwe modernisme. In het bureau van Taeymans profiteerde Schellekens in ieder geval van een uitzonderlijke en gunstige leeromgeving, die hem mee vormde tot de gewaagde architect zoals hij vandaag herinnerd wordt.¹

¹ P. SCHELLEKENS, F. VANSCHOONBEEK en P. DECEUNINCK, *Jozef Schellekens 1909-1963 Een leven* (2012), p. 8.

In 1933 studeerde Jozef Schellekens af als architect aan de Koninklijke Academie in Antwerpen, met enkele voornaamste architectuurprijzen onder de arm. Een succesvolle toekomst lachte hem toe. Het was voor Schellekens echter niet eenvoudig om opdrachten binnen te halen. De Nieuwe Zakelijkheid was niet bepaald geliefd bij privéopdrachten in de streek van Turnhout, waar de traditionele architectuur de voorkeur genoot. Jozef Schellekens bouwde in 1934-1935 wel zijn eigen **architectenwoning** - een dubbelwoonst die hij (samen met zijn vrouw) en zijn goede vriend Theo Op de Beeck bewoonde - maar al snel besefte hij dat hij toegang moest verkrijgen tot een ander type opdrachten om zijn geprefereerde bouwstijl te blijven hanteren.

Het pensioen van Jules Taeymans in 1937 was gunstig voor Schellekens aangezien de positie van **provinciaal architect van het arrondissement Turnhout** toen vrijkwam en hij gekozen werd deze functie na zijn voormalige mentor uit te oefenen. Als provinciaal architect kreeg hij voornamelijk de opdracht overheidsgebouwen te ontwerpen of te verbouwen. Hier kon hij zijn voorkeur voor moderne architectuur eindelijk laten gelden, aangezien de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid bij dit soort gebouwen reeds geaccepteerd werd. Tijdens de 26 jaar dat hij provinciaal architect was, ontwierp hij onder andere tal van schoolgebouwen en gemeentehuizen.

Na de Tweede Wereldoorlog was Jozef Schellekens nauw betrokken bij de **wederopbouw** in het arrondissement Turnhout. Hij voerde enkele restauraties en reconstructies uit, zoals de Sint-Dimpnakerk in Geel en het stadhuis in Hoogstraten. Vanaf 1947 werd hij briefwisselend lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en vanaf 1960 werd hij een volwaardig lid.

Op 13 juli 1963 overleed Jozef Schellekens op 54-jarige leeftijd ten gevolge van een hersenbloeding. Hoewel hij vandaag vooral wordt herinnerd als de architect bij uitstek die de **modernistische architectuur in de Kempen** introduceerde, was hij tevens een **veelzijdig kunstenaar en auteur**. Hij schilderde voornamelijk, maar liet zich tevens verleiden tot andere kunstvormen. Als auteur publiceerde hij een aantal belangrijke werken omtrent architectuur en stedenbouw.²

² Waaronder:

- JOZEF SCHELLEKENS, *De Architectuur in ons Landschap en het stedenbouwprobleem* (Drukkerij J. Van Mierlo-Proost Turnhout, 1941).

- JOZEF SCHELLEKENS, *Turnhout, de hoofdstad van de Kempen* (Allert De Lange Amsterdam, 1949).

2.2. HET OEUVRE VAN JOZEF SCHELLEKENS

2.2.1. DE NIEUWE ZAKELIJKHEID

Stijlgebonden kan de carrière van Jozef Schellekens worden ingedeeld in **drie fases**, die als een omhelzing, afscheid en wederopstanding van de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid kunnen worden geïnterpreteerd.³

De eerste fase is te dateren **tussen de jaren 1930 en 1940**. In deze periode hanteerde Schellekens met volle overtuiging een **moderne vormtaal van baksteenmodernisme** die onder meer in zijn eigen woonst ten volle tot uiting kwam. Deze bouwstijl kwam tevens in zijn overheidsopdrachten als provinciaal architect naar voren, zij het in een ietwat soberder baksteenmodernisme. Enkele voorbeelden hiervan zijn de schoolgebouwen in Hulshout, Vosselaar en Oud-Turnhout.

De tweede fase in zijn carrière is te dateren **tussen het begin en het einde van de jaren 1940** en wordt gezien als een periode van **twijfel** bij Jozef Schellekens. Mogelijk speelde zijn tweede huwelijk met Maria Van den Bosch, een christelijke en burgerlijke vrouw die naar conservatieve normen opgroeide, in 1943 hierin een doorslaggevende rol. Schellekens viel terug op een **traditionele architectuur**, waarbij hij onder andere voor zadeldaken koos in plaats van platte daken. Dit komt tot uiting in enkele overheidsopdrachten zoals de schoolgebouwen in Morkhoven en Noorderwijk.

³ F. VANSCHOONBEEK, 'Schellekens Jozef', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed* (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/personen/4348>). Geraadpleegd op 22 september 2020.

Vanaf de jaren 1950 keerde Schellekens echter weer resoluut terug naar de **moderne bouwstijl**, ditmaal met een **monumentale vormtaal**, en verwezenlijkte twee van zijn bekendste projecten: het openluchttheater van het Rivierenhof te Deurne en het strandgebouw van het Zilvermeer te Mol.⁴

Een samenspel van architectuur met de andere kunstvormen was nooit ver weg in de architectuur van Jozef Schellekens. In verschillende gebouwen maakten onder andere muurschilderingen deel uit van zijn totaalontwerp.⁵ Dit is een kenmerk van de Bauhaus-beweging waaruit de Nieuwe Zakelijkheid is voortgevloeid en illustreert wederom de mate waarin Schellekens deze stroming belichaamde.

⁴ S. MIGOM, 'Jozef Schellekens (1909-1963)' in *Sterk gebouwd & makkelijk in onderhoud* (2006), p. 177.

⁵ A. VANSPAUWEN, *Dubbelwoonst Jozef Schellekens. Een huis met een heden en een verleden*, onderzoeksopdracht VUB (2015), p. 6.

7	8
9	10

Afbeelding 7.
Schoolgebouw van Hulshout.
(Bron: P. SCHELLEKENS, F. VANSCHOONBEEK en P. DECEUNINCK, *Jozef Schellekens 1909-1963 Een leven* (2012))

Afbeelding 8.
Schoolgebouw van Morkhoven.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Afbeelding 9.
Grondplan van het schoolgebouw in Hulshout.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Afbeelding 10.
Grondplan van het schoolgebouw in Noorderwijk.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

2.2.2. OVERHEIDSGEBOUWEN

2.2.2.1. SCHOOLGEBOUWEN

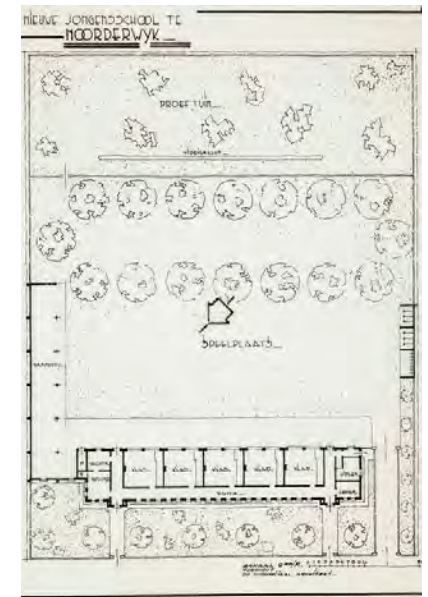
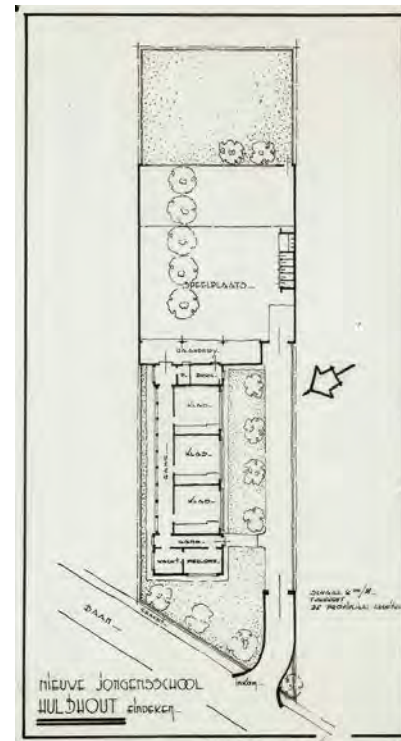
Doorheen de 26 jaar dat Jozef Schellekens de functie van provinciaal architect uitvoerde, kreeg hij een aanzienlijk aantal overheidsopdrachten met betrekking tot het ontwerpen van schoolgebouwen. Enerzijds betroffen die opdrachten voornamelijk **uitbreidingen** van enkele gebouwen, zoals de jongensschool en meisjesschool met klooster in Dessel. Anderzijds ontwierp Schellekens ook volledig **nieuwe gebouwen**, zoals het schoolgebouw in Hulshout, Noorderwijk en Herselt.

De verschillende fases van de carrière van Jozef Schellekens zijn duidelijk te herkennen in de verzameling schoolgebouwen die hij ontwierp. De gebouwen **voor 1940** beantwoordden aan een moderne architectuur, met bakstenen parament, grote enkelvoudige rechthoekige vensters (onderverdeeld met staal) - waarvan elke klasruimte over één groot venster beschikt - en platte daken.⁶ Het schoolgebouw te Hulshout is hiervan een schoolvoorbeeld, net als de schoolgebouwen in Wechelderzande en Oud-Turnhout.

De schoolgebouwen van Morkhoven, Noorderwijk en Herselt belichamen de traditionele architectuur die Schellekens in de **jaren 1940** aanhield. Het uitzicht van de gebouwen was geïnspireerd op de streekgebonden hoevebouw, waardoor ze in omvang een langgestrekt karakter hebben.⁷ De daken worden gekenmerkt door zadeldaken met Vlaamse dakpannen in plaats van platte daken. Ook de vensters in deze gebouwen verschillen sterk van de eerste schoolgebouwen. In plaats van grote metalen vensters bevinden zich kleine vensters in de gevels.

6 F. VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens (1909-1963)*, bachelorpaper VUB (2012), volume 1, p. 23.

7 VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens*, volume 1, p. 24.

11	12
----	----

Afbeelding 11.
Schoolgebouw van Wortel.
(Bron: privéarchief Jozef Schellekens, Turnhout)

Afbeelding 12.
Gemeentehuis van Weelde.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Na 1950 beantwoordden de schoolgebouwen weer aan een strakke vormtaal. In deze periode betroffen het hoofdzakelijk uitbreidingen van reeds bestaande scholen, zoals de scholen in Wortel (Hoogstraten), Vosselaar en Oud-Turnhout. Daarnaast ontwierp Schellekens de landbouwschool in Geel. De grote stalen vensters keerden terug, met in het begin van de jaren 1950 vaak nog gekenmerkt door een roede-verdeling. Naarmate de jaren vorderden, werden de vensters steeds groter, tot ze de gevels bijna volledig innamen. Hoewel hij ook weer platte daken introduceerde, bleef Schellekens meestal wel schuine daken gebruiken, zij het minder hoog en opvallend als voordien. Ook experimenteerde hij met muurschilderingen op de gevels.

2.2.2.2. GEMEENTEHUIZEN

Schellekens ontwierp pas vanaf de jaren 1940 gemeentehuizen. Daarvoor was de vraag naar dit type overheidsgebouwen eerder beperkt. De eerste gemeentehuizen van Schellekens, waaronder het gemeentehuis in Veerle (1942), bevatten veelal een **traditionele streekgebonden architectuur**.

Zijn latere ontwerpen waren dan weer doordrongen van het modernisme, maar toch bleef Schellekens enkele traditionele principes volgen, zoals een hiërarchie van gebouwen waarbij een kerk het hoogste reikte, en een gemeentehuis zich moest onderscheiden van burgerhuizen. Na 1950 onderscheidde de gemeentehuizen zich door hun **strakke en uitgezuiverde vormtaal**. Zelfs wanneer de gebouwen eerder klein waren, oogden ze monumentaal.⁸ Zo ontwierp hij onder meer de gemeentehuizen van Varendonck en Weelde.

⁸ VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens*, volume 1, p. 26.

13

14

Afbeelding 13.
Openluchttheater in het
Rivierenhof, Deurne.
(Bron: Provinciaal fotoarchief
Antwerpen)

Afbeelding 14.
Zilvermeer, Mol.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

2.2.2.3. ANDERE GEBOUWEN

Schoolgebouwen en gemeentehuizen vormden het gros van Schellekens' takenpakket als provinciaal architect. Daarnaast voerde hij echter nog andere opdrachten uit, zoals enkele **kerkhoven** (in Kasterlee en Vosselaar) die veelal gekenmerkt werden door een cirkel- of ellipsvorm.

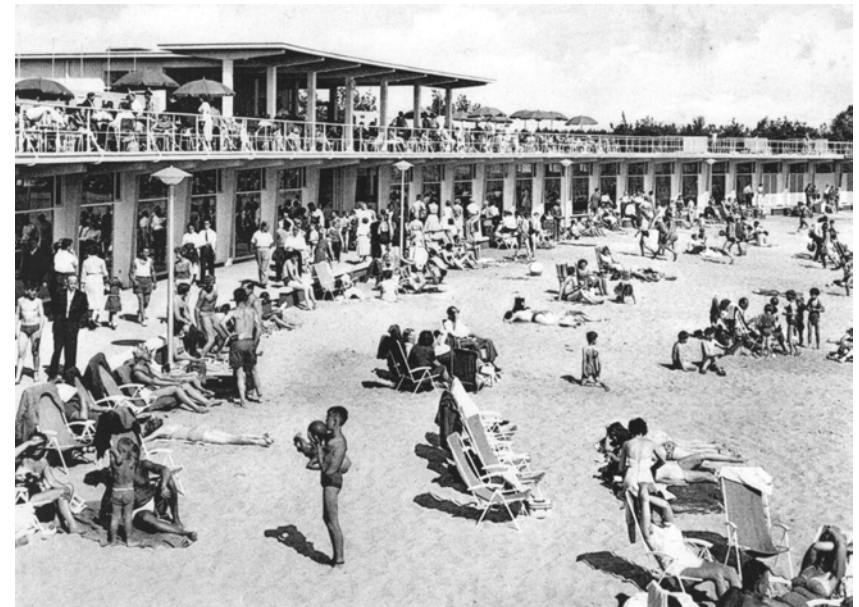
Twee van Schellekens' grootste verwezenlijkingen zijn enerzijds het openluchttheater van het Rivierenhof in Deurne (1950) en anderzijds het Zilvermeer in Mol.

Er waren al sinds het einde van de jaren 1930 plannen om een **openluchttheater** te bouwen in het Rivierenhof, een opdracht die normaal door de provinciaal architect van Antwerpen zou worden uitgevoerd. Het project kwam echter Schellekens ter ore, die er vervolgens hard om streed om de opdracht in zijn handen te krijgen. Met succes. Het ontwerpen van het theater was echter een werk van zeer lange adem, onder meer door een opeenvolging van uitstellingen en een oorlog die de plannen even een halt toeriepen. In 1950 werd het finale ontwerp uiteindelijk goedgekeurd en begon de uitvoering. Het resultaat is een strak vormgegeven geheel dat ondanks diens monumentaliteit aansluit bij de natuur eromheen.⁹

In 1956 kreeg Schellekens de opdracht om enkele gebouwen aan het **Zilvermeer** te ontwerpen waaronder het strandgebouw met sanitaire voorzieningen en daarnaast nog het botengebouw en de campingaccommodatie. Deze site werd in 1959 ingehuldigd. Het strandgebouw is boogvormig en bestaat uit één overdekte lange galerij met daarachter een glazen wand met kleedkamers.¹⁰

⁹ VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens*, volume 2, p. 105.

¹⁰ VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens*, volume 2, p. 144.

15
16 17

Afbeelding 15.
Familiegraf van de familie Verreet.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Afbeelding 16.
Privéwoning in Mol (adres onbekend).
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

Afbeelding 17.
Privéwoning in Herentals (adres onbekend).
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be>)

2.2.3. PRIVÉOPDRACHTEN

Voor zijn aanstelling als provinciaal architect had Jozef Schellekens moeite om opdrachten binnen te halen aangezien de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid voor vele particuliere klanten nog te vreemd en avontuurlijk was. Eenmaal hij provinciaal architect was, waren privéopdrachten in principe niet toegelaten. Dit was enkel nog mogelijk met de expliciete toestemming van de Bestendige Deputatie.

Toch verwezenlijkte hij enkele woningen, waaronder ook zijn eigen woning in Turnhout

2.2.3.1. DUBBELWOONST

Met zijn ontwerp en uitvoering van de dubbelwoning te Turnhout toonde Schellekens reeds op jonge leeftijd zijn kunde en leverde daarmee zijn visitekaartje af binnen de wereld van de modernistische architectuur.

De totstandkoming en evolutie van dit gebouw wordt in het volgende onderdeel uitgebreid uitgediept.

2.2.3.2. BURGERLIJKE HUIZEN

Het beperkt aantal burgerlijke huizen dat Schellekens ontwierp - in Turnhout, Mol en Herentals - vertoonde veelal een moderne architectuur, al waren deze gebouwen in uitzicht veelal bescheidener dan zijn eigen woonst.

2.2.3.3. BEGRAAFPLAATSEN

Naast huizen ontwierp Schellekens nog enkele grafmonumenten. Eén voor de familie van Gestel en één voor de familie Verreet.

18

19

Afbeelding 18.
Sint-Dimpnakerk, Geel.
(Bron: Karel Lavrijsen,
ArcheoNet, 2008, www.flickr.com)

Afbeelding 19.
Stadhuis, Hoogstraten.
(Bron: Tijl Vereenoghe,
ArcheoNet, 20158, www.flickr.com)

2.2.4. RESTAURATIEOPDRACHTEN

Naast nieuwbouw kreeg Jozef Schellekens enkele restauratie- en reconstructieopdrachten, voornamelijk na WO II. Zo restaureerde hij de Sint-Dimpnakerk in Geel, waarvoor hij later een pauselijke onderscheiding (*Pro Ecclesia et Pontifice*) mocht ontvangen.¹¹ Daarnaast restaureerde hij tevens het stadhuis van Hoogstraten, het gemeentehuis van Oud-Turnhout, enkele water- en windmolens en andere.

¹¹ VANSCHOONBEEK, *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens*, volume 1, p. 28.

Afbeelding 20.
Oorspronkelijke staat van de
dubbelwoning.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Afbeelding 21.
Oorspronkelijke staat van de
dubbelwoning.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

2.3. DE DUBBELWOONST TE TURNHOUT

In hetzelfde jaar dat Jozef Schellekens als architect afstudeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen trouwde hij enerzijds met zijn eerste vrouw Mietje Vogels en ontmoette hij anderzijds Theo Op de Beeck, een onderwijzer en schilder waarmee hij al zeer snel een hechte vriendschap opbouwde. Al snel groeide het plan om samen een stuk grond in Turnhout te kopen en er een dubbelwoning te bouwen, waar zowel Schellekens met zijn kersverse vrouw en Op de Beeck met zijn gezin hun intrek zouden nemen. Ze voegden prompt daad bij woord en kochten aan de Steenweg op Mol nr. 64-66 een stuk grond waar zich vandaag het beschermde monument 'de dubbelwoning Schellekens-Op de Beeck' bevindt.¹²

Dit gebouw werd in 1934 volledig door Schellekens ontworpen en was één van zijn eerste realisaties. Het was meteen zijn visitekaartje aan de wereld van de moderne architectuur in België en demonstreerde zijn kunde op een jonge leeftijd van amper 25 jaar. In 1935 was het huis voltooid.

Het gebouw ademt volledig de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid uit, met een sobere compositie van met baksteen gemetste bouwvolumes. Concreet betreft het gebouw twee L-vormige wooneenheden die aan één hoek aan elkaar grenzen en aan de uiteinden elk een garagevolume met dakterras bevatten.¹³ De gevels zijn strak en bevatten grote metalen vensterpartijen met karakteristieke indelingen in verschillende vormen en van verschillende grootte waarvan enkele uit de gevels springen.

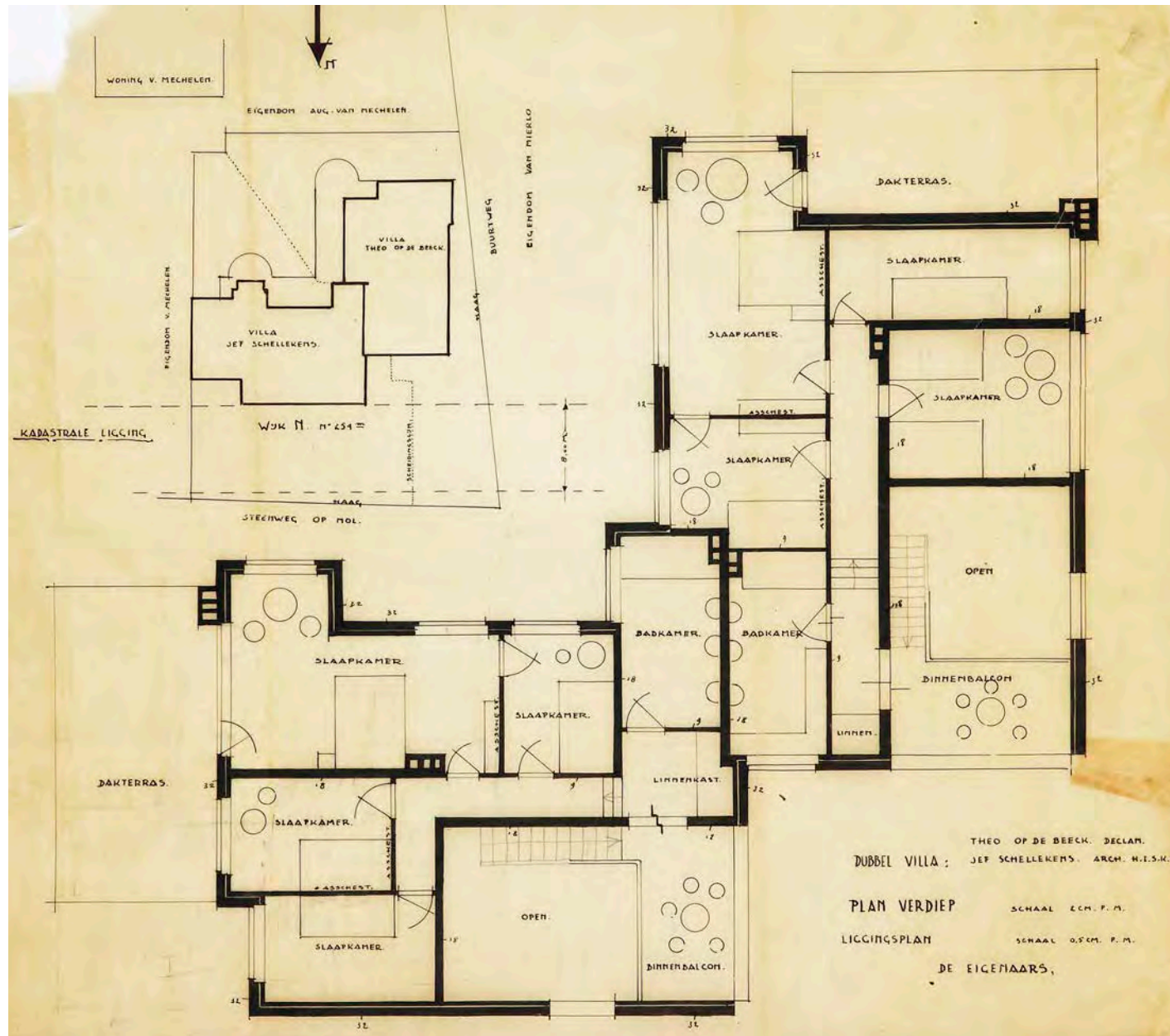
De indeling van de woningen was vernieuwend voor die tijd, met niveauverschillen op beide verdiepingen en een grote lichtinval in de leefruimtes.¹⁴ De locatie van de gekoppelde keukens (op de gelijkvloerse verdieping) en de badkamers (op de eerste verdieping) bevindt zich niet toevallig bij de verbinding van beide wooneenheden, waar minder lichtinval mogelijk is.

¹² SCHELLEKENS, VANSCHOONBEEK en DECEUNINCK, *Jozef Schellekens 1909-1963*, p. 11.

¹³ A. VANSPAUWEN, *Dubbelwoning Jozef Schellekens. Een huis met een heden en een verleden*, onderzoeksopdracht VUB (2015), p. 6.

¹⁴ D. LAUREYS, 'Tweewoning Schellekens-Op De Beeck' in *Modernisme: van het zwart huis tot de Boekentoren* (Lannoo/De Standaard Tielt, 2008), p. 96.

Afbeelding 23.
Oorspronkelijk grondplan van
de eerste verdieping van de
dubbelwoning.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Schellekens ontwierp niet alleen de opbouw en inrichting van de dubbelwoning, maar tevens enkele stukken meubilair die hij samen met zijn vader ontwierp. Verschillende van deze meubelstukken zijn bewaard gebleven in het gebouw. Daarnaast ontwierp en schilderde hij zelf de muurschilderingen in zijn eigen woning. Dit betreffen concreet de schilderingen in de spreekkamer, de zithoek en de slaapkamer. De schilderingen in de zithoek zijn geïnspireerd op de werken van Constant Permeke en Albert Van Dijck.¹⁵

De woning van Theo Op de Beeck (nr. 64) was ruimer dan die van Schellekens en is inmiddels aan de buitenzijde ietwat gewijzigd. Aan de buitenzijde zijn onder andere de ramen vervangen, al bleef de vormgeving ervan behouden. De ramen werden voorzien van automatische zonneschermen. Aan de tuinzijde werd bij een hervoeving van de gevels tevens geopteerd voor een platvolle voeg in plaats van de oorspronkelijke schaduwvoeg. Hierdoor is het totaalbeeld van de gevel en het oorspronkelijke concept van Jozef Schellekens aangetast. Ook het interieur en de indeling van de woning zijn inmiddels gewijzigd.

De woning van Jozef Schellekens (nr. 66) is vandaag in grote mate terug hersteld naar de oorspronkelijke toestand, maar reeds enkele jaren na de bouw van het gebouw voerde Schellekens zelf al enkele wijzigingen door. Deze wijzigingen zijn inmiddels terug verwijderd, maar dat er überhaupt wijzigingen hebben plaatsgevonden, levert een unieke blik op de relatie van de architect met zijn eigen gebouw en de invloed die zijn abrupte stijlwijziging in de jaren 1940 (net niet) teweegbracht.

Schellekens ontwierp zijn woning in eerste instantie met het idee zowel zijn woonst als zijn atelier in het gebouw onder te brengen.

Eenmaal hij in 1937 werd aangesteld als provinciaal architect had hij die kantoormuur echter niet meer nodig. Daarnaast hoopte hij samen met zijn eerste vrouw een grote familie op te voeden en mede door middel van haar invloed werden enkele aanpassingen doorgevoerd.

Mietje Vogels oefende reeds bij de totstandkoming van de dubbelwoning een zekere invloed uit op het ontwerp. Zo was hun slaapkamer opmerkelijk breder dan toen de norm was en voorzag Schellekens voor zijn vrouw ruimte voor een kaptafel en opsmukruimte. Op de muren schilderde hij licht erotische tafereelen.

¹⁵ SCHELLEKENS, VANSCHOONBEEK en DECEUNINCK, *Jozef Schellekens 1909-1963*, p. 12.

Om in hun woonst ruimte te creëren voor hun grote kinderspeelruimte, offerde Schellekens in 1947 zijn bureel op, die tot een speelruimte werd omgevormd. De rode vouwdeur tussen de werkruimte en de woonkamer werd vervangen door een wand met ingebouwde bibliotheekkast en een enkel openslaande deur. Deze ruimte werd door Schellekens verruild voor een schildersatelier, dat hij op de verdieping boven de hal (ontvangstkamer) plaatste. Hiervoor werd de dubbelhoge hal met groot raam opgeofferd door de plaatsing van een houten tussenvloer die aansloot op het binnenbalkon. Het grote verticale raam kreeg hierdoor de nodige aanpassingen (zie verder). Aan de open trap werd - in plaats van de leuning, afgewerkt met groen marmerglass - een muur geplaatst (deze is inmiddels weer verwijderd).

Ook zijn tweede vrouw, Maria Van den Bosch, oefende een invloed uit op mogelijke wijzigingsplannen voor de woning. Zij speelde immers vermoedelijk een rol in de vertwijfeling van Schellekens tegenover het modernisme en zijn toevlucht naar de traditionele architectuur. Blijkbaar overwoog Schellekens in de jaren 1940 om het gebouw een traditioneler uitzicht te geven, met een uitbreiding van een kamer op het dakterras en een zadeldak in plaats van het platte dak.¹⁶ Geen enkel aspect van deze verbouwingsplannen werd echter ooit uitgevoerd. Schellekens plantte op een bepaald moment wel enkele struiken en stamhoge bomen rondom het gebouw, alsof hij het gebouw wilde afschermen van het straatbeeld. Daarnaast werd ook klimop tegen de gevels geplaatst, zoals ook bij enkele andere gebouwen in de straat de trend was.

Na 1950 werden nog enkele wijzigingen doorgevoerd. De muurschilderingen in de zithoek werden bedekt met een witte verflaag net zoals de andere, gekleurde muren. Het meubilair in de zithoek werd vervangen. De betegelde vloer van de woonkamer en het bureau werden eerst bedekt met linoleum en daarna met een vast tapijt. In de slaapkamers werden de wanden afgewerkt met gekleurd behang en stoffering, waaronder gordijnen.¹⁷

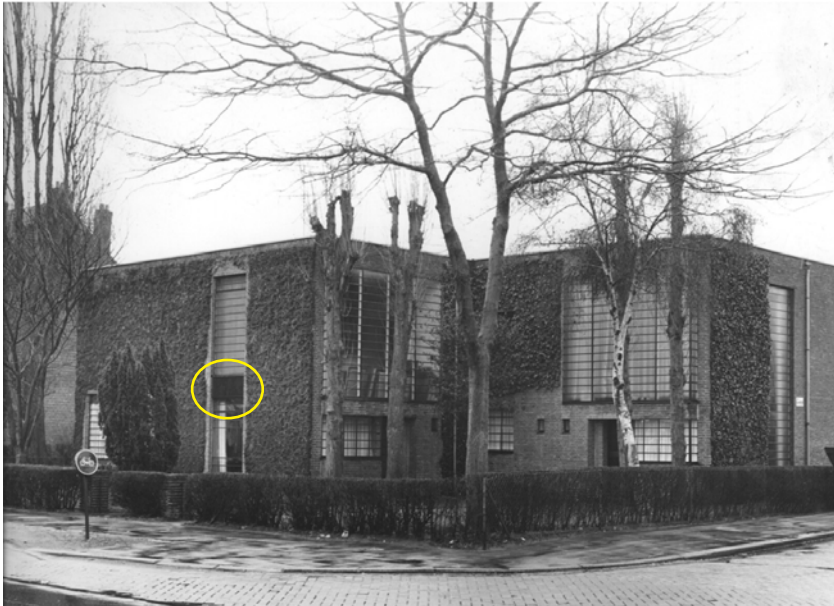
Het exterieur van de woning van Schellekens is vrij gespaard gebleven van wijzigingen. Enkel het grote verticale venster in de noordgevel werd in beperkte mate gewijzigd. Ter hoogte van de vloerlaag werd het venster afgedekt met houten latten, terwijl twee T-lichten werden verwijderd. Voor dit venster werd tevens een bakstenen bloembak in het parament geplaatst. Inmiddels is de oorspronkelijke toestand weer hersteld.

¹⁶ VANSPAUWEN, *Dubbelwoning Jozef Schellekens*, p. 9.

¹⁷ VANSPAUWEN, *Dubbelwoning Jozef Schellekens*, p. 11.

24	25
26	27

Afbeelding 24.
De dubbelwoonst bedekt met klimop en stamhoge bomen langs de straat. Vooraan het gewijzigde venster.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Afbeelding 25.
De dubbelwoonst na de restauratie.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Afbeelding 26.
De tuingevels van de dubbelwoonst kort na de bouw.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Afbeelding 27.
De tuingevels van de dubbelwoonst, heden.

28	29	
30	31	32

Afbeelding 28.
Zicht op het zithoek, ca. 1995.
(Bron: Y. DE BONDT, 100 jaar wonen in Turnhout, 1995, p. 67.)

Afbeelding 29.
Eetkamer/woonkamer, ca. 1995.
(Bron: DE BONDT, 100 jaar wonen in Turnhout, p. 67.)

Afbeelding 30.
Studio, ca. 1995. (Bron: DE BONDT, 100 jaar wonen in Turnhout, p. 67.)

Afbeelding 31.
Binnenbalkon, ca. 1995. (Bron: DE BONDT, 100 jaar wonen in Turnhout, p. 67.)

Afbeelding 32.
Toestand tuin voor de restauratie uit 2019. (Bron: Machtigingsaanvraag Onroerend Erfgoed woning nr. 64, 2019, AIM)

Achter de dubbelwoning bevindt zich een gemeenschappelijke tuin die vanuit beide woningen toegankelijk is en afgesloten wordt door middel van een bakstenen muur. Oorspronkelijk was de tuin niet afgeschermd met een muur, maar met struiken. De tuin werd doorheen de tijd (datering onbekend) opgesplitst in twee delen door middel van een lage bakstenen muur. Deze muur werd in 2019 opnieuw verwijderd (zie verder) om op die manier terug een grote, open tuin te creëren. Tegen de woningen bevindt zich telkens een hoog terras waarbij elke woning een eigen trap heeft die het terras met het grasveld verbindt. De trap in het midden van het terras werd later toegevoegd (datering onbekend). De oorspronkelijke scheidingmuur tussen de terrassen van de woning, om zo voor elke woning de nodige privacy te bekomen, werd doorheen de jaren verwijderd. Daarnaast werd het terras van woning nr. 64 reeds grondig verbouwd (zie verder), dit van woning nr. 66 is nog oorspronkelijk.

In 1995 werd de dubbelwoning beschermd als monument.¹⁸

¹⁸ S. DE SADELEER en G. PLOMTEUX, 'Architectenwoning Jozef Schellekens', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed*, 1997 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/12290>). Geraadpleegd op 22 september 2020.

In 2001 maakten de nakomelingen van Jozef Schellekens plannen om de dubbelwoning een publieke of semipublieke bestemming te geven. Hierbij werd als voornaamste doelstelling het herstel van de oorspronkelijke staat van de woning van Jozef Schellekens vooropgesteld. Het duurde tot 2010 vooraleer deze plannen werden omgezet in daden, toen bekend werd dat Turnhout in 2012 zou worden aangewezen als de cultuurstad van Vlaanderen. Er werd vanaf dan geijverd tegen dat jaar de restauratie van het gebouw te voltooien om vervolgens in de woning een retrospectieve tentoonstelling te openen. Hoewel de werken pas later voltooid werden, ging deze tentoonstelling toch door en kon het publiek reeds een eerste blik werpen op het interieur zoals Jozef Schellekens het oorspronkelijk beoogde.¹⁹

De restauratie van de woning van Schellekens (nr. 66) betrof concreet het ontmantelen van elke wijziging die na de opbouw van de dubbelwoning werd doorgevoerd, zelfs als die wijziging Schellekens' eigen wens was. Dit betekende onder andere het verwijderen van het schildersatelier en de muren langs de trap waardoor de vide in de ontvangstkamer weer werd hersteld. De muurschilderingen van de zithoek werden terug blootgelegd. Er werd niet geopteerd voor een volledige reconstructie, waardoor er zich enkele blanke vlakken in de schilderingen bevinden. De meubelstukken die Schellekens ontwierp, maar reeds verwijderd werden (een ingebouwde ontvangsttafel en oude kolomkasten), werden gereconstrueerd op basis van tekeningen en teruggeplaatst.

Aan de buitenzijde werd in de gevels het verticale venster in de noordgevel terug naar diens oorspronkelijke staat hersteld. Ander beschadigd schrijnwerk werd hersteld en slechts in uitzonderlijke gevallen vervangen door nieuwe exemplaren naar historisch model. Tot slot werden ook de tuinpoorten en de borstweringen gerestaureerd en behandeld.

In 2019 werden er vervolgens werken uitgevoerd aan woning nr. 64. Voor deze werken werd een toelating verkregen van de erkende onroerendfgoedgemeente Turnhout. De werken aan de gevels, daken en het buitenschrijnwerk werden uitgevoerd in de geest van de restauratie van woning nr. 66 uit 2012. Ook werden er in 2019 werken uitgevoerd aan de tuin, de tuinmuur en de terrassen.

Hieronder wordt meer concreet opgelijst welke werken er in 2019 werden uitgevoerd aan woning nr. 64:

- Sloop- en ruwbouwwerken:
 - Afbraak tuinmuur tussen beide tuinen; op die manier werd terug één grote, open tuin gecreëerd
 - Bestaande tuinmuur afbreken tot op zithoogte aan terras t.b.v. recup stenen herstellingswerkzaamheden
 - Herstel tuinmuur
 - Herstellen terras na afbraak tuinmuur
 - Bestaande tuinberging afbreken en nieuwe tuinberging + overkapping
 - Tuinmuur rondom perceel vervangen
- Reiniging en herstelling gevel:
 - Herstellen/vervangen van het voegwerk, overeenkomstig de oorspronkelijke kleur en samenstelling van het voegwerk
 - Stoomreinigen van de gevel
 - Vervangen van beschadigd metselwerk, met stenen afkomstig uit de afgebroken tuilmuren (zie hiervoor)
- Dakwerken:
 - Isoleren en waterdicht maken garagedak
 - Vervangen dakranden
 - Vervangen regenwaterafvoeren
 - Herstelmetselwerk schouwen
 - Plaatsen afdekstuk schouw
- Buitenschrijnwerk:
 - Vervangen beschadigde beglazing
 - Herstellen stalen profielen
 - Vervangen stopverf bij vervangen beglazing
 - Herstellen dorpels
 - Opnieuw afstellen hang- en sluitwerk
- Schilderwerken:
 - Buitenschrijnwerk, volgens de oorspronkelijke kleurstelling
 - Borstwering garagedak, volgens de oorspronkelijke kleurstelling

¹⁹ VANSPAUWEN, *Dubbelwoning Jozef Schellekens*, p. 11.

2.4. BIBLIOGRAFIE

- VEUELEMANS, J., 'In Memoriam Jozef Schellekens 1909-1963' in *Noordgouw. Cultureel tijdschrift van de Provincie Antwerpen* (1964, IV-1), p. 1-8.
- LAUREYS, D., 'Tweewoonst Schellekens-Op De Beeck' in *Modernisme: van het zwart huis tot de Boekentoren* (Lannoo/De Standaard Tielt, 2008), p. 96-97.
- SCHELLEKENS, P., VANSCHOONBEEK, F. en DECEUNINCK, P., *Jozef Schellekens 1909-1963 Een leven* (2012).
- VANSPAUWEN, A., *Dubbelwoonst Jozef Schellekens. Een huis met een heden en een verleden*, onderzoeksopdracht VUB (2015).
- ARCHITECTS IN MOTION, *Perstekst Jozef Schellekens 1909-1963* (2012).
- MIGOM, S., 'Jozef Schellekens (1909-1963)' in *Sterk gebouwd & makkelijk in onderhoud* (2006), p. 177-179.
- VANSCHOONBEEK, F., *Een architectuurhistorisch onderzoek naar de figuur van Jozef Schellekens (1909-1963)*, bachelorpaper VUB (2012), volume 1 en 2.
- DE BONT Yves, *100 jaar wonen in Turnhout. Architectuur van 1895-1995*, Zellik, 1995, p. 63 en 65.
- *Jozef Schellekens*, 2020 (<http://www.jozefschellekens.be/>). Geraadpleegd op 17 september 2020).

3. INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN

33

34

3.1. RUIMTELIJKE CONTEXT

Afbeelding 33.
Zicht op de Steenweg op Mol,
richting westen.

Afbeelding 34.
Zicht op de Steenweg op Mol,
richting oosten.

De dubbelwoning is gelegen in het oosten van het centrum van Turnhout aan de hoek van de Generaal van der Meerstraat en de Steenweg op Mol (nr. 64-66). De Steenweg op Mol ligt daarbij in het verlengde van de Otterstraat die vanuit de Grote Markt van Turnhout vertrekt. De straat loopt daarna tot aan de stadsring (N12) waarna de weg verder loopt als de Steenweg op Turnhout.

De Steenweg op Mol wordt gekenmerkt door lintbebouwing, waarvan de noordzijde voornamelijk bestaat uit aaneengesloten arbeiderswoningen. Aan de zuidzijde, waar de dubbelwoning zich bevindt, staan de meeste gebouwen los van elkaar.

Oorspronkelijk was de dubbelwoning van Jozef Schellekens een buitenbeentje in de omgeving van Turnhout, waar de klassieke bouwstijlen voor lange tijd het straatbeeld bepaalden. Inmiddels bestaat het straatbeeld uit gebouwen uit verschillende bouwstijlen - waaronder ook enkele modernistische exemplaren - en periodes waardoor de dubbelwoning niet langer meer als het vreemde eendje geldt.

De woning van Schellekens is sinds 1995 beschermd als monument. Aan de Steenweg op Mol bevindt zich nog één ander beschermd monument, namelijk de woning Simons (nr. 54), een modernistische woning uit dezelfde

periode.²⁰ In de Otterstraat bevindt zich de 19de-eeuwse Sint-Antoniuserkerk van het voormalige clarissenklooster (nr. 126).²¹ In één van de aangrenzende straten van de Steenweg op Mol, de Oranjemolenstraat, bevindt zich tot slot nog de beschermde 19de-eeuwse windmolen 'Oranjemolen' (nr. 19).

Verder bevinden zich in de nabije omgeving van de dubbelwoning van Jozef Schellekens nog enkele gebouwen die niet zijn beschermd, maar wel zijn opgenomen in de Vastgestelde Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, zoals het fabriekscomplex in de Nieuwe Zakelijkheid (nr. 60) en een burgerhuis naar het ontwerp van Ernest Wauters (nr. 48).²²

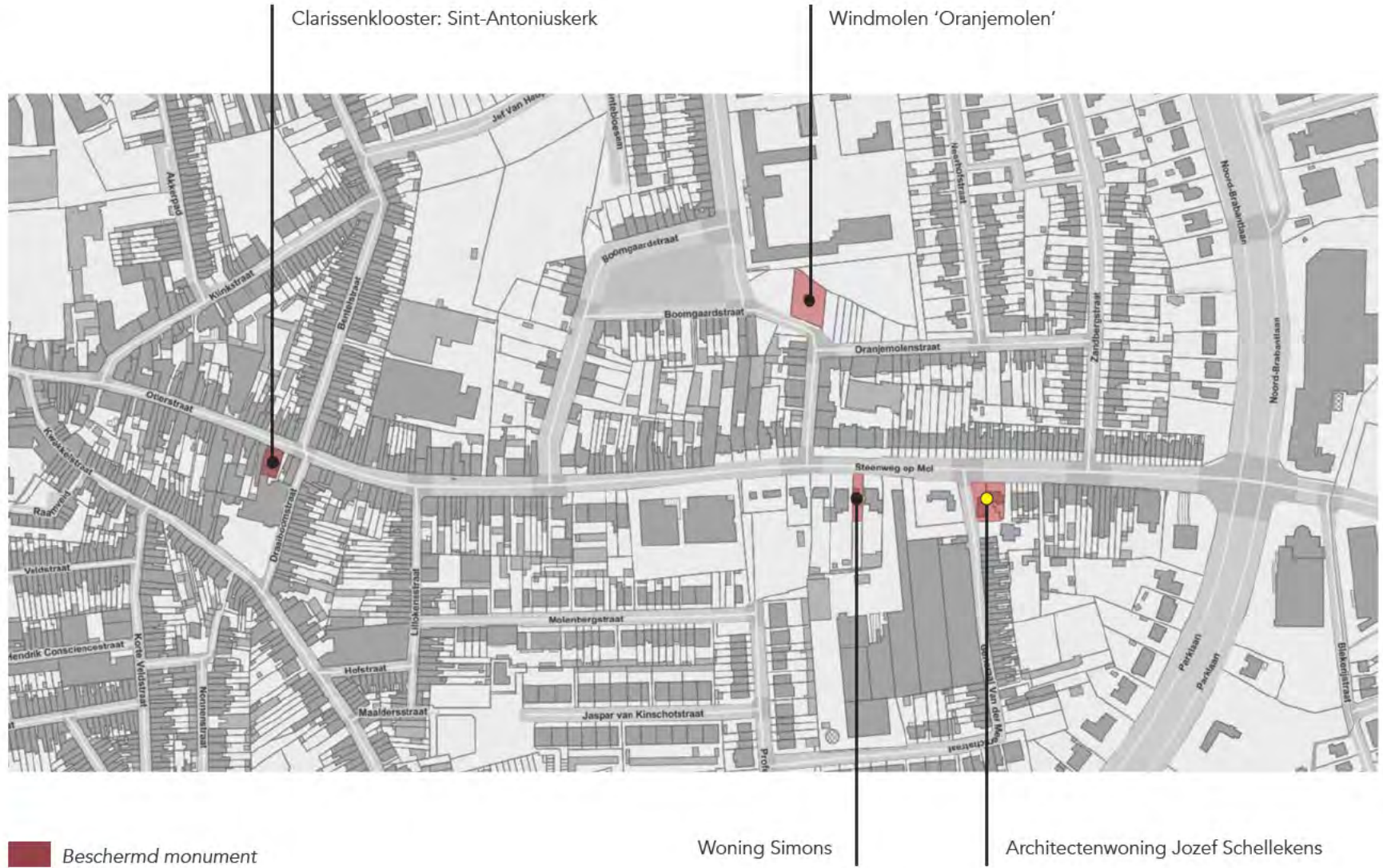
20 S. DE SADELEER en G. PLOMTEUX, 'Woning Simons', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed*, 1997 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/4798>). Geraadpleegd op 10 december 2020.

21 S. DE SADELEER en G. PLOMTEUX, 'Clarissenklooster en Sint-Antoniuserkerk', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed*, 1997 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/11960>). geraadpleegd op 10 december 2020.

22 S. DE SADELEER en G. PLOMTEUX, 'Fabriekscomplex in nieuwe zakelijkheid', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed*, 1997 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/12289>). Geraadpleegd op 10 december 2020; S. DE SADELEER en G. PLOMTEUX, 'Burgerhuis naar ontwerp van Ernest Wauters', *Inventaris Agentschap Onroerend Erfgoed*, 1997 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/12287>). Geraadpleegd op 10 december 2020.

Afbeelding 35.
Plan met beschermde
monumenten in de nabije
omgeving van de site.
(Bron: geo.onroerendergoed.
be)

3.2. INVENTARIS

3.2.1. ALGEMEEN

Afbeelding 36.
Zicht op de dubbelwoningst
vanuit de straat.

Afbeelding 37.
Zicht op de dubbelwoningst
vanuit de achtertuin.

Het beschermde monument betreft een dubbelwoningst naar het ontwerp van Jozef Schellekens (nr. 64-66) uit 1934, waarvan de woningen werden bewoond door enerzijds Jozef Schellekens zelf en zijn gezin (nr. 66) en anderzijds door Theo Op De Beeck en zijn gezin (nr. 64).

Het gebouw is een belichaming van het modernisme, zowel in het exterieur als in het interieur, al is het interieur in één van de woningen inmiddels grondig gewijzigd. De twee woningen beschikten oorspronkelijk over een quasi (spiegel)symmetrische indeling, waarbij de woningen van twee bouwlagen onder een plat dak elk een L-vorm aannemen.²³ Waar de twee woningen aan elkaar grenzen, bevinden zich de keukens (op de begane grond) en de badkamers (op de eerste verdieping). Aan de uiteinden van de woningen bevinden zich telkens een garage/berging met daarboven een (dak) terras.

In de dubbelwoningst is eveneens het archief van Jozef Schellekens bewaard gebleven. Dit archief werd in het verleden reeds geïnventariseerd en er werd een beheer voor uitgezet. De nodige documentatie hieromtrent is opgenomen in bijlage 1.

²³ DE BONT, *100 jaar wonen in Turnhout. Architectuur van 1895-1995*, p. 65.

3.2.2. EXTERIEUR

3.2.2.1. BEDAKING EN GEVELS

De daken van de twee woningen zijn opgebouwd als een plat dak, zowel de hoofddaken als de garagedaken. Op de garagedaken is telkens een terras met balustrade voorzien bij de belangrijkste slaapkamer. Zowel de hoofddaken als de garagedaken zijn telkens voorzien van isolatie. Op het damp scherm werd isolatie aangebracht waarop vervolgens een nieuwe bitumenlaag gebrand werd met daarop grind. Om ervoor te zorgen dat de verhoging van het dak, ten gevolge van de isolatie, niet zichtbaar zou zijn bij de hoofddaken, werd er ter hoogte van de dakrand telkens een binnengoot geplaatst waar de isolatie tot een minimum beperkt werd. Bij het garagedak deed deze problematiek zich niet voor, aangezien de dakopstanden hier voldoende hoogte hebben.

Recent werd het regenwaterafvoersysteem van woning nr. 64 vervangen door een nieuw systeem naar historisch model, zoals het bij de woning nr. 66 bewaard is gebleven. Dit betreffen zinken afvoerbuizen die het hemelwater van het platte dak naar de ondergrond leiden. Bovenaan bevindt zich telkens een metalen vergaarbak.

De gevels van de dubbelwoning uit het interbellum (1934) zijn gebouwd in de stijl van het **baksteenmodernisme**, met een strakke vormgeving en in twee gevels (de glasvliesgevels) een gevelvlakverspringing. De gevels zijn daarbij opgebouwd in geel baksteenmetselwerk, oorspronkelijk vormgegeven in een typische **Dudok stijl**. Enkele kenmerken van deze moderne metselstijl zijn de lange (handgevormde) bakstenen en schaduwvoegen (schuin ingesneden voegen). Vooral in de gevels van de woning van Jozef Schellekens (nr. 66) is deze stijl (uitgevoerd met kalkmortel (de exacte voegsaamenstelling en kleur werd in 2012 onderzocht door het KIK)) bewaard gebleven. In de andere woning (nr. 64) zijn de voegen grotendeels (voornamelijk in de tuingevels) vervangen door platvolle voegen, waardoor de gevels een ander uitzicht hebben gekregen. Tegen de tuingevels van deze laatste woning zijn tevens storende arduinen plinten geplaatst.

Het **buitenschrijnwerk** is een belangrijk beeldbepalend aspect in de vormgeving van het exterieur. Het modernistische karakter van het gebouw komt voornamelijk dankzij de ramen en deuren duidelijk naar voren. De vormgeving van dit schrijnwerk is nog oorspronkelijk, maar op verschillende plaatsen zijn enkele onderdelen reeds hersteld of (gedeeltelijk) vervangen. Slechts in enkele gevallen zijn de vensters in hun geheel vervangen door nieuwe exemplaren (zij het naar historische model) en/of voorzien van dubbele beglazing.

In de gevels van de dubbelwoning varieert het buitenschrijnwerk van kleine vensters tot grote vensterpartijen. Telkens zijn ze opgemaakt uit eenvoudige stalen L-, T- en vlakke profielen, verankerd in het naastgelegen metselwerk, waarbij in de grotere vensters stalen roeden worden gebruikt om het vensteroppervlak in kleinere stukken te verdelen waarin het glaswerk is bevestigd. Op de gelijkvloerse verdieping verdelen deze roeden de vensters in smalle verticale rechthoeken. Op de eerste verdieping zijn de vensters veelal onderverdeeld in verticale rechthoeken. Enkele vensters op zowel de gelijkvloerse als eerste verdieping bevatten openslaande vleugels. De meeste vensters zijn onderaan voorzien van een schuine aflopende dorpel, bedekt met bladlood. Ook dorpels uit staal of paramentmetselwerk komen voor.

Voor de grote vensters boven de voordeuren, die een groot deel van de gevels innemen, springen in het oog. Ook de lange verticale vensters, die over de twee bouwlagen strekken, vallen op. Ze geven daarenboven al een eerste voorsmaakje van de bijzondere ruimte-indeling binnenin de woningen.

De deuren volgen algemeen dezelfde opbouw en indeling als de vensters, met een stalen profiel en stalen roeden die het oppervlak in kleine smalle met glas gevulde rechthoeken verdelen. De twee deuren naar de garages in de tuingevels bevatten geen glaswerk, maar zijn vol stalen deuren. De stalen garagepoort met glas van woning nr. 66 is nog oorspronkelijk. Deze van nr. 64 werd vervangen door een hedendaagse, sectionale poort.

38	39
	40
41	42

Afbeelding 38.
Oorspronkelijke deurknop en sleutelgat in de voordeur van nr. 66.

Afbeelding 39.
Oorspronkelijk sluitwerk in een venster in nr. 66.

Afbeelding 40.
Windhaak aan het openslaande venster in de studio (nr. 66).

Afbeelding 41.
De deurkruk van de stalen deur is vervangen (nr. 64).

Afbeelding 42.
Vervangen schrijnwerk op de verdieping van nr. 64.

Het hang- en sluitwerk van de oorspronkelijke deuren en de vensters is op de meeste plaatsen oorspronkelijk. De scharnieren ogen allemaal oorspronkelijk, maar hier en daar lijkt het sluitwerk van de vensters te zijn aangepast. De knoppen, krukken en sloten van de deuren ogen oorspronkelijk, met uitzondering van de deur naar de garage in nr. 66.

Aan de binnenzijde van het schrijnwerk wordt de overgang tussen het glaswerk en de stalen roeden afgedekt met stopverf, die daarna wordt bedekt/overschilderd met een beschermend verfsysteem. De buitenzijde van het schrijnwerk is met een grijs (groen)blauw verfsysteem geschilderd. De binnenzijde is telkens wit geschilderd.

In de regel zijn de vensters en deuren steeds voorzien van enkele getrokken beglazing. Dit glaswerk is waarschijnlijk op de meeste plaatsen echter niet meer oorspronkelijk en werd doorheen de tijd op meerdere plaatsen vervangen. In woning nr. 64 zijn er op de verdieping inmiddels enkele vensters volledig vervangen, waarbij de nieuwe exemplaren (naar historisch model) over dubbele beglazing beschikken (afb. 60). De overgang tussen glaswerk en stalen roeden gebeurt er door middel van opgeschroefde latten.

Afhankelijk van de functie van de ruimtes waaraan het schrijnwerk (oorspronkelijk) verbonden was, is het glaswerk aangepast. In de wc's (op de gelijkvloerse verdieping) en de badkamers (op de eerste verdieping) bijvoorbeeld, bestaat het glaswerk uit ondoorzichtig reliëfglas (enkelvoudig getrokken glas met structuur), waardoor er wel lichtinval is, maar het niet mogelijk is door de vensters te kijken. Ook het glaswerk in de grote vensterpartijen (zowel de exemplaren boven de voordeuren als de grote verticale vensters) en de voordeuren bestaan uit reliëfglas, zodat een volledig doorzicht naar het interieur wordt weerhouden. De andere vensters op de gelijkvloerse verdieping bevatten doorzichtig glas.

In woning nr. 64 zijn aan de gevels geautomatiseerde zonweringen voor de vensters geplaatst. Deze zijn storend.

43
44

Afbeelding 43.
Tekening van de noordelijke
gevel. (Bron: Architects in
Motion bvba)

Afbeelding 44.
Tekening van de westelijke
gevel. (Bron: Architects in
Motion bvba)

RECHTER GEVEL

45
46

Afbeelding 45.
Tekening van de zuidelijke
gevel. (Bron: Architects in
Motion bvba)

Afbeelding 46.
Tekening van de oostelijke
gevel. (Bron: Architects in
Motion bvba)

47	48	49
50	51	

Afbeelding 47.
Zicht op de glasvliesgevels aan de straatzijde.

Afbeelding 48.
Zicht op de 'voorgevel' van woning nr. 66.

Afbeelding 49.
Voordeur van woning nr. 66.

Afbeelding 50.
Zicht op de straatgevel van woning nr. 66.

Afbeelding 51.
Zicht op de garage van woning nr. 66.

52	53
54	55

Afbeelding 52.
Metselwerk in de Dudok stijl.

Afbeelding 53.
Oorspronkelijke brievenbus
naast de voordeur (aan de
sprekkamer).

Afbeelding 54.
Zicht op de straatgevel van
woning nr. 64.

Afbeelding 55.
Zicht op de straatgevel van
woning nr. 64.

56	57
58	59

Afbeelding 56.
Dakterras van woning nr. 66.

Afbeelding 57.
Venster met deur tussen het dakterras en de grote slaapkamer.

Afbeelding 58.
Tuingevel van woning nr. 64.

Afbeelding 59.
Tuingevel van woning nr. 66.

60	61
62	64

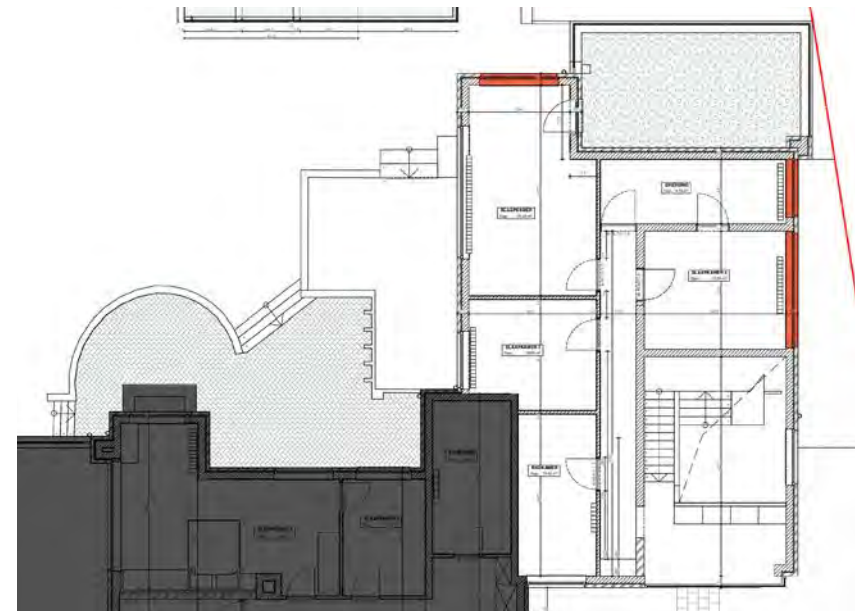
Afbeelding 60.
Venster met toegevoegd
zonnenscherm in woning nr. 64.

Afbeelding 61.
Achterdeur tussen de tuin en
de woonkamer in woning nr.
66.

Afbeelding 62.
Regenwaterafvoersysteem.

Afbeelding 63.
Regenwaterafvoersystemen.

Afbeelding 64.
Dubbele beglazing (rood) op
de eerste verdieping van
woning nr. 64.
(Bron: Architects in Motion
bvba)

65	
66	67

Afbeelding 65.
Zicht op de poortjes en paden
naar de voordeuren.

Afbeelding 66.
Oprit voor de garage van
woning nr. 66.

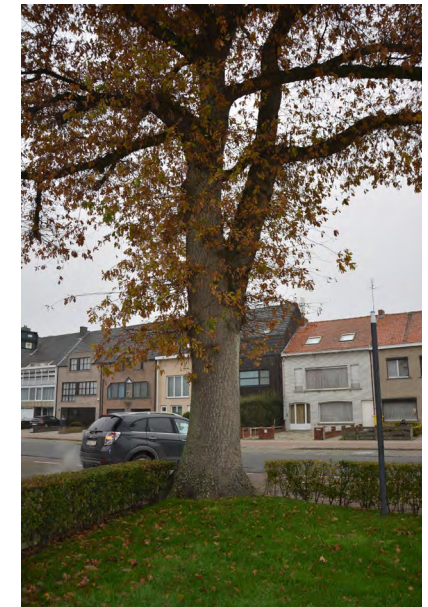
Afbeelding 67.
Hoogstamboom op de hoek
van het perceel.

3.2.2.2. AANLEG AAN DE STRAATKANT

Aan de straatkanten is de dubbelwoning voorzien van een met struiken omheind grasveld, dat enkel toegankelijk is via de garageoprit of één van de twee metalen poortjes. Vanaf elk poortje leidt een met stenen plavuizen bedekt pad naar de voordeur van één van de twee woningen. Vanaf het voetpad ligt tot aan de garage van woning nr. 66 tevens een met stenen bedekte oprit. Deze aanleg is oorspronkelijk.

Op de hoek van het perceel, waar de Generaal van der Meerstraat aansluit op de Steenweg op Mol, staat een grote hoogstamboom (vermoedelijk een restant van de jaren 1940).

Het verankerde beeld (vervaardigd door PLOEM, een kunstenaar uit Turnhout) voor de woning werd recent toegevoegd en bevat geen erfgoedwaarde.

	68
69	70

Afbeelding 68.
Historische foto van de achtertuin.

Afbeelding 69.
Hedendaags zicht op de achtertuin.

Afbeelding 70.
Ontwerp van het oorspronkelijke tuinterras.
(Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

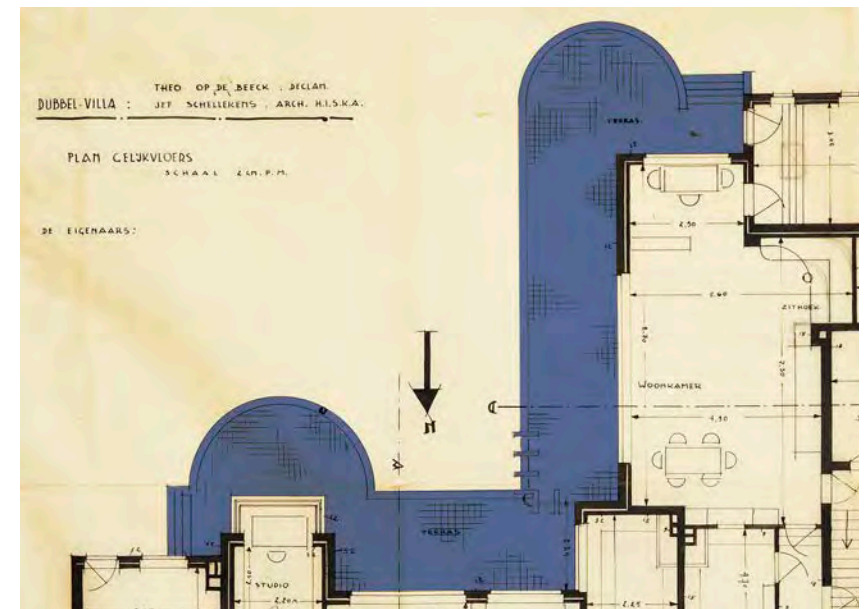
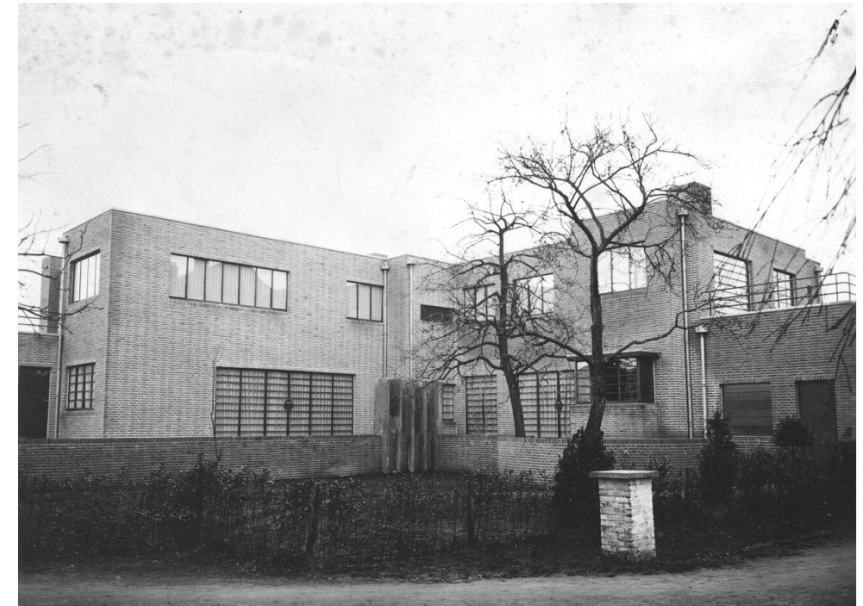
3.2.2.3. TUIN

Achter de dubbelwoning bevindt zich een gemeenschappelijke tuin die vanuit beide woningen toegankelijk is. Enkel in het zuidwesten, naast de garage van woning nr. 64 is de tuin via een deur toegankelijk vanaf de straat. De tuin is volledig afgesloten met een gemetselde muur, afgewerkt met een cementlaag tegen de muuroppervlakken en een loden muurafdekking. Oorspronkelijk was de tuin echter niet afgeschermd met een muur, maar met struiken.

Tegen de woningen bevindt zich een hoog terras, dat zich op dezelfde hoogte bevindt als het niveau van de eetkamer en mezzanine. Elke woning bevat een eigen trap van het terras naar het grasveld dat zich op maaiveldhoogte bevindt. De trap in het midden van het terras is een latere toevoeging. Oorspronkelijk waren het volledige terras en de trappen opgebouwd met baksteen, maar het deel voor woning nr. 64 is inmiddels vergroot, vervangen en volledig bedekt met arduinen steenplaten, wat een inbreuk is op de baksteenarchitectuur van Schellekens. Bij woning nr. 66 is de oorspronkelijke bakstenen verharding wel nog aanwezig.

Reeds sinds de opbouw van de dubbelwoning bevond er zich een scheidingmuur tussen de terrassen van beide woningen, om voor elke woning toch enige privacy te bekomen. Deze muur is inmiddels aangepast met de plaatsing van de nieuwe trap. Het basreliëf dat zich nu in de muur bevindt, was er oorspronkelijk waarschijnlijk niet. Dit basreliëf bevond zich echter wel elders op de site en is vervaardigd door Jozef Schellekens zelf.

In 2019 werd er een overdekt terras met berging in hedendaagse vormgeving toegevoegd in de tuin. Deze constructie heeft geen erfgoedwaarde.

71	72
73	74

Afbeelding 71.
Zicht op het terras voor woning nr. 66.

Afbeelding 72.
Zicht op het terras voor woning nr. 64.

Afbeelding 73.
De scheidingsmuur tussen de terrassen.

Afbeelding 74.
Het basreliëf verwerkt in de later toegevoegde scheidingsmuur.

75

76

Afbeelding 75.
Verdeling van de woon-
werkruimtes (gelijkvloers).
Oranje: woonfunctie
Blauw: werkfunctie

Afbeelding 76.
Verdeling van de woon-
werkruimtes (1ste verdieping).
Oranje: woonfunctie
Blauw: werkfunctie

3.2.3. INTERIEUR

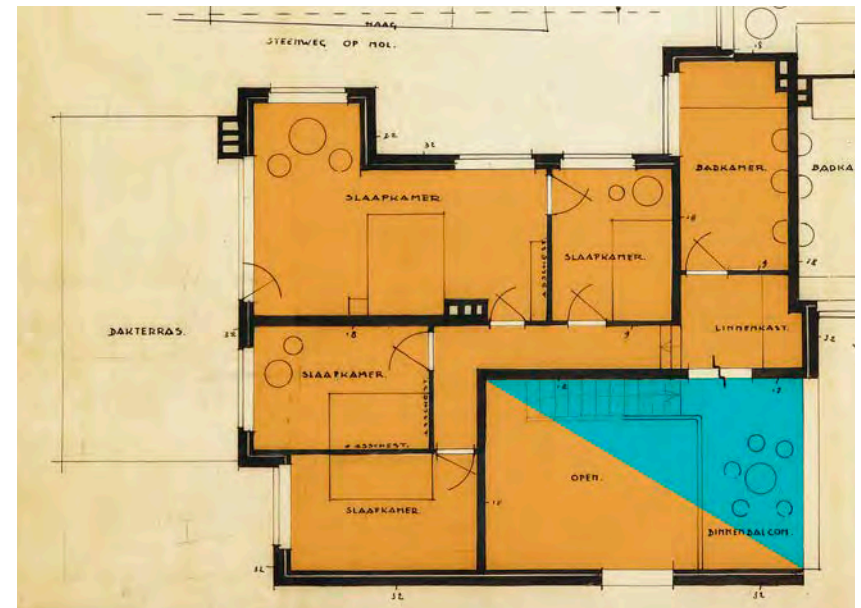
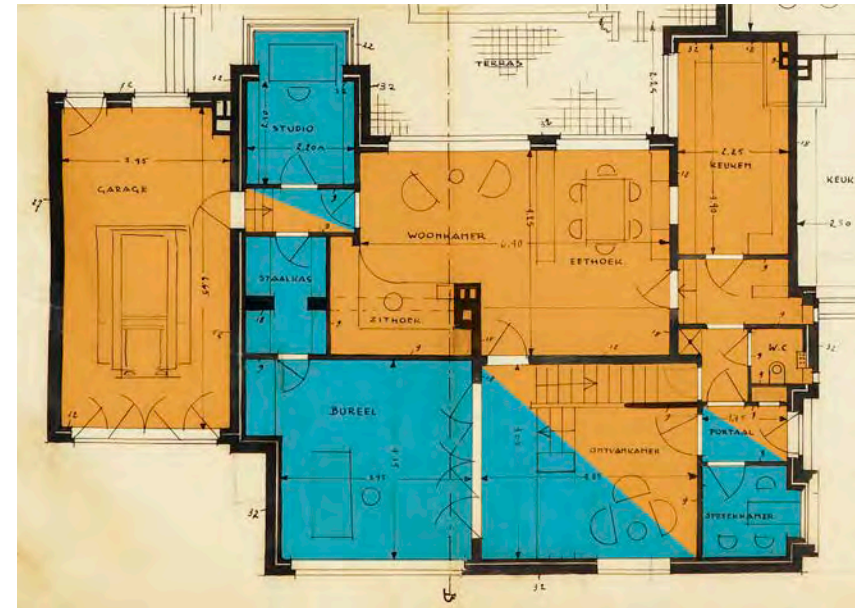
3.2.3.1. WONING NR. 66 (JOZEF SCHELLEKENS)

De **oorspronkelijke indeling** van de woning is quasi volledig bewaard gebleven. Dit is het gevolg van een renovatie/restauratiecampagne vanaf 2010 waarbij de woning werd ontdaan van latere wijzigingen - door zowel Jozef Schellekens zelf als anderen - en teruggebracht werd naar de staat waarin de woning zich in 1935 bevond.

Op de **gelijkvloerse verdieping** bevinden zich **drie niveaus**. Op het niveau van het maaiveld bevinden zich de inkomhal, de spreekkamer, de ontvangsthal en de wc (met sas). Ook de garage bevindt zich op maaiveldhoogte. Eén trede hoger bevinden zich de keuken en de vestiaire. De rest van de ruimtes bevindt zich op het hoogste niveau, zo'n drie treden boven het maaiveld. Het hoogteverschil tussen het maaiveld en het hoogste niveau wordt in de ontvangstkamer benadrukt door de aanwezigheid van een mezzanine, die toegang biedt tot de eetkamer en het bureau. Door dit hoge niveau is de aanwezigheid van vensters in de kelder verdieping mogelijk, met natuurlijke lichtinval tot gevolg.

Op de **eerste verdieping** bevinden zich tevens **drie verschillende niveaus**. De trap in de ontvangsthal leidt naar het binnenbalkon/schildersatelier dat zich boven de inkomhal bevindt. Een deel van de nachthal (waar zich de linnenkast bevindt) en de badkamer bevinden zich een trede hoger. De vier slaapkamers en de rest van de nachthal bevinden zich op een hoger niveau. Via de grote slaapkamer is het dakterras toegankelijk.

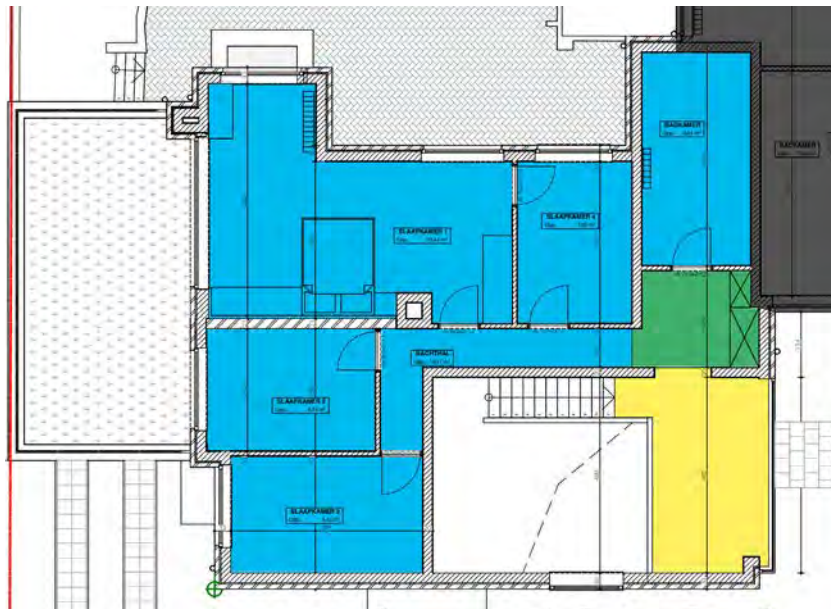
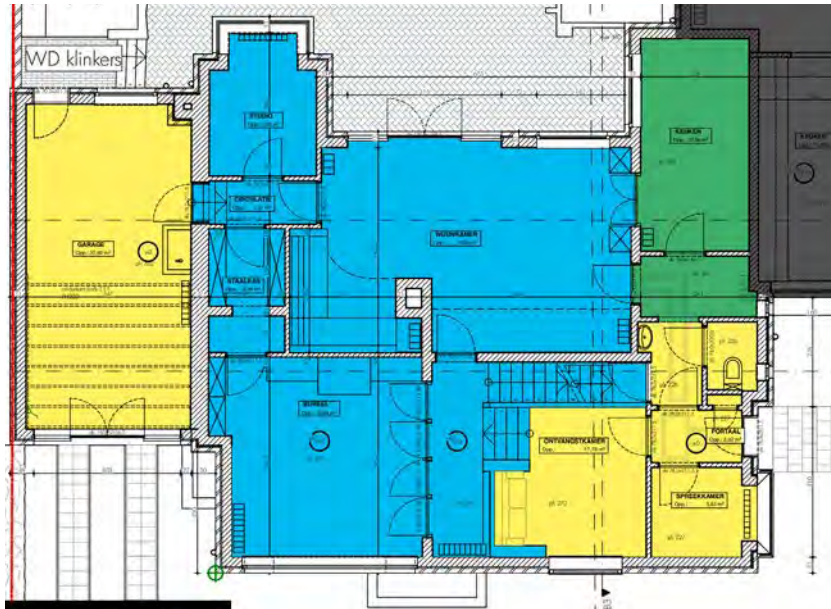
Oorspronkelijk vervulde de helft van de ruimtes op de gelijkvloerse verdieping een werkgerelateerde **functie**, die Schellekens in het begin van zijn carrière als architect gebruikte. Later kregen enkele van deze ruimtes een andere invulling (het bureau werd bijvoorbeeld een speelruimte).

77
78

Afbeelding 77.
 Verschillende hoogteniveaus in
 woning nr. 66 (gelijkvloers).
 Geel: laagste niveau.
 Groen: één trede hoger.
 Blauw: hoogste niveau.

Afbeelding 78.
 Verschillende hoogteniveaus in
 woning nr. 66 (1ste verdieping).
 Geel: laagste niveau.
 Groen: één trede hoger.
 Blauw: hoogste niveau.

Door de grote vensteroppervlakken in de gevels valt er in de leef- en werkruimtes in het interieur opvallend veel **licht** binnen. Vooral de hoge ontvangsthal en het binnenbalkon/schildersatelier baden hierdoor vaak in een zee van licht.

De houten **vloeren** in de spreekkamer, de ontvangstruimte, het binnenbalkon, de nachthal en de slaapkamers ogen oorspronkelijk. In de spreekkamer, de ontvangstruimte en het binnenbalkon zijn deze vloeren afgewerkt in een visgraatmotief. In de andere ruimtes (op de verdieping) zijn de vloeren bedekt met planken. In de nachthal en slaapkamer 1 zijn deze vloeren bedekt met een (storende) linoleumbedekking. Ook de betegelde vloeren (met gekleurde lijnpatronen) zijn oorspronkelijk. De tegels zijn in geometrische patronen geconstrueerd en geven zo de circulatie in de woning weer.

De meeste wanden zijn bepleisterd en geschilderd, en zijn in verschillende ruimtes voorzien van een houten lat die gelijk loopt met de bovenzijde van het binnen- en buitenschrijnwerk. Wat de kleurstelling van de wanden betreft, werd er in het verleden reeds een kleuronderzoek uitgevoerd naar de verschillende kleurstellingen in het interieur. De resultaten uit dit kleuronderzoek werden gebruikt voor een reconstructie van de oorspronkelijke kleurstelling. Dit resulteert vandaag de dag in enkele opvallende combinaties van pasteltinten.

In de sanitaire ruimtes en de keuken zijn de muren tot op zekere hoogte bedekt met keramische tegels. Ook in de zithoek is een gedeelte van de wanden bekleed met tegels. De wandtegels zijn vermoedelijk oorspronkelijk.

Enkele muren bevatten nog **oorspronkelijke schilderwerken** met name schilderijen van Jozef Schellekens zelf. In de **zithoek** zijn de muren afgewerkt met verbeeldende schilderijen die zijn geïnspireerd op de werken van Constant Permeke en Albert Van Dijck. Deze schildering werd in de jaren 1950 overschilderd, maar bij de restauratie in 2012 werd de oorspronkelijke schildering terug zoveel mogelijk vrijgelegd. Oorspronkelijk bevonden zich ook (licht erotische) schilderijen in de **grote slaapkamer**. Ook deze schildering werd overschilderd, wellicht in de jaren 1940, en is vandaag de dag niet meer zichtbaar. De schildering is wel nog aanwezig onder een aantal recentere verflagen. In de **spreekkamer/ontvangstkamer** is de volledige ruimte afgewerkt met een verflaag die goudleder lijkt te imiteren.

De dagkanten en binnendorpels van de vensters zijn veelal afgewerkt met **opaak gekleurde glasplaten** (marbriet), net als de arMLEuning van de trap. De kleuren variëren van crèmekleurig wit tot fel groen of oranje. Mogelijk was dit een oorspronkelijke afwerking, een manier om kleuren te integreren in het anders eerder sobere interieur, maar dit kan niet met zekerheid bevestigd worden. De arMLEuning van de trap werd recent teruggeplaatst/hersteld. In de keuken is de dorpel van het raam uitzonderlijk bedekt met tegels.

De plafonds zijn voorzien van een vlakke pleisterlaag en zijn (vaak wit) geschilderd.

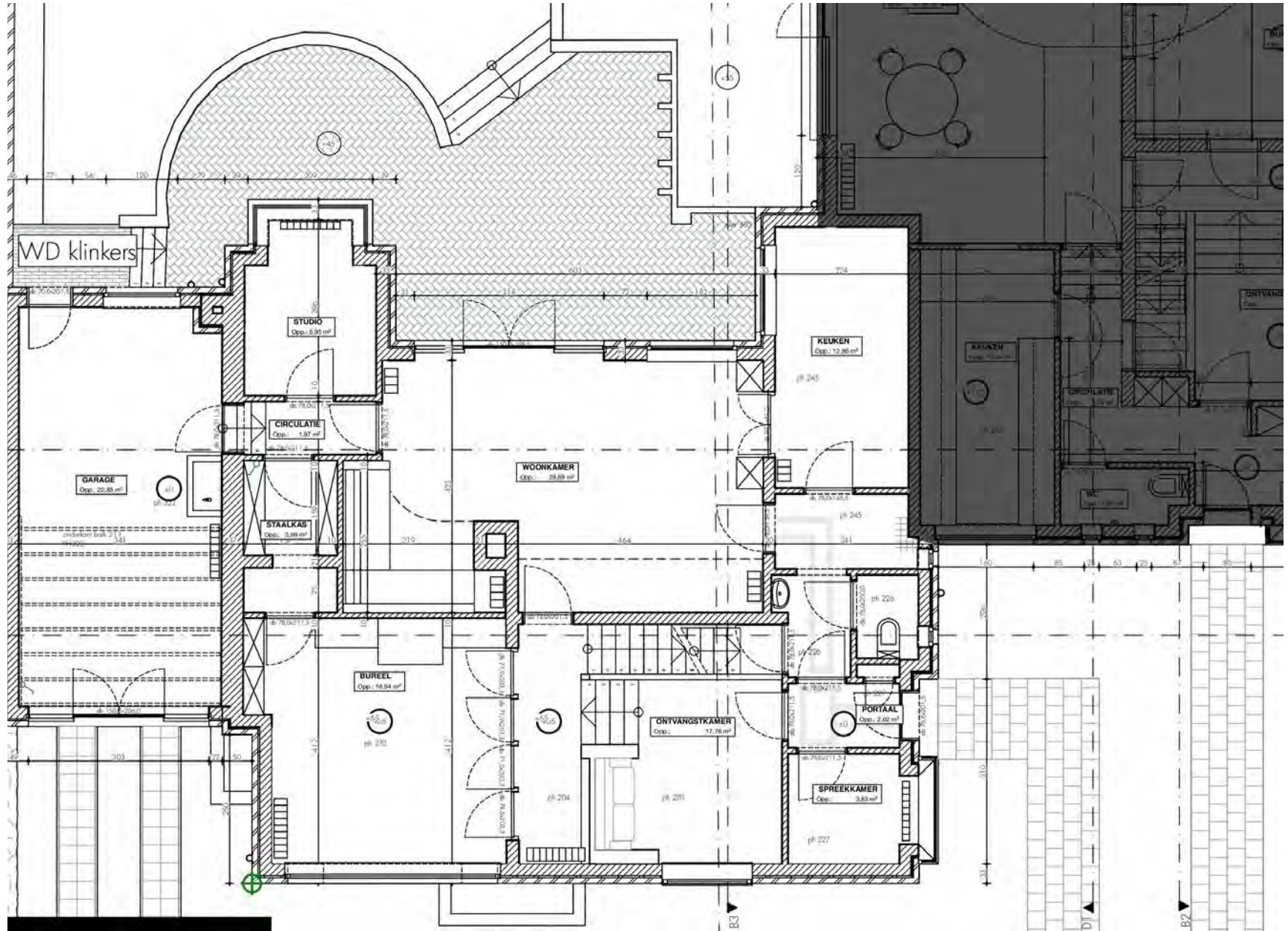
Het **binnenschrijnwerk** is oorspronkelijk, inclusief hang- en sluitwerk (op enkele uitzonderingen na). Specifiek met betrekking tot het sluitwerk werden sleutels vervaardigd met een fraai handvat. Het schrijnwerk betreft voornamelijk openslaande deuren met metalen klinken. Enkel tussen de ontvangsthal en het bureau bevindt zich een vouwdeur (teruggebracht tijdens de restauratie).

De bakelieten **lichtschakelaars** en **stopcontacten** zijn oorspronkelijk, of gemodelleerd naar historisch model. Ook heel wat gietijzeren radiatoren met bijhorende bedieningskranen zijn nog oorspronkelijk. Daarnaast zijn er de **gordijnkasten**. Mogelijk zijn deze houten kasten toegevoegd tijdens Schellekens' periode van vertwijfeling toen hij de ruimtes begon te voorzien van stofferingen, waaronder behang en gordijnen. Reeds op oude historische foto's zijn gordijnen zichtbaar achter de grote vensters.

In verschillende ruimtes op zowel de gelijkvloerse als de eerste verdieping zijn de oorspronkelijke **lichtarmaturen** nog steeds aanwezig. In de zithoek van de eetkamer (0.08) is in het verlaagde plafond een ronde verlichting ingewerkt. Daarnaast hangen in het sas (0.09), de vestiaire (0.11), de keuken (0.12) en de slaapkamers 1 (1.04), 2 (1.05) en 4 (1.03) nog steeds de oorspronkelijke armaturen aan het plafond, waarbij een rechthoekige glazen plaat onder de gloeilamp is bevestigd.

79

Afbeelding 79.
Woning nr. 66: Verdieping 0.
(Bron: Architects in Motion
bvba)

81	82
83	84

Afbeelding 81.
Inkom (0.01).

Afbeelding 82.
Inkom (0.01).

Afbeelding 83.
Ontvangst-/sprekkamer (0.02).

Afbeelding 84.
Ontvangst-/sprekkamer (0.02).

85	86	87
88	89	90

Afbeelding 85.
Onthaal (0.03).

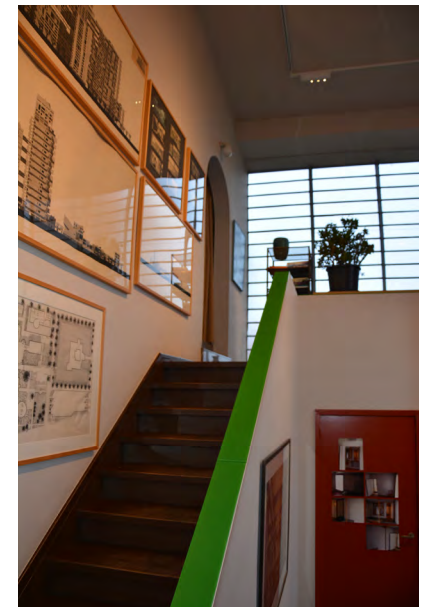
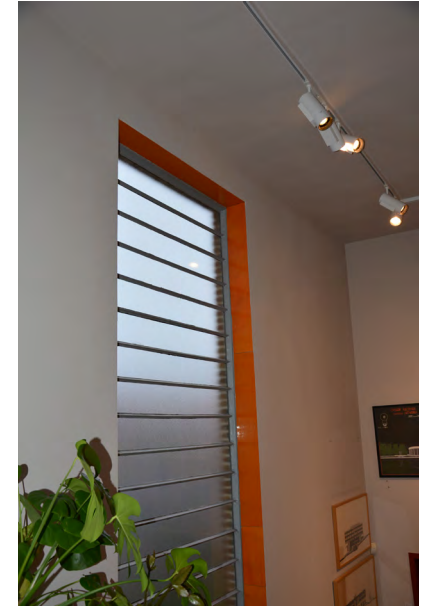
Afbeelding 86.
Onthaal (0.03).

Afbeelding 87.
Onthaal (0.03).

Afbeelding 88.
Onthaal (0.03).

Afbeelding 89.
Trap (0.03).

Afbeelding 90.
Binnenbalkon/schildersatelier
(1.01).

91	92		
93	94	95	96

Afbeelding 91.
Bureau/kamer (0.04).

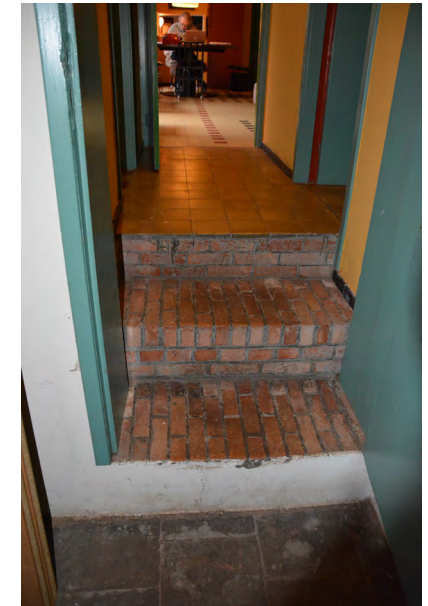
Afbeelding 92.
Bureau/kamer (0.04).

Afbeelding 93.
Vouwdeur tussen de kamer en
het onthaal.

Afbeelding 94.
Berging (0.05).

Afbeelding 95.
Berging (0.05).

Afbeelding 96.
Sas (0.06).

97	98	99
100	101	

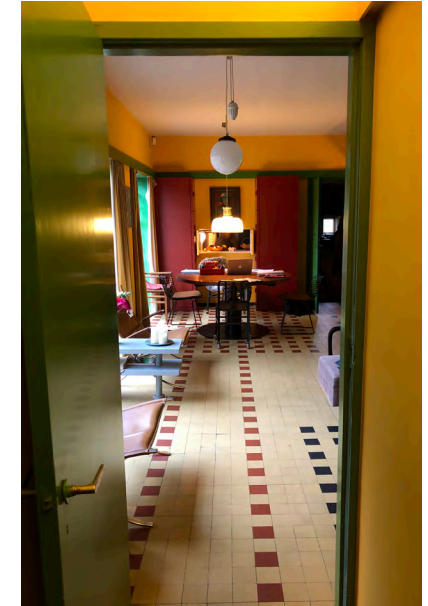
Afbeelding 97.
Studio (0.07).

Afbeelding 98.
Studio (0.07).

Afbeelding 99.
Eetkamer (0.08).

Afbeelding 100.
Eetkamer (0.08).

Afbeelding 101.
Eetkamer, zithoek met
oorspronkelijke verlichting
(0.08).

102	103	104	105
106	107	108	109

Afbeelding 102.
Sas (0.09) met oorspronkelijke verlichting.

Afbeelding 103.
Sas (0.09).

Afbeelding 104.
Wc (0.10).

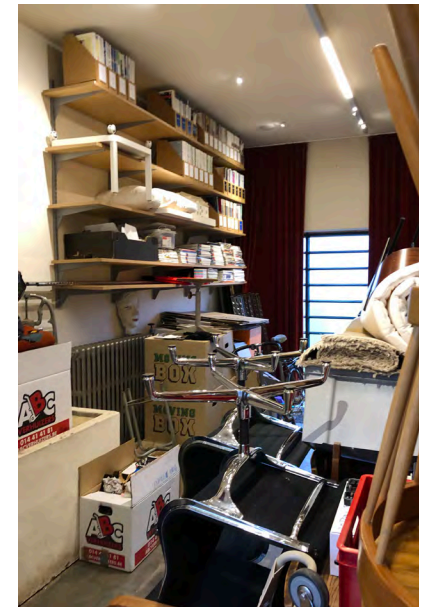
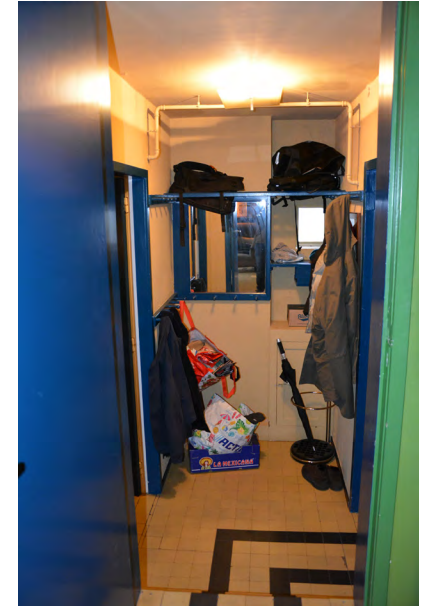
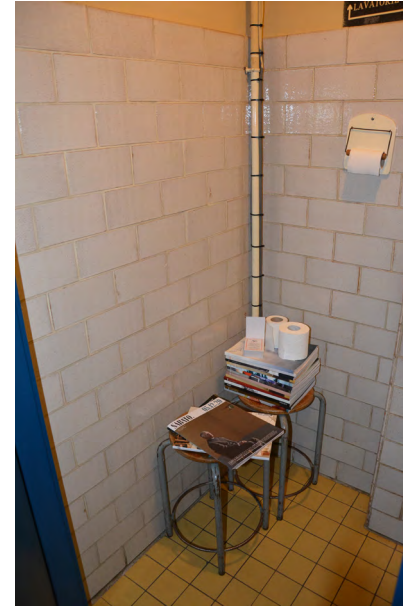
Afbeelding 105.
Vestiaire (0.11).

Afbeelding 106.
Keuken (0.12).

Afbeelding 107.
Keuken (0.12) met oorspronkelijke verlichting.

Afbeelding 108.
Garage (0.13).

Afbeelding 109.
Garage (0.13).

110	111	112
113	114	115

Afbeelding 110.
Binnenbalkon/schildersatelier
(1.01).

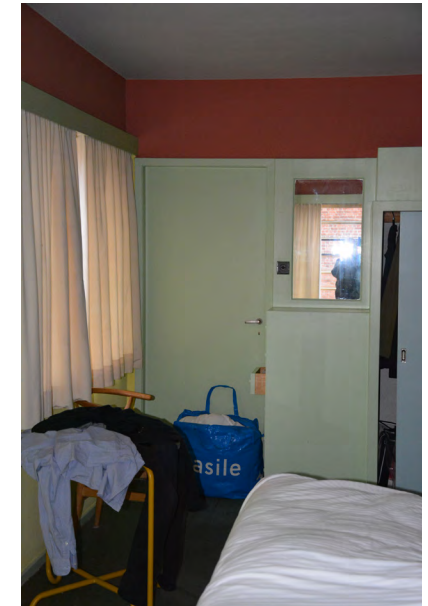
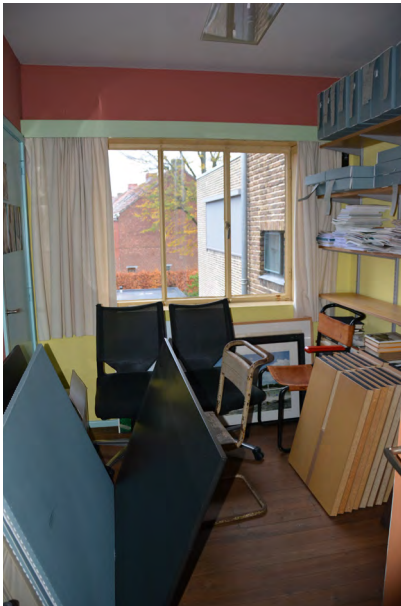
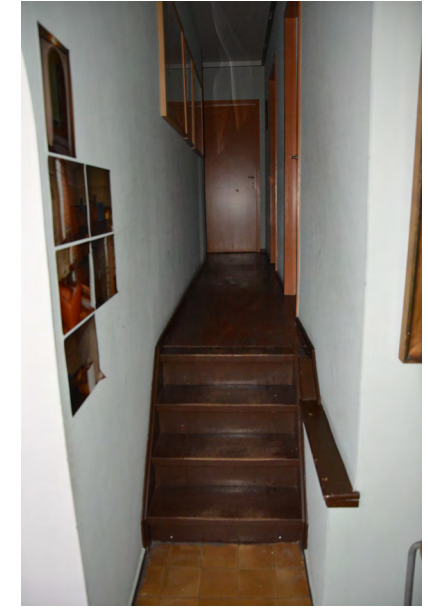
Afbeelding 111.
Zicht op de nachthal (1.02).

Afbeelding 112.
Nachthal (1.02).

Afbeelding 113.
Slaapkamer 4 (1.03).

Afbeelding 114.
Slaapkamer 1 (1.04) met
oorspronkelijke verlichting.

Afbeelding 115.
Slaapkamer 1 (1.04).

116	117	118
119	120	121

Afbeelding 116.
Slaapkamer 2 (1.05).

Afbeelding 117.
Slaapkamer 3 (1.06).

Afbeelding 118.
Badkamer (1.07).

Afbeelding 119.
Kelder: trap.

Afbeelding 120.
Kelder: gang.

Afbeelding 121.
Kelder: grote kamer.

122	123
124	
125	126
127	

In verschillende ruimtes bevinden zich enkele **ingewerkte meubelen**, die in het interieur zijn vastgenageld en met andere woorden beschouwd kunnen worden als erfgoedelement. Net als zowat alle elementen in de woning werden deze oorspronkelijk vervaardigd door Jozef Schellekens (samen met zijn vader). Ze maken integraal deel uit van het totaalontwerp van Schellekens.

Erfgoedelementen:

<i>Object</i>	<i>Locatie</i>
Zitbanken met kasten	Ontvangstkamer (0.03)
Salontafeltje	Ontvangstkamer (0.03)
Lichtlantaarn	Ontvangstkamer (0.03)
Zitbanken van de zithoek	Eetkamer (0.08)
2 salontafeltjes	Eetkamer (0.08)
Kasten naast het doorgeefluik	Eetkamer (0.08)
Keukenkasten	Keuken (0.12)
Kasten	Kamer (0.04)
Kolomkasten	Berging (0.05)
Kasten	Studio (0.07)
Spiegel, opbergkasten en kapstokken	Vestiaire (0.11)
Linnenkast	Nachthal (1.02)
Geheel van kast, bed en zitbank	Slaapkamer 1 (1.04)
Geheel van kasten en spiegel	Slaapkamer 1 (1.04)
Kaptafel	Slaapkamer 1 (1.04)

Afbeelding 122.
Zitbank en salontafeltje (0.03).

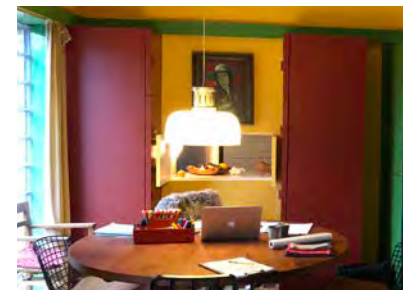
Afbeelding 123.
Lichtlantaarn en salontafeltje (0.03).

Afbeelding 124.
Zitbank (0.03).

Afbeelding 125.
Zitbanken en salontafeltje (0.08).

Afbeelding 126.
Kasten (0.12).

Afbeelding 127.
Kasten (0.08).

128	129	130	131
			132
133	134	135	
136			

Afbeelding 128.
Kasten (0.04).

Afbeelding 129.
Kasten (0.05).

Afbeelding 130.
Kasten (0.07).

Afbeelding 131.
Spiegel, opbergkasten en kapstokken (0.11).

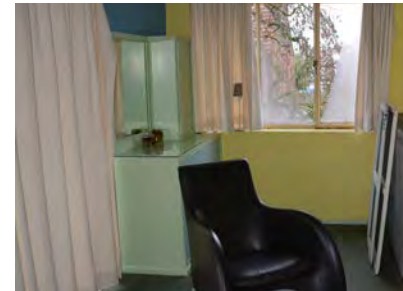
Afbeelding 132.
Linnenkast (1.02).

Afbeelding 133.
Geheel van kast, bed en zitbank (1.04).

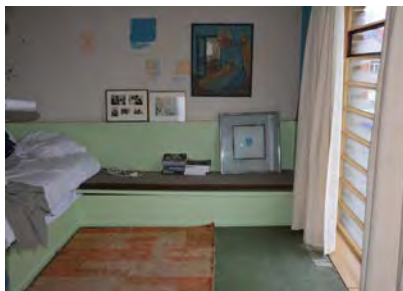

Afbeelding 134.
Geheel van kasten en spiegel (1.04).

Afbeelding 135.
Kaptafel (1.04).

Afbeelding 136.
Geheel van kast, bed en zitbank (1.04).

137

138

Afbeelding 137.

Oorspronkelijke ruimte-indeling van woning nr. 64. (Bron: <http://www.jozefschellekens.be/>)

Afbeelding 138.

Oorspronkelijke indeling (rood) in woning nr. 64. (Bron: Architects in Motion bvba)

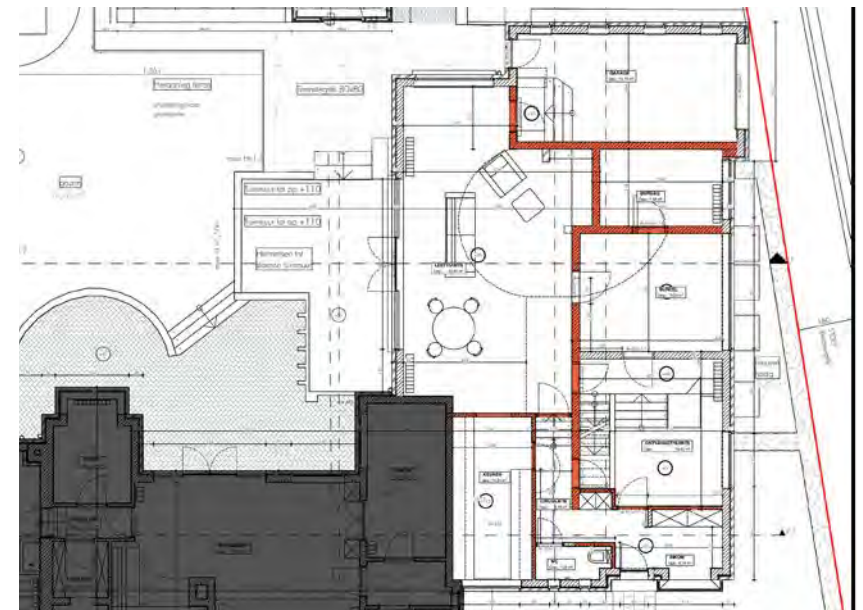
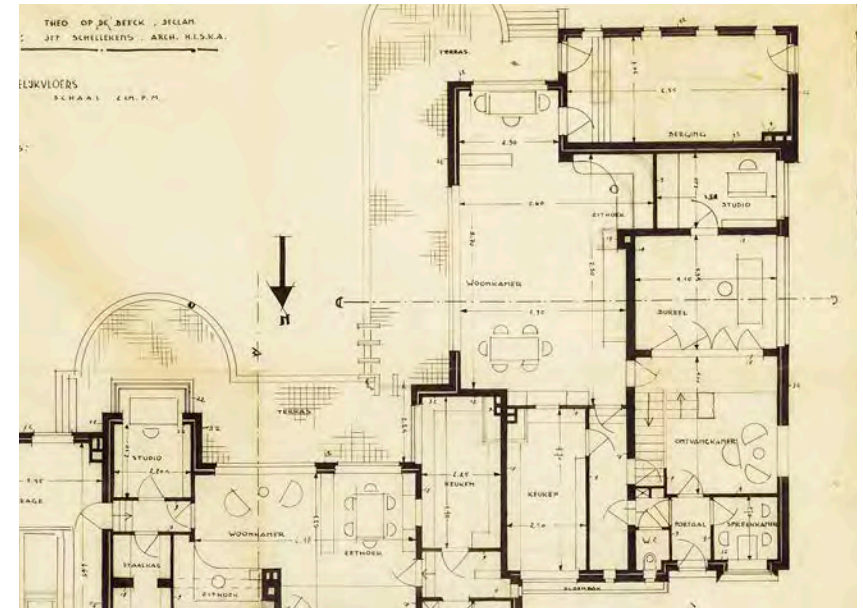
3.2.3.2. WONING NR. 64 (THEO OP DE BEECK)

De oorspronkelijke indeling van deze woning was bijna (spiegel)symmetrisch aan de woning van Jozef Schellekens, met een grotere woonkamer en een kleinere werkkruimte. Deze woning is iets **groter** in oppervlakte dan nr. 66. De reden hiervoor was de grootte van het gezin van Theo Op De Beeck, de eerste inwoner van de woning, die groter was dan die van Schellekens.

Net als in de woning van Schellekens zijn op zowel de gelijkvloerse verdieping als de eerste verdieping **drie niveaus** te onderscheiden. Op de gelijkvloerse verdieping bevinden de inkomhal, de gang, het wc, de ontvangstkamer en de garage zich op maaiveldhoogte. De keuken bevindt zich een trede hoger. De woonkamer, de mezzanine, het bureau en de studio bevinden zich op het hoogste niveau. Op de eerste verdieping bevindt het binnenbalkon zich op het laagste niveau, met de badkamer en een deel van de gang een trede hoger. De slaapkamers bevinden zich op het hoogste niveau. Het dakterras is nog steeds toegankelijk via de grote slaapkamer, maar de toegang bevindt zich verscholen binnen een kast.

De **indeling van de woning**, met name op de gelijkvloerse verdieping, is op heden gewijzigd, al blijven de meeste oorspronkelijke ruimtes nog herkenbaar. Zo zijn de hoge ontvangthal (met mezzanine) en binnenbalkon nog steeds aanwezig (al is de borstwering verhoogd) en is de omvang van de woonkamer, de garage, de studio, het bureau en de keuken niet veranderd. Voornamelijk betreffende de inkomhal zijn wijzigingen doorgevoerd. De spreekkamer maakt nu deel uit van de inkomhal en de wc-ruimte is vergroot. Het sas tussen de inkomhal en de gang naar de keuken is er niet meer. Daarnaast is de grote vouwdeur tussen de ontvangthal en het bureau vervangen door een eenvoudige openslaande deur. Een tweede deur naar dit bureau vanuit de woonkamer werd later toegevoegd. De berging werd omgevormd tot een garage. De woonkamer is sterk gewijzigd, met onder andere de aanwezigheid van een rond verlaagd plafond als dominerend interieurelement. Het doorgeefluik tussen de keuken en de woonkamer is nog wel steeds aanwezig.

De ruimte-indeling op de eerste verdieping lijkt ongewijzigd.

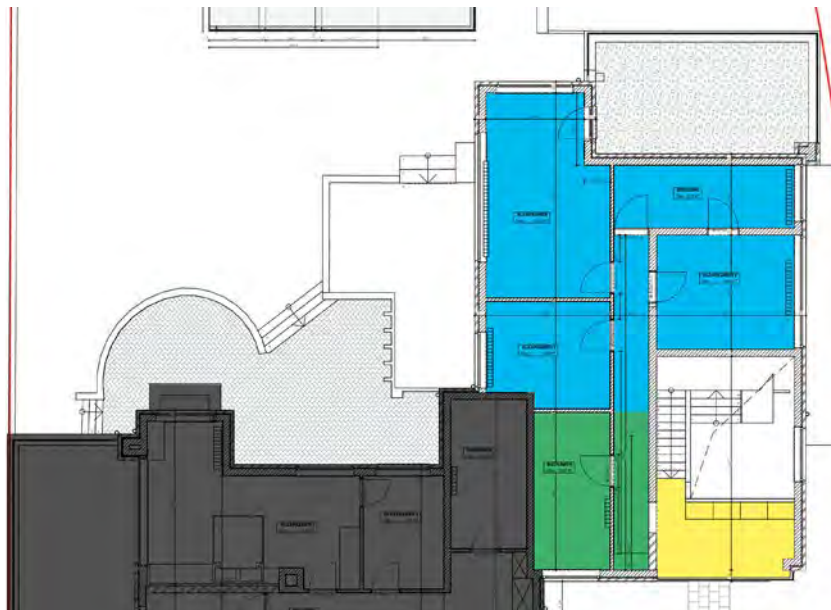
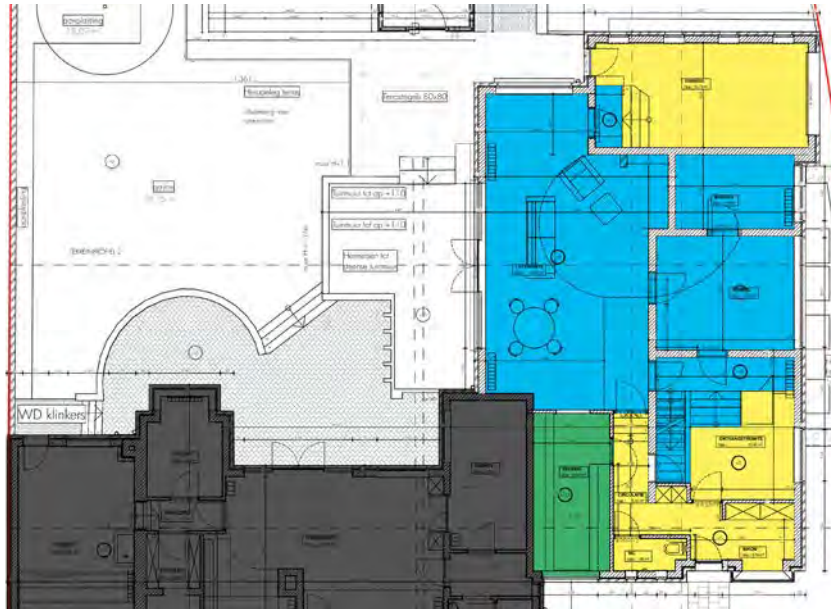

139

140

Afbeelding 139.
Verschillende hoogteniveaus in
woning nr. 64 (gelijkvloers).
Geel: laagste niveau.
Groen: één trede hoger.
Blauw: hoogste niveau.

Afbeelding 140.
Verschillende hoogteniveaus in
woning nr. 64 (1ste verdieping).
Geel: laagste niveau.
Groen: één trede hoger.
Blauw: hoogste niveau.

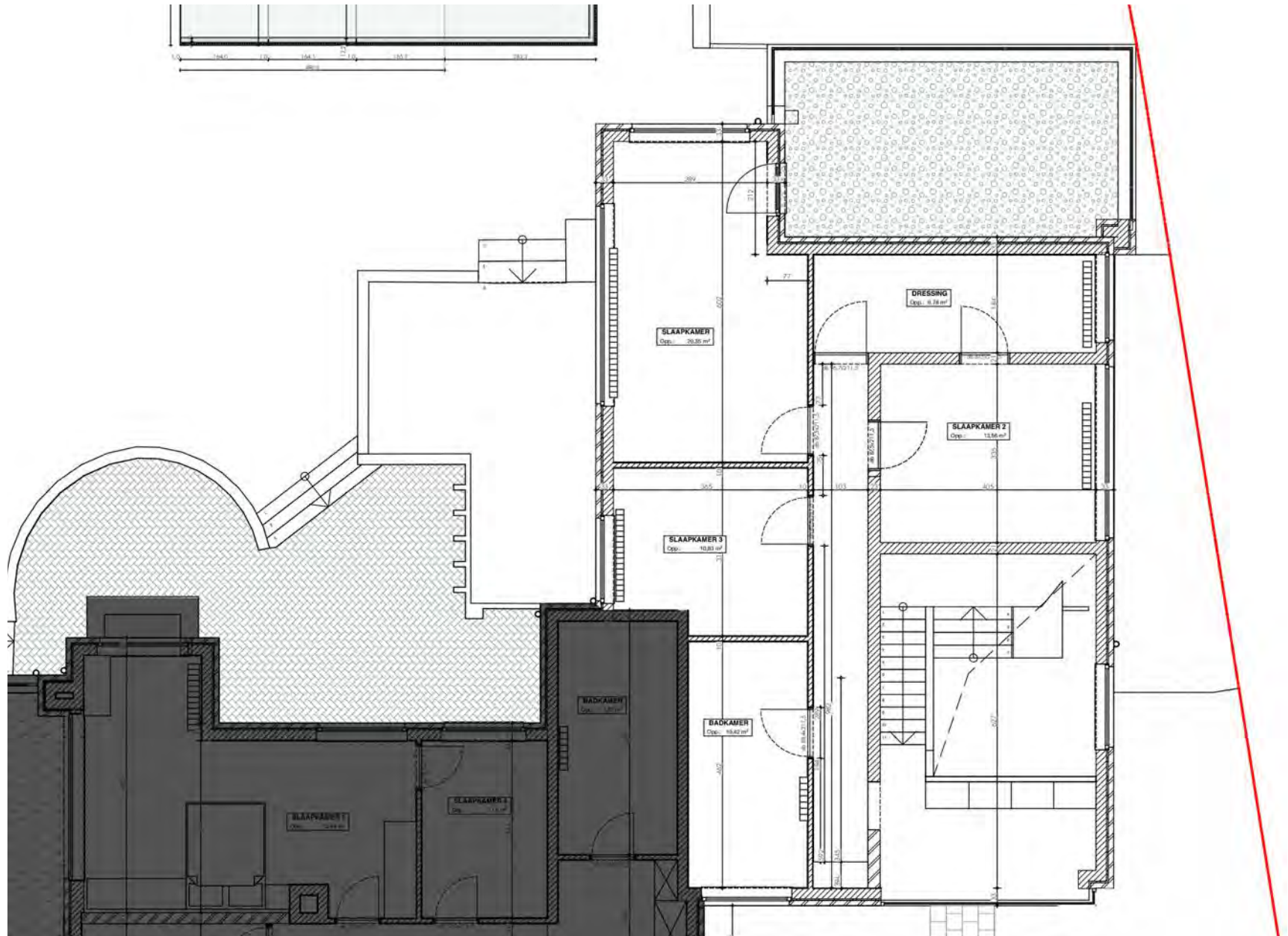
Er zijn nog maar **enkele elementen van de interieurafwerking bewaard gebleven**. De houten vloer (met visgraatmotief) in de ontvangsthall is bewaard gebleven. Ook de betegelde vloeren in de kelder zijn nog oorspronkelijk.

De oorspronkelijke houten trappen (zij het met een aangepaste afwerklaag) zijn nog steeds aanwezig waardoor de verticale circulatie bewaard is gebleven.

De ingebouwde meubels en het oorspronkelijke binnenschrijnwerk zijn volledig verdwenen. De oorspronkelijke kolomradiatoren zijn op verschillende plaatsen nog bewaard gebleven.

142

Afbeelding 142.
 Woning nr. 64: Verdieping 1.
 (Bron: Architects in Motion
 bvba)

143	144	145	146
147	148		149

Afbeelding 143.
Trap naar de kelder.

Afbeelding 144.
Grote ruimte in de kelder.

Afbeelding 145.
Inkomhal.

Afbeelding 146.
Inkomhal/gang.

Afbeelding 147.
Keuken.

Afbeelding 148.
Onthaal.

Afbeelding 149.
Onthaal.

150	151	
152	153	154

Afbeelding 150.
Woonkamer.

Afbeelding 151.
Woonkamer.

Afbeelding 152.
Speelkamer/bureau.

Afbeelding 153.
Bureau.

Afbeelding 154.
Garage.

155	156	157	158
159	160	161	162

Afbeelding 155.
Trap naar de verdieping.

Afbeelding 156.
Binnenbalkon.

Afbeelding 157.
Nachthal.

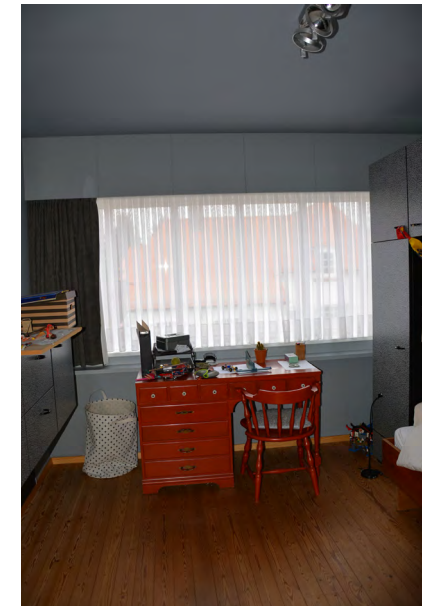
Afbeelding 158.
Badkamer.

Afbeelding 159.
Slaapkamer.

Afbeelding 160.
Grote slaapkamer.

Afbeelding 161.
Berging.

Afbeelding 162.
Slaapkamer.

3.2.4. CONCLUSIE

In deze conclusie wordt een overzicht gegeven van de waardevolle erfgoedelementen in de dubbelwoning.

3.2.4.1. EXTERIEUR VAN DE DUBBELWONING

- Voorbeeld van zakelijk baksteenmodernisme met een sobere compositie van baksteenvolumes, bedekt met platte daken.
- Gemetste gevels in de Dudok stijl.
 - Gele baksteen.
 - Licht gekleurde, schuin ingesneden voegen (schaduwvoeg).
- Stalen schrijnwerk (deuren en vensters) in diverse vormen.
 - Stalen profielen met karakteristieke roedeverdelingen.
 - Afwerklaag aan de buitenzijde: grijzige groenblauwe verflaag.
 - Afwerklaag aan de binnenzijde: wit.
 - Enkele, getrokken beglazing.
 - Doordacht gebruik van doorzichtige beglazing en ondoorzichtig reliëfglas.
 - Oorspronkelijk hang- en sluitwerk.
- Zinken regenwaterafvoersystemen.
- Bakstenen buitenterras naar oorspronkelijk model.

3.2.4.2. INTERIEUR VAN WONING NR. 66 (JOZEF SCHELLEKENS)

- Bewaarde/teruggebrachte oorspronkelijke ruimte-indeling met doordachte lichtinval.
- Drie oorspronkelijke niveauverschillen op zowel de gelijkvloerse als de eerste verdieping.
- Houten trappen.
- Oorspronkelijke houten en betegelde vloeren.
- Muurschildering in de zithoek.
- Muurschildering in de slaapkamer (mogelijk nog steeds aanwezig achter bovenliggende verflaag).
- Muurschildering in de spreekkamer.
- Kleurstellingen in het interieur.
- Ingebouwde meubelstukken (zie p. 45).
- Oorspronkelijke radiatoren.
- Oorspronkelijke bakelieten lichtschakelaars en stopcontacten.
- Oorspronkelijke lichtarmaturen.
- Binnenschrijnwerk.
 - Houten deuren (zowel openslaande als vouwdeur).
 - Oorspronkelijk hang- en sluitwerk (incl. oorspronkelijke sleutels).

3.2.4.3. INTERIEUR VAN WONING NR. 64 (THEO OP DE BEECK)

- Deels bewaarde oorspronkelijke ruimte-indeling.
- Drie oorspronkelijke niveauverschillen op zowel de gelijkvloerse als de eerste verdieping.
- Houten trappen.
- Houten vloer in de ontvangsthal (visgraatmotief).
- Betegelde vloeren in de kelder.
- Oorspronkelijke radiatoren.

3.3. DIAGNOSE

Afbeelding 163.
Scheur in de muur van het terras.

De diagnose van de dubbelwoning te Turnhout is gebaseerd op de visu vaststellingen tijdens een rondgang van het gebouw en twee inspectieverslagen van Monumentenwacht uit 2023 (12634/2023/B en 11871/2023/B).

De dubbelwoning verkeert over het algemeen in een goede staat. Structureel zijn er wel enkele schadepatronen vast te stellen maar ze zijn momenteel nog niet zorgelijk. Schade aan de buitenzijde van de dubbelwoning beperkt zich voornamelijk tot plaatselijke beschadigingen en verwerking. Op enkele plaatsen lijkt het baksteenmetselwerk van de gevels wel vochtbelast te zijn. In het interieur zijn de beschadigingen voornamelijk het gevolg van verwerking en mechanische schade.

Vensters en deuren (en de onmiddellijke omgeving) vertonen wel heel wat schade, ze vormen koudebruggen. Hierdoor treedt langs de binnenzijde condensatie op, waardoor de metalen vensters roesten en condensatievocht langs de binnenzijde naar beneden stroomt en de (houten) vloeren beschadigt.

3.3.1. STRUCTUUR

De structuur van de dubbelwoning verkeert in een redelijke staat. Geen van beide gebouwen heeft momenteel met concrete stabiliteitsproblemen te kampen, maar in de gevels zijn toch enkele structurele scheuren waar te nemen ten gevolge van de verschillen in de uitzettingscoëfficiënten van de betonnen lateien en het baksteenmetselwerk. De scheuren zijn voornamelijk in enkele gevels, maar ook langs de binnenzijde zichtbaar. In de structuur van het buitenterras werd ook een zettingsscheur vastgesteld, vermoedelijk ten gevolge van de plaatsing van een nieuwe bakstenen trap ernaast.

3.3.2. EXTERIEUR

3.3.2.1. BEDAKING

De platte daken van de dubbelwoning verkeren in een slechte staat. Op beide gebouwen ligt de roofing op verschillende plaatsen los (voornamelijk door veroudering), waardoor er vocht onder kan infiltreren. Ook de ballast die op de roofing ligt, is verkit en aan vervanging toe. De zinken dakranden zijn ook sterk verweerd, met verspreid gescheurde soldeernaden en opgedrukte nagels (roest). De schoorstenen verkeren in redelijke staat, maar het metselwerk is hier en daar beschadigd (met name de voegen).

Ook de regenwaterafvoersystemen ogen in een goede staat, maar doordat er geen grindvangen (meer) aanwezig zijn op het dak, komt ballast (grind) in de vergaarbakken terecht wat schade en verstoppingen kan veroorzaken.

164	165
	166
167	168
169	170

Afbeelding 164.
Verweerde voegen.

Afbeelding 165.
Sporen van afstromend water.

Afbeelding 166.
Vocht onderaan de gevels.

Afbeelding 167.
Vervangen voegwerk
(bovenaan).

Afbeelding 168.
Slordig metselwerk.

Afbeelding 169.
Barst in de natuurstenen plint.

Afbeelding 170.
Beschadigd beton.

3.3.2.2. GEVELS

Baksteenmetselwerk en voegwerk

De gevels van woning 64 en 66 verkeren in een redelijke staat. De beschadigingen aan de gevels zijn eerder beperkt: op verschillende plaatsen zijn de voegen uitgespoeld en de bakstenen vervuild ten gevolge van afstromend regenwater langs de gevels. Net boven het maaiveld en aan de muurvoet zijn de voegen zelfs open. Daarnaast zijn enkele voegen beschadigd door roestige lintvoegwapening, die de (kalk)mortel wegdrukt. Onderaan de (tuin)gevels aan het buitenterras zijn er sporen van opstijgend vocht aanwezig. Dit komt omdat het water niet van het terras wegstroomt. Op enkele stukken metselwerk (voornamelijk de terrasmuren en het metselwerk rondom de kelderfensters) is mosgroei aanwezig.

Naast deze beschadigingen valt ook op dat de gevels van woning 64 (en enkele oppervlakken in de gevels van woning 66) met platvolle voegen zijn afgewerkt. Oorspronkelijk was de dubbelwoning echter volledig afgewerkt met een schaduwvoeg. Door het gebruik van platvolle voegen is het uitzicht van de gevels aangetast. Waarschijnlijk is het gebruik van platvolle voegen ook verantwoordelijk voor het kleurverschil tussen het oorspronkelijke en vervangen voegwerk.

Tot slot is het metselwerk van de afscheidingsmuur (op het terras) slordig uitgevoerd.

Natuursteen

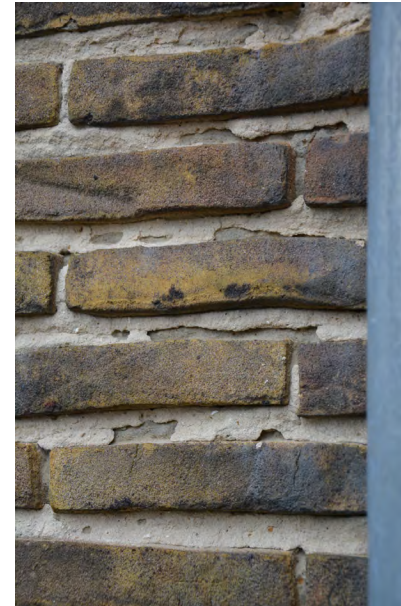
De niet-oorspronkelijke natuurstenen plinten tegen de gevels van woning 64 vertonen op verschillende plaatsen vochtplekken. Daarnaast zijn er enkele scheuren in de plinten aanwezig. De plinten zijn eveneens storend.

Beton

De betonnen onderdelen van de scheidingsmuur op het buitenterras zijn verweerd, waardoor het beton stilaan afbrokkelt.

Afwerkklagen en gevelbekleding

De tuinmuur is voorzien van een cementlaag. Onderaan zijn vochtplekken ten gevolge van opstijgend vocht aanwezig.

171	172
173	174

Afbeelding 171.
Het bladlood sluit niet goed aan. In de goot tussen de vloer en de leuning stapelen bladeren zich op.

Afbeelding 172.
Vervangen beglazing in de buitendeur.

Afbeelding 173.
Verroeste stalen venster.

Afbeelding 174.
Verroeste stalen venster.

3.3.2.3. GEVELEMENTEN

Balkons

De balkons verkeren over het algemeen in een goede staat. De leuningen rondom het balkon zijn nog stevig bevestigd en vertonen geen gebreken. Enkele cementtegels die de vloer van de balkons bedekken, zitten wel los of scheef. Daarnaast bevindt zich tussen de vloer en de leuning een watergoot die makkelijk door een opeenhoping van bladeren kan dichtslibben. Tussen de balkonvloer en de gevelmuren is de aansluiting niet overal ideaal. Zo sluit het bladlood niet overal goed aan met mogelijke vochtinfiltratie tot gevolg.

Beeldhouwwerk (bas-reliëf)

Het basreliëf in de scheidingsmuur op het buitenterras verkeert in een goede staat.

3.3.2.4. BUITENSCHRIJNWERK

Staal

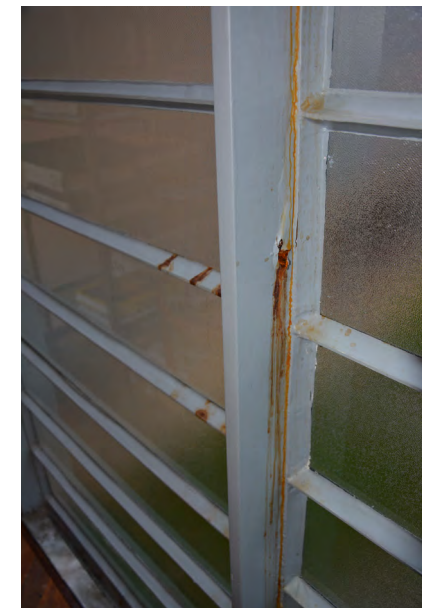
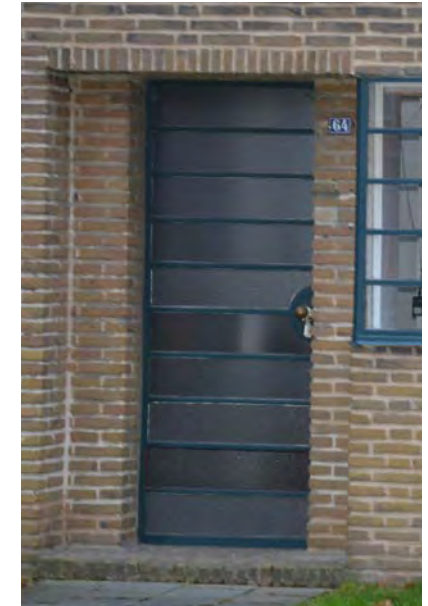
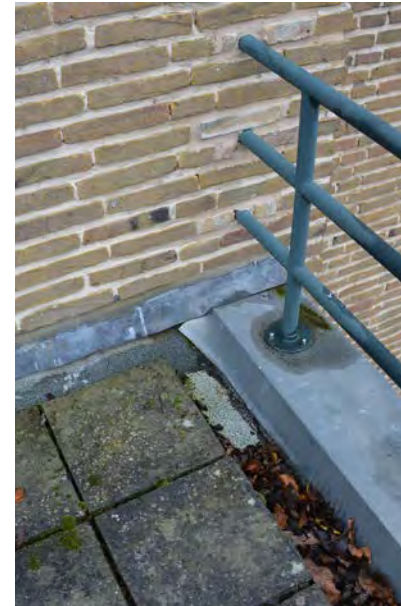
De (oorspronkelijke) stalen vensters zijn koudebruggen. Hierdoor ontstaat condensatie op de binnenzijde van de glasvlakken, waardoor de stalen profielen en roedes worden aangetast door roestvorming. De afwerklaag, die het staal normaal tegen roestvorming moet beschermen, is veelal verveerd. Het afstromend water veroorzaakt daarenboven schade aan de (houten) vloeren in het interieur. In gebouw nr. 64 zorgt de nieuwer geplaatste dubbele beglazing in het schrijnwerk ervoor dat er schimmel op het kader aanwezig is.

Hang- en sluitwerk

Het hang- en sluitwerk verkeert in een goede staat.

Beglazing

De beglazing verkeert op de meeste plaatsen in een goede staat. Op een enkele plaats is er een stuk glas gebroken. Daarnaast zijn in de buitendeuren (langs de voorgevel) enkele stukken reliëfglas vervangen door vlak glas, wat niet in het oorspronkelijke ontwerp past. Op enkele plaatsen zijn de herstellingen of het vervangen van de beglazing goed zichtbaar, doordat het gebruikte materiaal niet op de bestaande profielen werd afgestemd.

175	176
177	178
179	180

Afbeelding 175.
Rode afwerklaag op een
buitenvenster.

Afbeelding 176.
Herstelling van een venster.

Afbeelding 177.
Verwerking van de afwerklaag.

Afbeelding 178.
Afbrokkelende stopverf.

Afbeelding 179.
Gescheurd bladlood.

Afbeelding 180.
Verroeste poort.

Afwerkklagen

Enkele herstellingen van de vensters zijn niet met een afwerklaag afgewerkt. Waar er wel een (roestwerende) afwerklaag aanwezig is, schilfert deze verflaag veelal af. Langs de binnenzijde brokkelt de stopverf af.

Met betrekking tot het houten schrijnwerk in gebouw nr. 66 bladdert de verflaag ook af.

Overige

Zowel de loden afdekbladen als dorpels ogen algemeen in een goede staat, al is er hier en daar wel schade. Aan de erker (woning 66) is scheurvorming vastgesteld en sommige bladen zijn opgewaaid.

3.3.2.5. BUITENTRAPPEN

De buitentrappen verkeren in een goede staat.

3.3.2.6. OVERIGE

De metalen poortjes voor de dubbelwoonst zijn verroest door een verwerking van de afwerkklagen.

181	182
183	184
185	186
187	188

Afbeelding 181.
Schade door condensatievocht.

Afbeelding 182.
Zwarte vlekken op de vloer.

Afbeelding 183.
Beschadigde vloertegels.

Afbeelding 184.
Verweerde linoleum.

Afbeelding 185.
Gebarsten wandtegels.

Afbeelding 186.
Verweerde wandafwerking.

Afbeelding 187.
Gebarsten marbriet in een dagkant.

Afbeelding 188.
Schade aan het betonnen plafond.

3.3.3. INTERIEUR

3.3.3.1. VLOEREN

Hout

Door de condensatie op de stalen vensters stroomt er langs de binnenzijde van de vensters water naar beneden op de vloeren. In het geval van de houten vloeren heeft dit voor vochtplekken gezorgd en is de vernislaag nabij de vensters volledig verdwenen.

In het vroegere schildersatelier (woning 66, verdieping boven de inkom) zijn zwarte vlekken op de vloer aanwezig.

Tegels

Verspreid over woning 66 bevinden zich barsten in de cementtegels. Op enkele plaatsen zijn zelfs stukken tegel afgebroken. Enkele tegelvloeren in gebouw nr. 66 zijn licht verzakt.

Linoleum

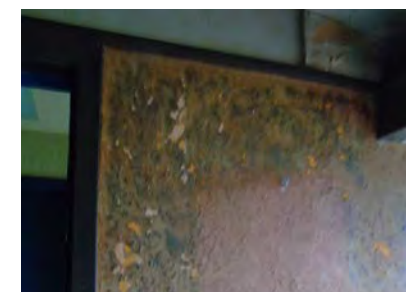
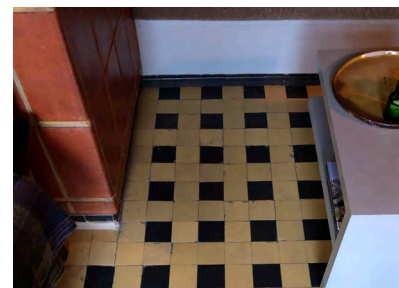
De linoleumbedekking is op enkele plaatsen sterk verweerd.

3.3.3.2. WANDEN

Verspreid over de woningen zijn kleine beschadigingen aan de wanden op te merken. Vaak gaat het om een vertering van de afwerkklagen, of is de muur beschadigd ten gevolge van mechanische schade (botsingen etc.). Op verschillende plaatsen in de marbriet in de dagkanten gebroken of zelfs verwijderd.

3.3.3.3. PLAFONDS

Ook op het vlak van de plafonds zijn de beschadigingen vooral te wijten aan een vertering van de afwerkklagen. In de kelder van woning 66 is het betonnen plafond plaatselijk beschadigd.

189	190
191	192
193	194

Afbeelding 189.
Schade aan de afwerklaag van de deur.

Afbeelding 190.
Verroeste deurklink.

Afbeelding 191.
Beschadigde afwerklaag.

Afbeelding 192.
Schimmel bij een keldergat.
(Bron: verslag Monumentenwacht)

Afbeelding 193.
Verwerde vernislaag op de trap.

Afbeelding 194.
Zouten in de kelder. (Bron: verslag Monumentenwacht)

3.3.3.4. BINNENSCHRIJNWERK

Het binnenschrijnwerk verkeert algemeen in een goede staat. De schade beperkt zich voornamelijk tot beschadigingen aan de afwerklagen. In de kelderverdieping zijn de metalen klinken verroest.

3.3.3.5. VASTE INTERIEURELEMENTEN

De ingebouwde elementen (vooral kasten en banken) verkeren in een goede staat. Hier en daar zijn de afwerklagen beschadigd.

3.3.3.6. TRAPPEN

De vernislaag van de houten trap van de gelijkvloerse naar de eerste verdieping in woning 66 is verweerd. Voor de rest verkeren de trappen in een goede staat.

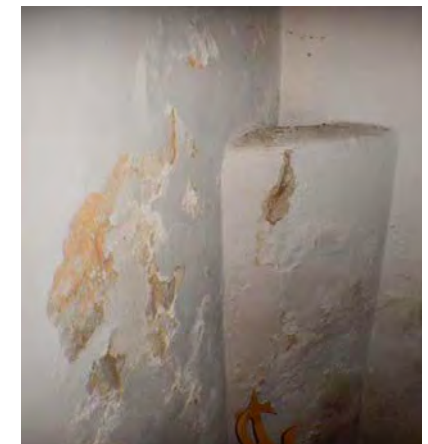
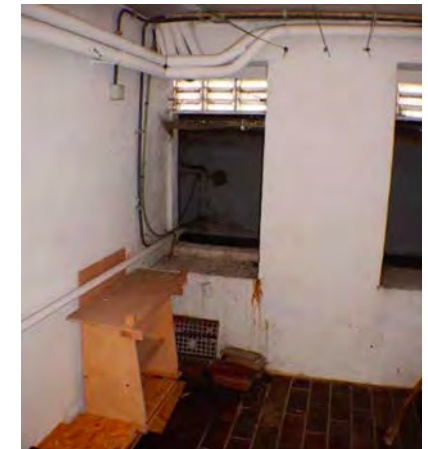
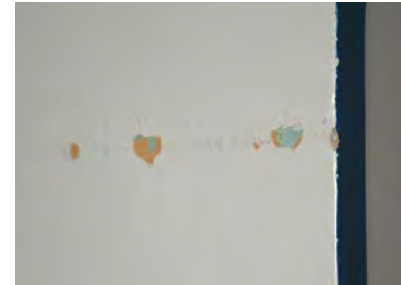
3.3.3.7. ASBEST

Monumentenwacht stelde tijdens hun inspecties vast dat in gebouw nr. 66 mogelijk asbesthoudende materialen aanwezig zijn. Concreet uitten ze vermoedens omtrent de isolatie rondom buizen in de kelder en de lijmen waarmee de vloerbekleding is bevestigd.

3.3.3.8. ANDERE

In de kelders is zijn er weinig mogelijkheden tot goede verluchting. Hierdoor is er op enkele plaatsing schimmelvorming. Ook in de garage van gebouw nr. 64 werd schimmel vastgesteld.

Daarnaast zijn in de kelder van nr. 64 ook zoutuitbloeiingen aanwezig.

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN

Het volledige perceel van de dubbelwoning werd in 1995 beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de **historische, in casu architectuurhistorische**, waarde en de **artistieke, in casu architecturale**, waarde. Deze bescherming betreft zowel het exterieur als het interieur, waarin de modernistische stijl sterk wordt vertegenwoordigd.

4.1. ERFGOEDWAARDEN

Historische, in casu architectuurhistorische, waarde

De dubbelwoning van Jozef Schellekens in Turnhout maakt deel uit van de ontwikkeling van de modernistische architectuur - meer bepaald de Nieuwe Zakelijkheid - in Vlaanderen, met name in de Kempen, tijdens het interbellum. Tot in 1934, het bouwjaar van de dubbelwoning, was de bouwstijl van het modernisme voornamelijk voorbehouden voor overheidsgebouwen en kwam slechts zelden voor bij particuliere woningen. Het strak vormgegeven gebouw aan de Steenweg op Mol in Turnhout was daarbij één van de eerste en weinige particuliere gebouwen die deze trend doorbrak.

Daarnaast neemt deze woning binnen het oeuvre van Jozef Schellekens een bijzondere plaats in. Het is één van de weinige particuliere woningen die Schellekens heeft ontworpen tijdens zijn loopbaan en beschikt daarbij over het meest bijzondere modernistische ontwerp. Het was zijn zeer geslaagde visitekaartje aan de architectenwereld toen hijzelf nog maar net van de schoolbanken kwam, een demonstratie die hem al snel enige (lokale) faam opleverde en hem al snel naar de positie van provinciaal architect leidde. Concreet valt de dubbelwoning in de eerste fase van het oeuvre van Schellekens te situeren, toen hij het modernisme volledig omarmde en een strakke en zuivere vormgeving hanteerde. De twijfel had hem toen nog niet in zijn greep.

Artistieke, in casu architecturale, waarde

De dubbelwoning belichaamt de stijl van de modernistische architectuur volledig en geldt concreet als een schoolvoorbeeld van het baksteenmodernisme. De strak vormgegeven gevels zijn opgebouwd uit geel baksteenmetselwerk in de Dudokstijl, gekenmerkt door lange baksteenformaten en schaduwvoegen, waardoor horizontale lijnen worden benadrukt.

Daarnaast bevat de dubbelwoning opmerkelijke vensterpartijen uit staal die reeds van buitenaf hintten naar de even opmerkelijke ruimte-indeling van het interieur, met verschillende vloerniveaus en plafonddoogtes.

De modernistische geest van de woning is niet alleen in het exterieur bewaard gebleven, maar tevens in het interieur van één van de twee woningen. In beide woningen is de ruimte-indeling in zekere zin bewaard gebleven (volledig in nr. 66, slechts deels in nr. 64), maar enkel in het huis nr. 66 (oorspronkelijk de woning van Jozef Schellekens zelf) zijn tevens de interieurafwerking en ingebouwde meubelen bewaard gebleven (of gereconstrueerd), waarvan enkele schilderwerken en meubelstukken door Jozef Schellekens zelf waren uitgevoerd/ontworpen.

De woningen waren als een waar totaalwerk ontworpen, iets wat vooral in woning nr. 66 nog herkenbaar is. Daarnaast dragen ook de niveauverschillen en het contrast tussen de monumentaliteit van de grote ontvangstruimtes en de intimiteit van de naastgelegen, compactere ruimtes bij tot de architecturale waarde van de dubbelwoning. Ook het lichtspel dat door middel van een doordachte positie van ramen tot stand komt, dient als essentieel beschouwd te worden voor de architecturale waarde van de woningen.

5. VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER

5.1. VISIE

De toekomstvisie voor de komende 24 jaar neemt concreet het verdere behoud en onderhoud van de site als uitgangspunt. De dubbelwoning werd in een recent verleden volledig gerestaureerd (nr. 66) en gerenoveerd (nr. 64), waardoor het beschermde monument in een goede staat verkeert. Om te voorkomen dat in de toekomst grote herstellingswerken en/of restauraties wederom moeten worden uitgevoerd, is een continu en zorgvuldig beheer en onderhoud van het gebouw noodzakelijk. Dit komt niet alleen het gebouw ten goede, maar resulteert eveneens in verminderde financiële kosten. Voor zowel (de erfgoedwaarden van) het gebouw als de eigenaar is dit scenario dus een win-win situatie.

5.2. WONINGEN ALS AFZONDERLIJKE GEHELEN

Uit de vorige hoofdstukken van dit beheersplan is gebleken dat de twee bouwvolumes in de dubbelwoning elk een andere bouwevolutie hebben doorstaan, waardoor ze in uitzicht (voornamelijk in het interieur) verschillen. Daarom wordt met betrekking tot het formuleren van een toekomstvisie voor de dubbelwoning van Jozef Schellekens geopteerd om beide volumes als afzonderlijke delen te beschouwen. Hoewel ze over een gedeelde geschiedenis beschikken, zetten beide woningen in de toekomst hun eigen pad verder. De buitengevels zijn echter zo goed als ongewijzigd gebleven, waardoor de bouwvolumes langs de buitenzijde nog steeds één geheel vormen. Deze homogeniteit blijft bewaard en kan zelfs nog versterkt worden door latere wijzigingen te verwijderen.

5.2.1. WONING NR. 64 (THEO OP DE BEECK)

De woning nr. 64 vervult momenteel een woonfunctie en zal deze functie in de toekomst ook behouden. Het gebouw is inmiddels ingrijpend verbouwd waardoor in het interieur verschillende waardevolle erfgoedelementen verloren zijn gegaan. De buitengevels en de indeling van de oorspronkelijke woning is echter wel (grotendeels) bewaard gebleven en vormen het uitgangspunt betreffende het behoud van de erfgoedwaarden.

Restauraties van het exterieur zullen steeds gebeuren 'naar voorbeeld van', voor restauraties in het interieur is vooral 'met respect voor het erfgoed' van belang (zie ook 6.1). Het hedendaags wooncomfort is immers essentieel.

5.2.2. WONING NR. 66 (JOZEF SCHELLEKENS)

De woning nr. 66, de oorspronkelijke woning van Jozef Schellekens, werd in 2012 gerestaureerd naar diens oorspronkelijke toestand met het doel om bezoekers kennis te laten maken met de architectuur en het leven van de modernistische architect Jozef Schellekens. Toen al bestond de visie om de woning open te stellen aan het publiek. Deze visie is tot op heden onveranderd. Zo wordt nog verder onderzocht hoe de woning precies kan worden ingezet in de toekomst. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een museum, een Bed & Breakfast, een tijdelijke verblijfplaats voor architecten, etc.

Restauraties van zowel het exterieur als het interieur zullen steeds gebeuren 'naar voorbeeld van' (zie ook 6.1). In tegenstelling tot woning nr. 64 waarbij de woonfunctie zeer duidelijk behouden blijft, kent woning nr. 66 een eerder multifunctioneel gebruik. Afhankelijk van de uiteindelijke functies zal onderzocht worden wat de precieze noodzaak is om te voldoen aan de hedendaagse comforteisen.

5.3. BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.3.1. BEHOUD VAN DE ERFGOEDWAARDEN

De visie is om de erfgoedwaarden en het historische karakter van de dubbelwoning zoveel mogelijk te behouden en om de authentieke (erfgoed-) elementen, zoals deze bepaald zijn in hoofdstuk 3, zoveel mogelijk en zo optimaal mogelijk te bewaren, te herstellen of te versterken. Naar de toekomst toe is het van belang dat elke ingreep die gebeurt, de erfgoedwaarden respecteert, ondersteunt of versterkt. Hierbij vormt de restauratieladder het uitgangspunt, wat betekent dat er naar een optimaal behoud van de historische beeldwaarde en de oorspronkelijke materialen wordt gestreefd. Er wordt met andere woorden zoveel mogelijk authentiek materiaal behouden en ingrepen zijn in de eerste plaats gericht op het onderhoud, het zo lang mogelijk uitstellen van verval en het voorkomen van schade. De restauratieladder bestaat uit drie niveaus die van boven naar onder gehanteerd worden: conservatie en onderhoud, herstel en vernieuwing.²⁴

Door een regelmatig en gestructureerd onderhoud (zie 5.3.2.) wordt de kans op degradatie en verval geminimaliseerd en kunnen de (oorspronkelijke) materialen een langere levensduur. Een consequent onderhoud voorkomt immers de meeste schadepatronen.

In de eerste plaats wordt er dus gestreefd naar een preventie van degradatie of beschadiging van de materialen, objecten en indeling van de dubbelwoning. Wanneer er toch schade wordt vastgesteld, wordt deze naar de beste mogelijkheden hersteld. Pas wanneer in het slechtste geval een herstel niet meer mogelijk is, kan geopteerd worden voor een vernieuwing, al moet hierbij gestreefd worden naar een zo getrouw mogelijke vervanging.

5.3.2. REGELMATIG ONDERHOUD

Naast het behoud van de erfgoedwaarden is, in tweede instantie, regelmatig onderhoud noodzakelijk om zo de instandhouding van de dubbelwoning op lange termijn te garanderen. Dit is ook wat in het erfgoeddecreet omschreven wordt als 'actief behoudsbeginsel' en het is een rechtsgevolg van de bescherming. Beheerders en gebruikers dienen zich dan ook in te zetten voor het behoud van het gebouw en dit door regelmatig nazicht van de bouwfysische toestand en door in te grijpen vooraleer beschadigingen kunnen leiden tot verval.

In dit beheersplan wordt naast een opsomming van voorgestelde eenmalige en wederkerende maatregelen tevens een onderhoudslogboek opgemaakt dat voor de eigenaar een duidelijk overzicht biedt over deze maatregelen, waaronder herstellingen en nazichten, die in de komende 24 jaar uitgevoerd dienen te worden opdat de woningen en diens erfgoedwaarden goed behouden blijven.

Door dit logboek als een checklist te gebruiken, kan de eigenaar in de toekomst grote restauratiewerken vermijden die bij tijdig en regelmatig onderhoud voorkomen hadden kunnen worden.

Daarnaast kan dit logboek tevens gebruikt worden om aan te tonen dat de eigenaars het gebouw goed onderhouden. Na een goede evaluatie van een zesjaarlijkse evaluatie is het vervolgens mogelijk om een aanvullende premie voor goed onderhoud van 10% aan te vragen. Om deze premie aan te vragen, is enerzijds een toestandrapport nodig dat niet ouder is dan drie jaar en anderzijds een opsomming van de uitgevoerde werken in de laatste zes jaar aan de hand van facturen en foto's (zie ook hoofdstuk 7).

²⁴ De restauratieladder wordt in hoofdstuk 6 (6.1) nog eens overzichtelijk weergegeven.

5.3.3. VERBETEREN VAN DE ENERGIEPRESTATIES

Om de dubbelwoning aan de hedendaagse comforteisen voor een woonhuis te laten voldoen, wordt geopteerd om op enkele cruciale plekken enkele energetische ingrepen uit te voeren. Bij dergelijke ingrepen zal telkens overwogen worden of deze ingrepen mogelijk zijn, rekening houdend met de erfgoedwaarden van de woning. De maatregelen mogen het gebouw immers niet aantasten.

Bij vragen omtrent het toepassen van energiezuinige maatregelen binnen een beschermd monument, kan er steeds een energie-audit uitgevoerd worden voor de gebouwen om zo de energie-prestaties van de gebouwen in kaart te brengen. Een energie-audit gaat best vooraf aan verdere ingrepen in verband met energiebesparende maatregelen. Hiervoor kan een onderzoekspremie worden aangevraagd bij de verantwoordelijke erfgoedinstelling (volgens de huidige geldende wetgeving).

De daken werden in het verleden reeds geïsoleerd. Het na-isoleren van de wanden (en eventueel vloeren) kan naar de toekomst toe nog verder onderzocht worden. Ook het verbeteren van de energieprestaties van het buitenschrijnwerk zal nog nader onderzocht worden. Het afwegingskader "Historisch schrijnwerk" dat door het Agentschap Onroerend Erfgoed opgesteld en gepubliceerd werd, wordt hierbij geraadpleegd. Het metalen buitenschrijnwerk vertoont vandaag de dag heel wat schade en vormt koudebruggen. Hierdoor treedt langs de binnenzijde condensatie op, waardoor het metalen schrijnwerk roest en condensatievocht langs de binnenzijde naar beneden stroomt met schade aan het interieur tot gevolg.

Daarnaast is het van belang dat het sanitair, de keuken en de technische installaties in het gebouw steeds aan de hedendaagse comforteisen voldoen. Deze elementen dienen steeds rekening te houden met de geldende wetgevingen op het vlak van brandveiligheid, toegankelijkheid en dergelijke. Ook kan naar de toekomst toe de integratie van warmtepompen op de site verder onderzocht worden.

6. OPSOMMING EN VERANTWOORDING BEHEERSMAATREGELEN

6.1. ALGEMEEN

De beheersmaatregelen worden opgesplitst in éénmalige en wederkerende werkzaamheden. De eenmalige werkzaamheden bevatten enkele dringende maatregelen die slechts éénmaal om de 24 jaar uitgevoerd zullen worden. De beheersmaatregelen bevatten de werken die nodig zijn om de erfgoedwaarden te behouden of te herstellen, en zo de beheersdoelstellingen te realiseren. Er wordt een samenvattende tabel bijgevoegd waarin de eenmalige en wederkerende werkzaamheden zijn opgenomen, inclusief welke werken vrijgesteld zijn van toelating. Dit wil zeggen dat dit werken zijn waarvoor de eigenaar geen voorafgaande toelating bij het Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) moet vragen. Voor de andere werken, zowel met betrekking tot het exterieur als het interieur, is dit wel het geval. Alle niet-erfgoedgebonden werken zijn sowieso vrijgesteld van toelating, zoals bijvoorbeeld het vernieuwen van de riolering of verwarmingsketel. De samenvattende tabel kan eveneens gebruikt worden als onderhoudslogboek om zo bij te houden wanneer welke werken uitgevoerd werden en voor de zesjaarlijkse evaluatie van het beheersplan. Het is hierbij eveneens noodzakelijk om de facturen en betalingsbewijzen bij te houden om zo aanspraak te kunnen maken op extra onderhoudspremies (aanvullende erfgoedpremie voor goed onderhoud van 10 %).

Als algemeen principe voor de beheersmaatregelen wordt de restauratieladder gevolgd. Dit principe houdt in dat er zoveel mogelijk authentiek materiaal wordt behouden en maatregelen in de eerste plaats gericht zijn op het onderhoud, het zo lang mogelijk uitstellen van verval en het voorkomen van schade. Het principe van restauratie 'naar voorbeeld van' wordt voor woning nr. 66 en het exterieur van woning nr. 64 - in de mate van het mogelijke - zoveel mogelijk gehanteerd. Ook voor het interieur van woning nr. 64 wordt het principe van de restauratieladder gehanteerd, maar wenst men hier - gezien de verschillende verbouwingen - toch iets vrijer mee om te gaan. Hier is voornamelijk restauratie 'met respect voor het erfgoed' van belang. Indien bepaalde erfgoedelementen niet meer hersteld kunnen worden, moet er de mogelijkheid zijn om deze te vernieuwen met respect voor het erfgoed. Verder is het hedendaags wooncomfort van beide woningen steeds van essentieel belang.

De restauratieladder bestaat uit drie niveaus die van boven naar onder gehanteerd worden:

- **Conservatie en onderhoud:** een erfgoedelement wordt in eerste instantie zoveel mogelijk bewaard en onderhouden. Preventie is hier het sleutelwoord.
- **Herstel:** beschadigde elementen worden hersteld ten einde het grotere geheel te behouden voor de toekomst.
- **Vernieuwing:** als de schade te groot is of als een element ontbreekt, kan geopteerd worden voor vernieuwing. Hier zijn ook weer drie niveaus te onderscheiden:
 - *Kopiëren:* vernieuwen met dezelfde detaillering en profilering, in hetzelfde materiaal en met dezelfde verbindingstechniek als het origineel.
 - *Imiteren:* vernieuwen met dezelfde detaillering en profilering als het origineel, maar waarbij een ander materiaal of verbindingstechniek kan gebruikt worden.
 - *Verbeteren:* vernieuwen met dezelfde profilering als het origineel, maar waarbij detaillering, materiaal en verbindingstechnieken kunnen afwijken.

De delen of elementen zonder erfgoedwaarden mogen weggenomen of ontmanteld worden.

6.2. EENMALIGE MAATREGELEN

De eenmalige maatregelen betreffen voornamelijk herstellingswerken met het oog op een behoud en herstel van de erfgoedwaarden.

De werken worden per woning beschreven om een duidelijk en beter hanteerbaar overzicht te bekomen.

6.2.1. GEMEENSCHAPPELIJK

6.2.1.1. SCHEIDINGSMUUR OP HET TERRAS

- Het (slordige) metselwerk van de scheidingsmuur wordt aangepast of volledig heropgebouwd met de oorspronkelijke bakstenen en een compatibele (kalk- of bastaard)mortel.
- De betonnen onderdelen van de scheidingsmuur worden hersteld.

6.2.1.2. TOEGANGSPOORTEN

- De roestvorming op de twee metalen toegangspoortjes wordt verwijderd. Vervolgens worden de poortjes afgewerkt met een nieuw roestwerend verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.2.1.3. ENERGETISCHE MAATREGELEN

- Er wordt onderzocht hoe de energieprestaties van de dubbelwoning naar de toekomst toe verbeterd kunnen worden en dit met respect voor de erfgoedwaarden.

6.2.1.4. OVERIGE

- Er worden asbestinventarissen voor beide gebouwen opgemaakt. Indien er asbest wordt vastgesteld wordt dit zo snel mogelijk verwijderd, bij voorkeur door een professionele asbestverwijderaer.

6.2.2. WONING 64 (THEO OP DE BEECK)

6.2.2.1. STRUCTUUR

Er zijn geen eenmalige maatregelen voorzien met betrekking tot de structuur van woning nr. 64.

6.2.2.2. EXTERIEUR

6.2.2.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- De roofing op het dak wordt integraal vervangen. Indien nodig wordt ook nieuwe ballast voorzien (als de oude niet meer herbruikbaar is).

Dakaansluitingen

- De zinken dakranden worden hersteld.

Dakdoorbrekingen

- Het metselwerk en de aansluitingen van de schoorsteen worden hersteld.

Regenwaterafvoersysteem

- Er worden nieuwe grindvangen boven de vergaarbakken geplaatst.

6.2.2.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- De vervuiling van de bakstenen gevels (hoofdzakelijk ten gevolge van afstromend regenwater) wordt gereinigd, bij voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld stoom).
- De platvolle voegen worden volledig uitgekapt en heropgevuld met schaduwvoegen (lintvoegen) met een compatibele mortel met dezelfde samenstelling en kleur als het oorspronkelijke voegwerk.
- Niet-structurele scheuren worden opgevuld met een compatibele mortel.

- De uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe compatibele mortel. In de lintvoegen worden schaduwvoegen geplaatst.
- Er wordt een stijgvochtbehandeling toegepast in de met vochtbelaste gevels aansluitend op het terras.

Natuursteen

- De niet-oorspronkelijke natuurstenen plinten zijn storend en worden verwijderd.

6.2.2.2.3. Balkons

- De loden aansluitingen tussen de vloer en de gevelmuur worden hersteld en waterdicht gemaakt.
- De losliggende cementtegels worden terug herbevestigd.

6.2.2.2.4. Buitenschrijnwerk

- De oorspronkelijke metalen vensters worden hersteld.
- De roestvorming op de metalen ramen en roedes wordt verwijderd. Vervolgens worden de vensters afgewerkt met een roestwerend verfsysteem volgens de huidige kleurstelling.
- De aangetaste stopverf wordt verwijderd en vervangen door nieuwe stopverf. Na uitdroging wordt de stopverf van dezelfde afwerking als de oorspronkelijke stopverf voorzien.
- De koudebruggen in de vensters worden onderbroken. De methode hiervoor zal door een professionele (en bij voorkeur gespecialiseerde) aannemer bepaald worden.
- De vervangen beglazing in de voordeur wordt bij voorkeur vervangen door een nieuwe beglazing die in afwerking het oorspronkelijke marbriet kopieert of benadert.
- De sporadisch aanwezige rode afwerklaag op het schrijnwerk wordt verwijderd en/of bedekt met een nieuw roestwerend verfsysteem naar de huidige kleurstelling.

6.2.2.2.5. Toegankelijkheid

- De daken worden beter toegankelijk gemaakt voor onderhoud en inspectie.

6.2.2.2.6. Overige

- De gecementeerde afwerklaag van de tuinmuur wordt verwijderd.
- Er wordt een stijgvochtbehandeling uitgevoerd in de bakstenen tuinmuur.
- Het is wenselijk om de arduinen steenplaten (zeker op het verhoogde terrasgedeelte) te verwijderen en om de bakstenen terrasbekleding opnieuw terug te brengen.

6.2.2.3. INTERIEUR

Er zijn op korte en middellange termijn geen eenmalige maatregelen gepland aan het interieur van woning nr. 66. Aangezien de woning in goede staat verkeert, zijn hier voornamelijk onderhoudswerken aan de orde (zie verder: wederkerende maatregelen). Op lange termijn zal verder onderzocht worden in welke mate herwaarderende/reconstructieve ingrepen mogelijk zijn. Hierbij wordt onder meer gedacht aan de volgende ingrepen (niet-limitatief):

- Verwijderen van het rond verlaagd plafond in de woonkamer.
- Reconstrueren oorspronkelijke vloerafwerkingen.
- Reconstrueren oorspronkelijk binnenschrijnwerk.

6.2.3. WONING 66 (JOZEF SCHELLEKENS)

6.2.3.1. STRUCTUUR

Er zijn geen eenmalige maatregelen voorzien met betrekking tot de structuur van woning nr. 66.

6.2.3.2. EXTERIEUR

6.2.3.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- De roofing op het dak wordt integraal vervangen. Indien nodig wordt ook nieuwe ballast voorzien (als de oude niet meer herbruikbaar is).

Dakaansluitingen

- De zinken dakranden worden hersteld.

Regenwaterafvoersysteem

- De uitstekende afvoerbuys boven de erker wordt vervangen door een nieuw afvoersysteem, aansluitend op de modellen van het oorspronkelijke regenwaterafvoersysteem.
- De dichtgeslibde afvoergoten worden uitgekuisd.
- Er worden nieuwe grindvangen boven de vergaarbakken geplaatst.

6.2.3.2.2. Gevels

Baksteen metselwerk en voegwerk

- De vervuiling van de bakstenen gevels (hoofdzakelijk ten gevolge van afstromend regenwater) wordt gereinigd, bij voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld stoom).
- De platvolle voegen worden volledig uitgekapt en heropgevuld met schaduwvoegen (lintvoegen) met een compatibele mortel met dezelfde samenstelling en kleur als het oorspronkelijke voegwerk.

- Niet-structurele scheuren worden opgevuld met een compatibele mortel.
- De uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe compatibele mortel. In de lintvoegen worden schaduwvoegen geplaatst.
- Er wordt een stijgvochtbehandeling toegepast in de met vochtbelaste gevels aansluitend op het terras.

6.2.3.2.3. Balkons en erker

- De loden aansluitingen tussen de vloer en de gevelmuur worden hersteld en waterdicht gemaakt.
- De losliggende cementtegels worden terug herbevestigd.
- De houten kroonlijst wordt afgewerkt met een nieuw dampopen verfsysteem naar de huidige kleurstelling.
- Het gescheurde bladlood in de erker wordt vervangen door een nieuw exemplaar.

6.2.3.2.4. Buitenschrijnwerk

- De oorspronkelijke metalen vensters worden hersteld.
- De roestvorming op de metalen ramen en roedes wordt verwijderd. Vervolgens worden de vensters afgewerkt met een roestwerend verfsysteem volgens de huidige kleurstelling.
- De aangetaste stopverf wordt verwijderd en vervangen door nieuwe stopverf. Na uitdroging wordt de stopverf van dezelfde afwerking als de oorspronkelijke stopverf voorzien.
- De koudebruggen in de vensters worden onderbroken. De methode hiervoor zal door een professionele (en bij voorkeur gespecialiseerde) aannemer bepaald worden.
- Gebarsten beglazing wordt vervangen door nieuwe exemplaren van hetzelfde glastype en (transparante) kleur.
- De sporadisch aanwezige rode afwerklaag op het schrijnwerk wordt verwijderd en/of bedekt met een nieuw roestwerend verfsysteem naar de huidige kleurstelling.

6.2.3.2.5. Buitentrappen en terras

- De beschadigde bakstenen van de buitentrappen en het terras worden hersteld of vervangen. Bij vervangingen beschikken de nieuwe exemplaren over dezelfde omvang, kleur en samenstelling als het oorspronkelijke metselwerk.
- De losliggende bakstenen worden terug in de traptreden ingevoegd met een compatibele mortel.
- In het metselwerk van het terras is mogelijk een zettingsscheur aanwezig. Om na te gaan of deze scheur nog steeds verder evolueert, wordt een scheurmeter geplaatst. Naargelang de resultaten wordt de scheur eerst verankerd alvorens op te vullen met een compatibele mortel. Indien nodig wordt een deel van het metselwerk afgebroken en heropgemetseld met de oorspronkelijke bakstenen en een compatibele mortel.
- De mosgroei op de bakstenen constructies wordt met een ecologisch middel verwijderd.

6.2.3.2.6. Toegankelijkheid

- De daken worden beter toegankelijk gemaakt voor onderhoud en inspectie.

6.2.3.3. INTERIEUR

6.2.3.3.1. Vloeren

- De houten vloeren worden preventief en curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- De vervuilde en/of ingerotte vloeren (ten gevolge van de condensatie van de vensters) worden hersteld. Indien een herstel niet meer mogelijk is, worden de houten planken vervangen met exemplaren van dezelfde houtsoort en met dezelfde dimensies.
- De beschadigde houten vloeren worden opnieuw opgeschuurd en afgewerkt met een vernislaag.
- Gebarsten en gebroken cementtegels worden plaatselijk hersteld. Indien een herstel niet meer mogelijk is, worden de beschadigde tegels vervangen door nieuwe en identieke exemplaren, bestaande uit hetzelfde materiaal, dezelfde omvang en kleur.

6.2.3.3.2. Wanden

- Enkele keramische wandtegels in het toilet zijn gebroken. Deze tegels worden vervangen door identieke exemplaren uit hetzelfde materiaal en met dezelfde afwerking.
- Plaatselijke beschadigingen in de vlakke bepleistering worden plaatselijk hersteld.
- De ruimtes met verweerde afwerkklagen worden opnieuw afgewerkt met een nieuw dampopen verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).
- De beschadigde muurschilderingen in de spreekkamer worden zorgvuldig gerestaureerd, bij voorkeur door een gespecialiseerde restaurator.

6.2.3.3.3. Plafonds

- De gaten in het betonnen plafond in de kelderverdieping worden hersteld.
- De afschilferende afwerkklagen worden vervangen door een nieuw dampopen verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.2.3.3.4. Binnenschrijnwerk

- De metalen klinken in de kelderverdieping worden afgewerkt met een nieuw roestwerend verfsysteem.
- De beschadigde afwerkklagen worden vervangen door een nieuw roestwerend verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.2.3.3.5. Overige

- De beschadigingen (barsten, afgebroken delen) van de beglaasde dagkanten van de vensters worden hersteld. Indien nodig worden de glasplaten vervangen door identieke exemplaren.

6.2.4. SAMENVATTENDE TABELLEN

ARCHITECTENWONING JOZEF SCHELLEKENS
EENMALIGE MAATREGELEN

	Vrijgesteld van toelating	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
GEMEENSCHAPPELIJK					
Aanpassen van het metselwerk van de scheidingsmuur		met een compatibele kalk- of bastaardmortel			
Herstellen van de betonnen onderdelen van de scheidingsmuur					
Ontroesten van de toegangspoorten en afwerken met een roestwerend verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			
Onderzoek naar een verbetering van de energetische prestaties	nvt				
Opmaak van asbestinventarissen	nvt				
WONING 64 (Theo Op De Beeck)					
EXTERIEUR					
BEDAKING					
DAKBEDEKKING					
Vervangen van de roofing en ballast					
DAKAANSLUITINGEN					
Herstellen van de zinken dakranden	x				
DAKDOORBREKINGEN					
Herstellen van het metselwerk van de schoorsteen	x				
REGENWATERAFVOERSYSTEEM					
Vervangen van de afvoerbuis boven de erker	x	aansluiten op de modellen van het oorspronkelijke regenwaterafvoersysteem			
Uitkuisen van de dichtgeslibde afvoergoten	nvt				
Vervangen van de grindvangen	x				
GEVELS					
BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK					
Reinigen van het baksteenmetselwerk		op een zo zacht mogelijke methode			
Uitkappen van de platvolle voegen	x				
Heropvullen van de voegen met schaduwvoegen (in de lintvoegen)		met een compatibele mortel met dezelfde samenstelling en kleur als de oorspronkelijke mortel			
Herstellen van de niet-structurele scheuren	x	met een compatibele mortel			
Uitvoeren van een stijgvochtbehandeling					
NATUURSTEEN					
Verwijderen van de niet-oorspronkelijke en storende natuurstenen plinten					
BALKONS					
Herstellen en waterdicht maken van de loden aansluitingen tussen de vloer en de gevelmuur	x				
Herbevestigen van de losliggende cementtegels	x				

BUITENSCHRIJNWERK

Herstellen van de metalen vensters		naar oorspronkelijk model			
Ontroesten en aanbrengen van een roestwerend verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			
Verwijderen, heraanbrengen en schilderen van de stopverf	x	naar de huidige kleurstelling			
Onderbreken van de koudebruggen					
Vervangen van de beglazing in de voordeur		bij voorkeur met marbriet (naar oorspronkelijk model)			
Verwijderen van de rode afwerklaag op het schrijnwerk	x				

TOEGANKELIJKHEID

Toegankelijk maken van de daken	x				
---------------------------------	---	--	--	--	--

OVERIGE

Verwijderen van de gecementeerde afwerklaag van de tuinmuur	x				
Uitvoeren van een stijgvochtbehandeling in de bakstenen tuinmuur					
Verwijderen van arduinen steenplaten en terugbrengen bakstenen terrasbekleding					

INTERIEUR

Verwijderen van het rond verlaagd plafond in de woonkamer	x				
Reconstrueren oorspronkelijke vloerafwerkingen					
Reconstrueren oorspronkelijk binnenschrijnwerk					

WONING 66 (Jozef Schellekens)**EXTERIEUR****BEDAKING****REGENWATERAFVOERSYSTEEM**

Vervangen van de afvoerbuïs boven de erker	x	aansluiten op de modellen van het oorspronkelijke regenwaterafvoersysteem			
Uitkuisen van de dichtgeslibde afvoergoten	nvt				

GEVELS**BAKSTEENMETSSELWERK EN VOEGWERK**

Reinigen van het baksteenmetselwerk		op een zo zacht mogelijke methode			
Uitkappen van de platvolle voegen	x				
Heropvullen van de voegen met schaduwvoegen (in de lintvoegen)		met een compatibele mortel met dezelfde samenstelling en kleur als de oorspronkelijke mortel			
Herstellen van niet-structurele scheuren	x	met een compatibele mortel			
Uitvoeren van een stijgvochtbehandeling					

BALKONS EN ERKER

Herstellen en waterdicht maken van de loden aansluitingen tussen de vloer en de gevelmuur	x				
Herbevestigen van de losliggende cementtegels	x				
Afwerken van de houten kroonlijst met een nieuw dampopen verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			
Vervangen van het gescheurde bladlood in de erker	x				

BUITENSCHRIJNWERK					
-------------------	--	--	--	--	--

Herstellen van de metalen vensters					
Ontroesten en aanbrengen van een roestwerend verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			
Verwijderen, heraanbrengen en schilderen van de stopverf	x	naar de huidige kleurstelling			
Onderbreken van de koudebruggen					
Vervangen van de beschadigde beglazing		met hetzelfde glastype en (transparante) kleur			
Verwijderen van de rode afwerklaag op het schrijnwerk	x				

BUITENTRAPPEN EN TERRAS					
-------------------------	--	--	--	--	--

Herstellen of vervangen van de beschadigde bakstenen van de buitentrappen en het terras	x	met nieuwe exemplaren van dezelfde omvang, kleur en samenstelling			
Herinvoegen van losliggende bakstenen		met een compatibele mortel			
Opvolgen van de scheur in het metselwerk van het terras	nvt	bijvoorbeeld met een scheurmeter			
Herstellen van de scheur in het metselwerk		met een compatibele mortel			
Verwijderen van de mosgroei	x	met een ecologisch verantwoord product			

INTERIEUR					
-----------	--	--	--	--	--

VLOEREN					
---------	--	--	--	--	--

Preventief en curatief behandelen van de houten vloeren tegen houtborende insecten		zonder schade te berokkenen aan de vloer			
Herstellen van de houten vloeren					
Vervangen van de beschadigde delen van de houten vloeren		bij voorkeur met dezelfde houtsoort en met dezelfde omvang			
Opschuren en afwerken van de houten vloeren met een vernislaag	x				
Herstellen van de beschadigde cementtegels					
Vervangen van de beschadigde cementtegels		door nieuwe en identieke exemplaren (zelfde materiaal, omvang en kleur)			

WANDEN					
--------	--	--	--	--	--

Vervangen van gebroken keramische wandtegels in het toilet		door identieke exemplaren			
Herstellen van beschadigingen in de vlakke bepleistering					
Opnieuw afwerken van de ruimtes met een dampopen verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			
Restaureren van de beschadigde muurschilderingen		bij voorkeur door een gespecialiseerde restaurator			

PLAFONDS					
----------	--	--	--	--	--

Opvullen van de gaten in het betonnen plafond					
Opnieuw afwerken van de plafonds met een dampopen verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			

BINNENSCHRIJNWERK					
-------------------	--	--	--	--	--

Afwerken van de metalen klinken in de kelderverdieping met een nieuw roestwerend verfsysteem	x	in een zwarte kleur			
Vervangen van de beschadigde afwerkklagen door een nieuw roestwerend verfsysteem	x	naar de huidige kleurstelling			

OVERIGE					
---------	--	--	--	--	--

Herstellen van beschadigingen aan de beglaasde dagkanten					
Vervangen van de beschadigde glasplaten van de dagkanten		door identieke exemplaren			

6.3. WEDERKERENDE MAATREGELEN

Voor de wederkerende maatregelen worden de adviezen die opgenomen zijn in de 'onderhoudsgids' van het WTCB opgevolgd. Het regulier onderhoud van de gebouwen vermijdt dat er op termijn grote restauratiecampagnes uitgevoerd moeten worden.

Dit overzicht is van toepassing op zowel het gebouw nr. 64 als 66, aangezien deze maatregelen voor beide gebouwen in grote mate identiek zijn. Indien een bepaalde maatregel slechts voor één gebouw van toepassing is, wordt dit expliciet vermeld.

6.3.1. STRUCTUUR

6.3.1.1. METSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR EN FUNDERINGEN

- Het metselwerk, de draagstructuren en de funderingen worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd op beschadigingen, aantastingen of schimmelvorming, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- Het metselwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, barsten, verzakkingen, scheefstand, en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden barsten en scheuren ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden scheuren en barsten hersteld door het inslijpen van voegwapening en/of middellange ankers.
 - Indien nodig wordt roestige wapening verwijderd en vervangen door nieuwe wapening.
- De betonnen onderdelen van de scheidingsmuur in de tuin tussen woning 64 en 66 worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd op beschadigingen, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De betonnen onderdelen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op afschilfering, barsten, verzakkingen, betonrot, carbonotatie en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden barsten en scheuren ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden de vrijgekomen wapening en loszittende delen verwijderd en vervangen.

6.3.1.2. DAKSTRUCTUUR

- De structuur van het platte dak wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd op beschadigingen, aantastingen en betonrot, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De structuur van het platte dak wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, barsten, verzakkingen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden de beschadigingen ad hoc hersteld.

6.3.1.3. VLOERLAGEN

- De vloerlagen worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd op beschadigingen, aantastingen of schimmelvorming, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De vloerlagen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, verzakkingen, scheefstand, vochtschade en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden barsten en scheuren ad hoc hersteld.
 - Indien de stabiliteit van de vloerlaag in vraag wordt gesteld, wordt een gespecialiseerde professional gecontacteerd om de vloerlaag te inspecteren.
- De structuur van de balkons wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd op barsten, verzakkingen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden barsten en scheuren ad hoc hersteld.
 - Indien de stabiliteit van de vloerlaag in vraag wordt gesteld, wordt een gespecialiseerde professional gecontacteerd om de vloerlaag te inspecteren.

6.3.2. EXTERIEUR

6.3.2.1. BEDAKING

Dakbedekking

- De dakbedekking wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De roofing wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, barsten, aantastingen, losgekomen onderdelen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden beperkte beschadigingen plaatselijk ad hoc hersteld.
 - Indien nodig wordt een deel van de roofing verwijderd en vervangen.

- Indien nodig wordt de ballast (gedeeltelijk) vervangen.
- De dakaansluitingen (in bladlood en zink) worden jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig worden de loden aansluitingen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden de loden aansluitingen vervangen door nieuwe exemplaren.

Regenwaterafvoersysteem

- Het regenwaterafvoersysteem wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De zinken goten en afvoeren worden tweemaal per jaar visueel geïnspecteerd en opgekuist.
 - Indien nodig worden de goten en/of afvoeren ad hoc (plaatselijk) hersteld of vervangen.
 - Indien nodig worden de standpijpen hersteld of vervangen.

Dakdoorbrekingen

- De dakdoorbrekingen worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De dakdoorbrekingen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op de stabiliteit en waterdichting.
 - Indien nodig worden de dakdoorbrekingen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden de dakdoorbrekingen ad hoc weer waterdicht gemaakt.

6.3.2.2. GEVELS

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Het baksteenmetselwerk wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- Het baksteenmetselwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op barsten en scheuren.
 - De (zettings)scheuren in de gevels worden regelmatig opgevolgd aangezien er via de scheuren vocht kan binnendringen in de constructie. Dit kan eventueel aan de hand van scheurimeters.
 - Indien nodig worden de scheuren en barsten ad hoc hersteld.

- Indien nodig wordt het metselwerk verwijderd en opnieuw geplaatst, met dezelfde bakstenen en voegmethodes als in het oorspronkelijke metselwerk.
- De bakstenen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op beschadigingen aan de bakstenen.
 - Indien nodig worden de bakstenen ad hoc hersteld of plaatselijk vervangen. Deze dienen dezelfde kleur, afwerking en textuur te hebben als de bestaande bakstenen.
- Het voegwerk van het metselwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op leemtes en ontbrekende delen.
 - Indien nodig worden de voegen ad hoc plaatselijk uitgekapt en heropgevoegd met schaduwvoegen uit een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement).

6.3.2.3. BALKONS

- De balkons worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De vloerbedekking van de balkons wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op barsten, afgebroken onderdelen, losliggende tegels en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden de tegels ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden de tegels ad hoc vervangen door nieuwe exemplaren, bij voorkeur van dezelfde steensoort en omvang.
- De loden aansluitingen tussen de balkons en de muurgevels worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, vervormingen, losgekomen delen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden de loden aansluitingen plaatselijk ad hoc hersteld.
 - Indien een herstel niet mogelijk is, wordt het bladlood vervangen.
- De balustrades van de balkons worden jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig worden de balustrades ad hoc opnieuw bevestigd.
- De waterdichting van de balkons wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig wordt de waterdichting ad hoc hersteld.

6.3.2.4. BUITENSCHRIJNWERK

Metalen schrijnwerk

- Het metalen schrijnwerk wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- Het metalen schrijnwerk wordt jaarlijks visueel gecontroleerd op roestvorming, afschilfering van de afwerklaag en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de roestvorming verwijderd.
 - Indien nodig wordt de roestwerende afwerklaag opnieuw aangebracht met de huidige kleurstelling.
 - Indien nodig worden de beschadigingen aan het schrijnwerk hersteld. Indien een herstel niet meer mogelijk is, wordt het schrijnwerk vervangen door een nieuw exemplaar naar historisch model (zowel op het vlak van opbouw als materiaal).
- De verbindingen tussen de vaste en opengaande delen van het metalen schrijnwerk worden jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien deze verbindingen niet goed zijn, worden ze ad hoc hersteld.
- Het sluitend vermogen van de opengaande vleugels van het metalen schrijnwerk wordt jaarlijks geïnspecteerd.
 - Indien nodig wordt dit sluitend vermogen ad hoc hersteld.
- De lassen tussen de vaste en opengaande vleugels worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op haarscheuren, breuken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden de lassen ad hoc hersteld.
- De aansluitingen en de voegen van het buitenschrijnwerk met het metselwerk van de gevels worden jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig worden de aansluitingen ad hoc hersteld en/of heropgevoegd met een compatibele (kalk)mortel.
- Het schrijnwerk wordt om de 5 à 7 jaar ontroest en opnieuw afgewerkt met een roestwerend verfsysteem met de huidige kleurstelling.

Hang- en sluitwerk

- Het hang- en sluitwerk wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- Het sluitend vermogen van het hang- en sluitwerk wordt jaarlijks geïnspecteerd.
 - Indien nodig wordt het hang- en sluitwerk ad hoc opnieuw afgesteld.
 - Indien nodig worden de onderdelen ingesmeerd.
- Het hang- en sluitwerk wordt jaarlijks geïnspecteerd op roestvorming.
 - Indien nodig wordt het hang- en sluitwerk ad hoc hersteld.
 - Indien het hang- en sluitwerk niet meer kan worden hersteld, wordt het ad hoc vervangen door een nieuw exemplaar naar bestaand model.
- Het hang- en sluitwerk wordt om de 5 à 7 jaar ontroest en opnieuw geschilderd met een roestwerend verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

Beglazing

- De beglazing wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De beglazing wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op barsten en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de beglazing ad hoc vervangen door nieuwe exemplaren bestaande uit hetzelfde glastype.
- De stopverf wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op afbrokkeling, een slechte aanhechting met het schrijnwerk en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de stopverf ad hoc verwijderd en opnieuw aangebracht. Deze wordt na uitdroging vervolgens afgewerkt met een dampopen verfsysteem met de huidige kleurstelling.
- Eventuele condensgootjes worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op verstoppingen.
 - Verstoppingen worden ad hoc verwijderd.

6.3.2.4.1. Buitentrappen en terras

- De bakstenen en arduinen trappen en terrasbedekking worden om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- De structuur en het voegwerk van de trappen en het terras wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, verzakkingen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden de trappen en/of het terras ad hoc hersteld.
- De aansluiting van het terras met de gevels van de dubbelwoning wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, enzovoort.
 - Indien nodig wordt deze aansluiting heropgevuld en/of hersteld met een compatibele mortel.

6.3.2.4.2. Overige

- Het metalen hekwerk als scheidingsmuur op het terras wordt om de 3 à 4 jaar geïnspecteerd, bij voorkeur door Monumentenwacht.
- Het metalen hekwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op beschadigingen zoals roestvorming.
 - Indien nodig wordt de roestvorming ad hoc verwijderd en het metalen hekwerk opnieuw afgewerkt met een roestwerend verfsysteem.
 - Indien nodig wordt het metalen hekwerk ad hoc hersteld.
- Het hekwerk wordt om de 5 à 7 jaar ontroest en opnieuw geschilderd met een roestwerend verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.3.3. INTERIEUR

6.3.3.4.1. Vloeren

Algemeen

- De vloeren worden regelmatig gereinigd en dit zonder het gebruik van agressieve producten en met weinig water.

Hout

- De houten vloerbedekking wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op gebreken zoals krassen, putten, vochtplekken, verkleuring, onnatuurlijke krimp, uitzetting, losgekomen planken en aantastingen.
 - Indien nodig wordt de bevloering plaatselijk ad hoc hersteld.
 - Indien een plaatselijke herstelling niet mogelijk is, wordt de volledige plank of het aangetast deel vervangen door nieuwe exemplaren, identiek aan de huidige vloeren.
 - Indien nodig worden de houten vloeren ad hoc preventief en curatief behandeld tegen houtborende insecten.

Keramisch en/of cement

- De tegelvloeren worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op verzakkingen, schotelen, krassen, putten, losliggende tegels en uitgespoelde voegen.
 - Indien nodig worden de tegels ad hoc hersteld.
 - Indien een herstelling niet mogelijk is, wordt de beschadigde tegel vervangen door een identiek exemplaar.
 - Indien nodig worden de voegen ad hoc heropgevoegd met een compatibele (kalk)mortel.

Linoleum

- De linoleumbekleding wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op vervuiling, putten, krassen, losgekomen delen door een degradatie van de verlijming en waterschade.
 - Indien nodig wordt de linoleum plaatselijk ad hoc hersteld.
 - Indien een plaatselijk herstel niet meer mogelijk is, wordt (een deel van) het linoleum vervangen.

Baksteen

- De bakstenen vloeren (in de kelders) worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op beschadigingen zoals barsten, putten, losliggende stenen, verwerking, enzovoort.
 - Indien nodig worden de vloeren ad hoc hersteld.
 - Indien herstel niet meer mogelijk is, wordt de baksteen vervangen door een nieuw exemplaar in dezelfde vorm, omvang en kleur.
 - Verweerde voegen worden ad hoc heropgevoegd met een compatibele (kalk)mortel.

Gietvloer (kelder woning nr. 66)

- De afwerklaag van de gietvloer wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op putten, krassen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de vloer plaatselijk ad hoc hersteld.

6.3.3.4.2. Wanden

- De vlakke bepleistering van de wanden wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op barsten, scheuren, putten, aanhechting met de ondergrond, vochtplekken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt het pleisterwerk ad hoc (plaatselijk) hersteld.
 - Vochtplekken in de bepleistering worden ad hoc behandeld.
- De afwerkklagen van de wanden worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op vervuiling, krassen, afschilfering, vochtplekken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de vervuiling verwijderd.
 - Indien nodig worden beschadigingen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden aangetaste oppervlakken behandeld en opnieuw afgewerkt.
- Zouten (in de kelder) worden regelmatig van de wanden geborsteld.
- De muurschilderingen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op vervuiling, degradatie van de verflagen, vochtplekken enzovoort.
 - Indien nodig worden de schilderingen ad hoc hersteld, bij voorkeur door een gespecialiseerde restaurator.
- De wanden worden minstens om de 10 jaar opnieuw afgewerkt met een dampopen verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.3.3.4.3. Plafonds

- De betonnen plafonds worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, betonrot, ontblootte bewapening en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt het beton plaatselijk ad hoc hersteld.
 - Indien nodig wordt een deel van het beton vervangen.
 - Uitstekende bewapening wordt integraal verwijderd en vervangen.
- De vlakke bepleistering van de plafonds wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op barsten, scheuren, putten, aanhechting met de ondergrond, vochtplekken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt het pleisterwerk ad hoc (plaatselijk) hersteld.
 - Vochtplekken in de bepleistering worden ad hoc behandeld.
- De afwerkklagen van de plafonds worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op vervuiling, krassen, afschilfering, vochtplekken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de vervuiling verwijderd.
 - Indien nodig worden beschadigingen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden aangetaste oppervlakken behandeld en opnieuw afgewerkt.
- De plafonds worden minstens om de 10 jaar opnieuw afgewerkt met een dampopen verfsysteem (volgens de huidige kleurstelling).

6.3.3.4.4. Binnenschrijnwerk

- Het houten binnenschrijnwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op scheuren, barsten, krassen, aantastingen en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt het binnenschrijnwerk ad hoc (plaatselijk) hersteld.
 - Indien een herstelling niet meer mogelijk is, wordt het schrijnwerk vervangen door een nieuw exemplaar, bij voorkeur naar historisch model.
 - Indien nodig wordt het houten binnenschrijnwerk ad hoc preventief en curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- Het sluitend vermogen van het hang- en sluitwerk wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig wordt het hang- en sluitwerk opnieuw afgesteld.
 - Indien nodig wordt het hang- en sluitwerk opnieuw ingesmeerd.

- Het hang- en sluitwerk wordt visueel jaarlijks geïnspecteerd op roestvorming en andere beschadigingen.
 - Indien nodig wordt de roestvorming verwijderd en wordt het hang- en sluitwerk met een nieuw roestwerend verfsysteem afgewerkt.
 - Indien nodig wordt het hang- en sluitwerk ad hoc hersteld of vervangen.
- Het hang- en sluitwerk wordt om de 5 à 7 jaar ontroest en opnieuw geschilderd met een roestwerend verfsysteem (naar de huidige kleurstelling).

6.3.3.4.5. Verlichting

- De oorspronkelijke verlichting wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op de bevestiging aan het plafond, beschadigingen aan het glaswerk en de werking en veiligheid van de elektrische circulatie.
 - Indien nodig wordt de bevestiging aan de plafonds ad hoc verstevigd.
 - Indien nodig worden de glazen platen ad hoc hersteld of vervangen.
 - Indien nodig wordt de elektriciteitscirculatie aangepast of vervangen.

6.3.3.4.6. Erfgoedelementen

- De erfgoedelementen (zitbanken, tafeltjes, kasten, ...) worden jaarlijks visueel gecontroleerd op gebreken zoals barsten, krassen, putten, aantastingen, losgekomen verbindingen en andere.
 - Indien nodig worden beschadigingen ad hoc (plaatselijk) hersteld.
- De afwerkklagen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op vervuiling, krassen, afschilfering, vochtplekken en andere beschadigingen.
 - Indien nodig worden beschadigingen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden aangetaste oppervlakken behandeld en opnieuw afgewerkt.
- De geschilderde goederen worden minstens om de 10 jaar opnieuw afgewerkt met een dampopen verfsysteem (naar de huidige kleurstelling).

6.3.3.4.7. Trappen

- De structuur van de trappen wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd.
 - Indien nodig worden maatregelen getroffen om de trappen te verstevigen.
- De treden en tegentreden van de houten trappen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op krassen, putten, vervorming van de treden, vochtvlekken, verkleuringen en aantastingen.
 - Indien nodig worden de trappen ad hoc hersteld.
 - Indien nodig worden de trappen ad hoc preventief en ad hoc curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- De houten trappen worden om de 10 jaar opnieuw opgeschuurd en vernist.
- De bakstenen trappen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op beschadigingen zoals barsten, putten, losliggende stenen, verwerking, uitgespoelde voegen, enzovoort.
 - Indien nodig worden de bakstenen ad hoc hersteld.
 - Indien een herstel niet meer mogelijk is, wordt de beschadigde baksteen vervangen door een identiek exemplaar.
 - Indien nodig worden de voegen hersteld met een compatibele mortel.
- De leuning en/of borstwering wordt jaarlijks visueel geïnspecteerd op krassen, aantastingen, beschadigingen, enzovoort.
 - Indien nodig wordt de leuning ad hoc hersteld of vervangen.

6.3.4. SAMENVATTENDE TABELLEN

ARCHITECTENWONING JOZEF SCHELLEKENS
WEDERKERENDE MAATREGELN

	Vrijstelling van toelating	Frequentie	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
STRUCTUUR						
METSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR en FUNDERINGEN						
Inspecteren van het metselwerk, de draagstructuren en de funderingen	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van het metselwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de barsten en scheuren		ad hoc				
Indien nodig : inslijpen van voegwapening en/of middellange ankers		ad hoc				
Indien nodig : vervangen voegwapening en/of ankers		ad hoc				
Inspecteren van de betonnen onderdelen van de scheidingsmuur in de tuin	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de betonnen onderdelen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de barsten en scheuren		ad hoc				
Indien nodig : verwijderen en vervangen van de vrijgekomen wapening en loszittende delen		ad hoc				
DAKSTRUCTUUR						
Inspecteren van de structuur van het platte dak	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de structuur van het platte dak	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de beschadigingen		ad hoc				
VLOERLAGEN						
Inspecteren van de vloerlagen	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de vloerlagen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de barsten en scheuren		ad hoc				
Indien nodig : professionele inspectie van de stabiliteit	nvt	ad hoc				
Inspecteren van de structuur van de balkons	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Indien nodig : herstellen van de barsten en scheuren		ad hoc				
Indien nodig : professionele inspectie van de stabiliteit	nvt	ad hoc				
EXTERIEUR						
BEDAKING						
DAKBEDEKKING						
Inspecteren van de dakbedekking	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de roofing	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de roofing		ad hoc				
Indien nodig : vervangen van de roofing		ad hoc				
Indien nodig : vervangen van de ballast		ad hoc				
Visueel inspecteren van de dakaansluitingen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de loden aansluitingen	x	ad hoc				
Indien nodig : vervangen van de loden aansluitingen	x	ad hoc	door identieke exemplaren			

REGENWATERAFVOERSYSTEEM						
Inspecteren van het regenwaterafvoersysteem	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de zinken goten en afvoeren	nvt	2x per jaar				
Indien nodig : herstellen of vervangen van de goten en/of afvoeren		ad hoc	bij voorkeur door zink			
Indien nodig : herstellen of vervangen van de standpijpen		ad hoc	bij voorkeur door zink			
Uitkuisen van de regenwaterafvoeren	nvt	2x per jaar				

DAKDOORBREKINGEN						
Inspecteren van de dakdoorbrekingen	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de dakdoorbrekingen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de dakdoorbrekingen		ad hoc				
Indien nodig : waterdicht maken van de dakdoorbrekingen	x	ad hoc				

GEVELS

BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK						
Inspecteren van het baksteenmetselwerk	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van het baksteenmetselwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : opvolgen van (zettings)scheuren	nvt	ad hoc	bijvoorbeeld met scheurmeters			
Indien nodig : herstellen van scheuren en barsten		ad hoc				
Indien nodig : heropmetsen van het metselwerk		ad hoc	met dezelfde bakstenen en voegmethodes			
Visueel inspecteren van de bakstenen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen of vervangen van de bakstenen		ad hoc	naar oorspronkelijke model			
Visueel inspecteren van het voegwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : uitkappen en heropvoegen met schaduwvoegen		ad hoc	met een compatibele mortel			

BALKONS

Inspecteren van de balkons	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van de vloerbedekking	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de tegels		ad hoc				
Indien nodig : vervangen van de tegels		ad hoc	door identieke exemplaren			
Inspecteren van de loden aansluitingen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de loden aansluitingen	x	ad hoc				
Indien nodig : vervangen van de loden aansluitingen	x	ad hoc				
Visueel inspecteren van de balustrades	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herbevestigen van balustrades	x	ad hoc				
Visueel inspecteren van de waterdichting	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de waterdichting	x	ad hoc				

BUITENSCHRIJNWERK

METALEN SCHRIJNWERK						
Inspecteren van het metalen schrijnwerk	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht			
Visueel inspecteren van het metalen schrijnwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : verwijderen van de roestvorming	x	ad hoc				
Indien nodig : heraanbrengen van de roestwerende afwerklaag	x	ad hoc	in de huidige kleurstelling			
Indien nodig : herstellen van het schrijnwerk		ad hoc				
Indien nodig : vervangen van het metalen schrijnwerk		ad hoc	naar oorspronkelijk model			

Visueel inspecteren van de verbindingen tussen de vaste en opengaande delen	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van de verbindingen	x	ad hoc			
Inspecteren van het sluitend vermogen van de opengaande vleugels	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van het sluitend vermogen	x	ad hoc			
Visueel inspecteren van de lassen tussen de vaste en opengaande vleugels	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van de lassen tussen de vaste en opengaande vleugels	x	ad hoc			
Visueel inspecteren van de aansluitingen en de voegen van het buitenschrijnwerk met het metselwerk	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen of heropvullen van de aansluitingen	x	ad hoc			
Ontroesten en opnieuw afwerken van het schrijnwerk met een roestwerend verfsysteem	x	om 5 à 7 jaar	naar de huidige kleurstelling		

HANG- EN SLUITWERK					
Inspecteren van het hang- en sluitwerk	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht		
Inspecteren van het sluitend vermogen	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : opnieuw afstellen van het hang- en sluitwerk	x	ad hoc			
Indien nodig : opnieuw insmeren van de onderdelen	x	ad hoc			
Inspecteren van het hang- en sluitwerk	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van het hang- en sluitwerk	x	ad hoc			
Indien nodig : vervangen van het hang- en sluitwerk		ad hoc	naar bestaand model		
Ontroesten en opnieuw afwerken met een roestwerend verfsysteem	x	om 5 à 7 jaar	naar de huidige kleurstelling		

BEGLAZING					
Inspecteren van de beglazing	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht		
Visueel inspecteren van de beglazing	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : vervangen van de beglazing		ad hoc	door nieuwe exemplaren uit hetzelfde glastype		
Visueel inspecteren van de stopverf	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : verwijderen en heraanbrengen van de stopverf	x	ad hoc			
Visueel inspecteren van de condensgootjes	nvt	jaarlijks			
Verwijderen van de verstoppingen	x	ad hoc			

BUITENTRAPPEN EN TERRAS

Inspecteren van de trappen en de terrasbedekking	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht		
Visueel inspecteren van de structuur en het voegwerk van de trappen en het terras	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van de trappen en/of het terras		ad hoc			
Visueel inspecteren van de aansluiting van het terras met de gevels	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : herstellen van de aansluitingen	x	ad hoc			

OVERIGE

Inspecteren van het metalen hekwerk	nvt	om 3 à 4 jaar	bij voorkeur door Monumentenwacht		
Visueel inspecteren van het metalen hekwerk	nvt	jaarlijks			
Indien nodig : ontroesten en opnieuw afwerken met een roestwerend verfsysteem	x	ad hoc	naar de huidige kleurstelling		
Indien nodig : herstellen van het hekwerk		ad hoc			

Ontroesten en opnieuw afwerken van het hekwerk met een roestwerend verfsysteem	x	om 5 à 7 jaar	naar de huidige kleurstelling			
--	---	---------------	-------------------------------	--	--	--

INTERIEUR VLOEREN

ALGEMEEN						
Reinigen van de vloeren	nvt	regelmatig				

HOUT						
Visueel inspecteren van de houten vloerbedekking	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de bevoering	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : (plaatselijk) vervangen van de bevoering		ad hoc				
Indien nodig : preventief en curatief behandelen tegen houtborende insecten		ad hoc	zonder schade te berokkenen aan de bevoering			

KERAMISCH EN/OF CEMENT						
Visueel inspecteren van de tegelvloeren	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de tegels	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen van een tegel		ad hoc	door een identiek exemplaar			
Indien nodig : heropvoegen van de voegen		ad hoc	met een compatibele mortel			

LINOLEUM						
Visueel inspecteren van de linoleumbedekking	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de linoleum	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen van de linoleum		ad hoc				

BAKSTEEN						
Visueel inspecteren van de bakstenen vloeren	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de bakstenen vloeren	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen van de bakstenen		ad hoc	door identieke exemplaren			
Indien nodig : heropvoegen van de voegen		ad hoc	met een compatibele mortel			

GIETVLOER (kelder woning nr. 66)						
Visueel inspecteren van de gietvloer	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de vloer	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			

WANDEN

Visueel inspecteren van de vlakke bepleistering	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van het pleisterwerk	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Behandelen van de vochtplekken		ad hoc				
Visueel inspecteren van de afwerkklagen van de wanden	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : verwijderen van de vervuiling	x	ad hoc				
Indien nodig : herstellen van de beschadigingen	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : opnieuw afwerken van de oppervlakken		ad hoc				
Afborstelen van de zouten	nvt	regelmatig				
Visueel inspecteren van de muurschilderingen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de muurschilderingen		ad hoc	door een gespecialiseerde restaurator			

Opnieuw afwerken van de wanden met een dampopen verfsysteem	x	om 10 jaar	naar de huidige kleurstelling			
---	---	------------	-------------------------------	--	--	--

PLAFONDS

Visueel inspecteren van de betonnen plafonds	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van het beton	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen het beschadigde beton		ad hoc				
Indien nodig : verwijderen en vervangen van uitstekende bewapening		ad hoc				
Visueel inspecteren van de vlakke bepleistering	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van het pleisterwerk	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : behandelen van de vochtplekken		ad hoc				
Visueel inspecteren van de afwerkklagen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : verwijderen van de vervuiling	x	ad hoc				
Indien nodig : herstellen van de beschadigingen	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : opnieuw afwerken van de oppervlakken		ad hoc				
Opnieuw afwerken van de plafonds met een dampopen verfsysteem	x	om 10 jaar	naar de huidige kleurstelling			

BINNENSCHRIJNWERK

Visueel inspecteren van het houten binnenschrijnwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van het binnenschrijnwerk	x	ad hoc				
Indien nodig : vervangen van het binnenschrijnwerk		ad hoc	naar historisch model			
Indien nodig : preventief en curatief behandelen tegen houtborende		ad hoc	zonder schade te berokkenen aan het binnenschrijnwerk			
Visueel inspecteren van het sluitend vermogen van het hang- en sluitwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : opnieuw afstellen van het hang- en sluitwerk	x	ad hoc				
Indien nodig : insmeren van het hang- en sluitwerk	x	ad hoc				
Visueel inspecteren van het hang- en sluitwerk	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : ontroesten en opnieuw afwerken van het hang- en sluitwerk met een roestwerend verfsysteem	x	ad hoc	naar de huidige kleurstelling			
Indien nodig : herstellen of vervangen van het hang- en sluitwerk	x	ad hoc				
Ontroesten en opnieuw afwerken van het hang- en sluitwerk	x	om 5 à 7	naar de huidige kleurstelling			

VERLICHTING

Visueel inspecteren van de oorspronkelijke verlichting	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : versteviging van de bevestiging aan de plafond	x	ad hoc				
Indien nodig : herstellen of vervangen van de glazen platen		ad hoc				
Indien nodig : aanpassen of vervangen van de elektriciteitscirculatie	nvt	ad hoc				

GOEDEREN ONROEREND DOOR AARD

Visueel inspecteren van de goederen onroerend door aard	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de beschadigingen	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Visueel inspecteren van de afwerkklagen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de beschadigingen	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : opnieuw afwerken van de oppervlakken	x	ad hoc	naar de huidige kleurstelling			
Opnieuw afwerken van de geschilderde goederen	x	om 10 jaar	naar de huidige kleurstelling			

TRAPPEN

Visueel inspecteren van de structuur van de trappen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : verstevigen van de trappen	x	ad hoc				
Visueel inspecteren van de houten trappen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de trappen	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : preventief en curatief behandelen tegen houtborende		ad hoc	zonder schad te berokkenen aan de trappen			
Opschuren en vernissen van de houten trappen	x	om 10 jaar	met een passende vernis			
Visueel inspecteren van de bakstenen trappen	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van bakstenen treden	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen van de bakstenen		ad hoc	door identieke exemplaren			
Indien nodig : herstellen van de voegen		ad hoc	met een compatibele mortel			
Visueel inspecteren van de leuning en/of borstwering	nvt	jaarlijks				
Indien nodig : herstellen van de leuning	x	ad hoc	overeenkomstig de omliggende delen			
Indien nodig : vervangen van de leuning		ad hoc	naar bestaand model			

7. VOORSTEL VAN OPVOLGING EN EVALUATIE

Het beheersplan heeft een doorlooptijd van 24 jaar. De uitgevoerde werken op de site worden om de 6 jaar bij het Agentschap Onroerend Erfgoed gerapporteerd. Dit gebeurt aan de hand van een onderhoudslogboek. De eigenaar houdt dus een dergelijk logboek bij voor zijn/haar eigendom. De samenvattende tabellen uit hoofdstuk 6.2.4. en 6.3.4. kunnen gebruikt worden als onderhoudslogboek om zo bij te houden wanneer welke werken uitgevoerd werden.

Het is hierbij - volgens de huidige wetgeving - eveneens noodzakelijk om ook de facturen en betalingsbewijzen bij te houden om zo later aanspraak te kunnen maken op extra onderhoudspremies (aanvullende erfgoedpremie voor goed onderhoud van 10 %). Ook op dit moment is het reeds mogelijk om een aanvullende erfgoedpremie voor goed onderhoud van 10% aan te vragen. In dit geval moet men wel reeds 6 jaar eigenaar zijn van het goed. De aanvraag voor deze extra premie dient te gebeuren op basis van een recent toestandrapport (bijvoorbeeld een verslag van Monumentenwacht) en een opsomming van de werken die de afgelopen 6 jaar zijn uitgevoerd aan de hand van facturen en foto's.

Monumentenwacht stimuleert het onderhoud van historisch waardevol erfgoed. Door regelmatige controle van het erfgoed en het stimuleren van tijdige ingrepen worden grote herstellingen en restauraties overbodig. Monumentenwacht zal naarmate van hun beschikbaarheid de aangesloten gebouwen inspecteren en een rapport van hun bevindingen opmaken. Deze rapporten kunnen als basis dienen voor de motivering van erfgoedpremie-aanvragen en/of toelatingen. Een bouwkundige inspectie wordt best om de 3 à 4 jaar uitgevoerd door Monumentenwacht om zo mogelijke gebreken tijdig op te merken en ernstige vervolgschade te vermijden. Voor meer informatie zie www.monumentenwacht.be.

Bij de uitvoering van restauratie- en onderhoudswerken worden, conform de geldende wetgeving, de nodige toelatingen gevraagd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed. Indien de werken in het beheersplan zijn vrijgesteld van toelating, is dit niet noodzakelijk.

Als er grote restauratiewerken (eventueel met een erfgoedpremie) worden uitgevoerd, wordt er een restauratieverslag opgemaakt en bezorgd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed.

8. BIJLAGEN

<i>Bijlagen</i>	<i>Niet van toepassing (en dus niet bijgevoegd)</i>	<i>Bijgevoegd (nummer)</i>
Perimeter van het gebied waarvoor het beheersplan wordt uitgevoerd		Hoofdstuk 1
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating		Hoofdstuk 6
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	x	
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	x	
Lijst van ontsluitingswerken die in aanmerking komen voor premie met aanduiding op kaart	x	
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	x	
Lijst van cultuuroederen die in aanmerking komen voor een premie	x	
Lijst van premiegerechtigde werken aan een orgel dat dateert van na WOI	x	
Bijlage 1 . Documentatie archief Jozef Schellekens		Bijlage 1